

Ghid practic

3 Preambul

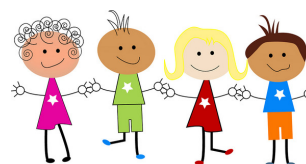
5 Programe de formare acreditate - Proiect POSDRU
"Calitate și Competitivitate în Cariera Didactică"

9 Studiu de impact

13 "Metode Active de Predare-Învățare-Evaluare Adaptate
ISCED 0-1"

30 "Elemente de Didactică Integrată în Învățământul
Preșcolar și Primar"

56 "Metode și Procedee Specifice de Lucru cu Copiii cu CES
Integrați în Școlile de Masă"

Ghid practic

Lucrarea de față este realizată sub egida Casei Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad și conține exemple de bune practici dezvoltate de cadrele didactice participante la programele de formare acreditate oferite în cadrul proiectului POSDRU/157/1.3/S/137974 „Competitivitate și Calitate în Cariera Didactică”- cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa Prioritară nr. 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” Domeniul major de intervenție 1.3 „Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare profesională”, proiect implementat de Casa Corpului Didactic Vaslui, Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad și Casa Corpului Didactic Argeș.

Coordonatori lucrare:

Profesor Larisa Chițu
Profesor Camelia Avramescu
Profesor Adina Plev
Profesor Emilia Dăncilă

ISBN 978-973-1793-54-2

Editura „Școala Vremii” – Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor.

Preambul

Proiectul POSDRU/157/1.3/S/137974 „Competitivitate și Calitate în Cariera Didactică”- cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013, Axa Prioritară nr. 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” Domeniul major de intervenție 1.3 „Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare profesională” a avut ca obiectiv general: îmbunătățirea accesului și participării personalului didactic din învățământul preuniversitar (ISCED 0-1) la programe de formare de calitate, în vederea dobândirii de competențe necesare progresului în carieră și a dezvoltării profesionale de-a lungul vieții. Proiectul a fost implementat de Casa Corpului Didactic Vaslui, Casa Corpului Didactic Argeș și Casa Corpului Didactic ”Alexandru Gavra” Arad, în perioada mai 2014 – octombrie 2015.

Contextul proiectului a fost conturat pe baza documentelor programatice de la nivel național, specifice sistemului educațional preuniversitar: Legea 1/2011 a Educației Naționale, Planul National de Reforme 2011-2013, Strategia ARACIP 2011-2015 – Recâștigarea încrederii în educație. Toate aceste documente au ca priorități: Compatibilizarea ciclurilor de învățământ cu cerințele unei educații moderne și cu Cadrul European al Calificărilor ce presupune reorganizarea sistemului educațional pe ISCED-uri; Modernizarea și descongestionarea curriculum-ului prin creșterea atractivității conținuturilor programelor, introducerea curriculum-ului bazat pe competențe cheie care urmărește facilitarea pregătirii de bază a individului și facilitarea intrării pe piața muncii în condițiile creșterii nivelului de cunoștințe practice ale acestuia; Reforma politicilor în domeniul resurselor umane din educație, care semnifică educatori mai bine pregătiți, precum și modernizarea managementului unităților de învățământ prin participarea cadrelor didactice și personalului din educație și formare la cursuri de pregătire profesională care să le permită să-și exercite mai eficient profesia și nu în cele din urmă să contribuie la creșterea calității în învățământul preuniversitar. Proiectul „Competitivitate și Calitate în Cariera Didactică” a urmărit exact aceste priorități în dezvoltarea sistemului educațional preuniversitar din țara noastră și contribuie prin activitățile sale la realizarea indicatorilor de program ai POSDRU 2007-2013 precum și a celor din DCI POSDRU. Proiectul a avut ca grup țintă personalul din învățământul preuniversitar preprimar și primar (ISCED 0-1) și a presupus o abordare integrată, bazată pe resurse și cunoștințe specifice pentru domeniul pentru care aceștia sunt pregătiți și anume o mai bună pregătire inițială pentru copii și metode și tehnici de lucru cu copii cu nevoi speciale de educație (CES) care se încearcă a fi integrați în școlile de masă sau în școli speciale.

Proiectul a fost elaborat prin prisma nevoii identificate la nivel de zone de implementare, de către instituția solicitantă împreună cu partenerii care desfășoară activități în domeniul educațional și au ca obiect de activitate formarea cadrelor didactice din învățământul preuniversitar. Nevoile grupului țintă au fost identificate prin numeroasele cereri venite din partea școlilor și cadrelor didactice direct către instituție, aceștia fiind interesați să participe la cursuri de formare și perfecționare, pe de-o parte pentru a dobândi competențe noi în activitatea de bază și pe de alta datorită cerințelor legii educației naționale în conformitate cu care personalul din educație și formare preuniversitară trebuie să obțină, odată la cinci ani, 90 de credite pentru a fi competitivi în sistemul educațional. Proiectul a venit în sprijinul cadrelor didactice din învățământul primar și preprimar care au solicitat participări în astfel de programe de formare.

În contextul economic actual, când există copii și tineri cu acces scăzut la educație deoarece părinții ori nu își permit să-i susțină la școală, în special în mediul rural, ori prezintă probleme de integrare în sistemele educaționale publice și de incluziune socială, un astfel de proiect a fost bine venit pentru faptul că pregătește cadre didactice care pot contribui la educația incluzivă și prevenirea riscului de abandon școlar.

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate) ce permite fiecăruia să dobândească cunoștințele necesare pentru a înțelege lumea de astăzi și pentru a putea participa în mod activ la aceasta. Ea contribuie la păstrarea valorilor, stă la baza învățării de-a lungul vieții, creează încredere, te face mai independent și totodată conștient de drepturile și posibilitățile proprii. Ea îl învață pe individ cum să se comporte în calitate de cetățean responsabil și informat. Educația incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toți, împreună cu toți - care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepti și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă încă de la vârstele mici asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă. Învățământul incluziv presupune ca tinerii și copiii cu dizabilități și ceilalți, fără probleme, să învețe în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Indiferent de deficiența sau dificultatea de învățare, copiii au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Copiii cu dizabilități au drepturi egale cu ceilalți, o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității. Diminuarea prejudecăților se poate face prin identificarea și caracterizarea atitudinilor copiilor fata de diverse situații și descoperirea modului în care ele pot fi modificate în procesul de instruire. Educația ajută la eliminarea prejudecăților la adresa unor grupuri deoarece învățăm să trăim împreună întâlnindu-ne unii cu alții, vorbind, mâncând, jucându-ne împreună, promovând astfel, alegerea, toleranța și respectul reciproc. Cel mai important rol este al educației care dezvoltă conștiința individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile și valoarea individului cu nevoi diferite, indiferent de ce natură sunt acestea. Toate acestea sunt dirijate și realizate de către cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar, perioada în care individul trebuie să se formeze și să dobândească cunoștințe de bază și un comportament adecvat pentru societate. De aceea, este esențial ca personalul din educație și formare să fie pregătit în permanență cu cunoștințele actualizate și să contribuie la dezvoltarea tinerelor generații.

Programe de formare acreditate și derulate în cadrul proiectului POSDRU „Calitate și Competitivitate în Cariera Didactică”

Implementarea unor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții. În această perspectivă, în cadrul proiectului au fost acreditate de către beneficiar un număr de trei programe de formare destinate cadrelor didactice din învățământul preșcolar și primar, după cum urmează:

METODE ACTIVE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE ADAPTATE ISCED 0-1

Prezentul program răspunde rigorilor reformei din educația românească și necesităților de formare continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar preprimar și primar în vederea creșterii calității educației prin utilizarea metodelor active de predare-învățare-evaluare.

Scopul programului de formare este să dezvolte profesional cadrul didactic, astfel încât să adopte o atitudine reflexivă și inovativă, să creeze un mediu la clasă care să promoveze experiențe de predare-învățare-evaluare pozitive pentru toți copiii.

Sesiunile/temele programului:

- 1.1. Argument pentru apelul la predare-învățare-evaluare activă
  - 1.1.1 Evoluția paradigmelor educaționale în timp
  - 1.1.2 Competențele profesorului eficient și facilitarea învățării active
  - 1.1.3 Învățarea activă și finalitatea educației
  - 1.1.4 Învățarea activă și domeniile de competențe cheie
- 1.2. Metodologie didactică în predare-învățare-evaluare
  - 1.2.1 Strategii didactice active
  - 1.2.2 Metode centrate pe analiza fenomenului, producerea ideilor și rezolvarea de probleme
  - 1.2.3 Metode centrate pe reflecție, observare și acțiune
  - 1.2.4 Metode bazate pe dezvoltarea relaționării în grup
  - 1.2.5 Metode și tehnici de evaluare
- 2.1. Învățarea prin cooperare
  - 2.1.1 Principiile învățării prin cooperare
  - 2.1.2 Metode ale învățării prin cooperare
  - 2.1.3 Utilizarea optimă a metodelor învățării prin cooperare
  - 2.1.4 Gândirea critică și creativă în contextul învățământului modern
- 2.2. Teoria constructivistă și învățarea activă
  - 2.2.1 Influența paradigmei constructiviste în învățarea activă
  - 2.2.2 Sugestii metodologice ale învățării active din perspectivă constructivistă
  - 2.2.3 Structură a activității constructiviste
  - 2.2.4 Facilitarea învățării active, utilizând instrumente cognitiv-constructiviste

Obiectivele programului:

- Să argumenteze necesitatea schimbării rolului profesorului de la predare la facilitarea învățării interactive
- Să analizeze strategiile didactice ca mijloace de atingere a finalității educației
- Să proiecteze demersuri de învățare care să integreze metode active de predare-învățare-evaluare în vederea creșterii performanțelor școlare
- Să exerseze metode de învățare prin cooperare
- Să proiecteze sarcini de învățare prin cooperare în vederea aplicării în activitatea didactică
- Să identifice tehnici de gândire critică, creativă și laterală corespunzătoare diferitelor strategii
- Să reflecteze asupra viziunii cognitiv-constructiviste care poate fi traspusă într-o manieră personalizată în predarea disciplinei de specialitate
- Să analizeze strategii didactice specifice abordărilor constructiviste
- Să proiecteze un demers didactic pe baza modelului constructivist: orientare, achiziție, aplicare și transfer
- Să utilizeze instrumente de învățare cognitiv-constructivistă în formarea lor pedagogică

ELEMENTE DE DIDACTICĂ INTEGRATĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR ȘI PRIMAR

Programul de formare oferă căi pentru optimizarea procesului de predare prin eficientizarea strategiilor didactice, în condițiile proiectării demersului didactic, în mod corect și coerent, racordat la cerințele unei instruirii centrate pe elev și în vederea familiarizării cu noi strategii de evaluare pentru activitățile de învățare centrate pe elev evidențiind valențe instructiv-educative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar.

Sesiunile/temele programului:

- I. Psihogeneza copilului la vârste timpurii
- II. Procesul de învățământ
- III. Valențe instructiv-educative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar

Obiectivele programului:

- Să enumere caracteristicile dezvoltării psihice din perspectivă pedagogică;
- Să cunoască caracteristici și dezvoltări specifice atât în perioada preșcolară, cât și în cea școlară;
- Să definească conceptul de învățare;
- Să analizeze principalele orientări în teoriile contemporane ale învățării, dar și relevanța lor pentru instruirea școlară.
- Să definească conceptele de proces de învățământ, didactică, ideal educațional, scop, obiective;
- Să argumenteze corelațiile între domenii – nivelul de competență – performanțe;
- Să realizeze distincția între obiectivele cadru, obiectivele de referință și obiectivele operaționale;

- Să demonstreze caracterul sistemic al procesului de învățământ ca relație predare – învățare – evaluare;
- Să cunoască metode, tehnici și procedee de predare-învățare utilizate în învățământ;
- Să analizeze comparativ esența, variante și modul de utilizare a metodelor activ-participative centrate pe educabili;
- Să exemplifice situații didactice care să pună în valoare modul de folosire a metodelor de învățământ precum și valențele acestora;
- Să demonstreze care sunt principalele tendințe în domeniul modernizării metodelor de învățământ;
- Să realizeze distincții conceptuale între noțiunile: mijloace de învățământ, materiale didactice, mijloace moderne de învățământ, tehnologie didactică;
- Să argumenteze valoarea și limitele calculatorului ca mijloc de învățământ;
- Să analizeze formele clasice de organizare a procesului de învățământ;
- Să sublinieze modalități actuale de optimizare a organizării procesului de învățământ;
- Să analizeze operațiile și funcțiile evaluării;
- Să distingă diferite tipuri de evaluare, în funcție de anumite criterii;
- Să cunoască metode tradiționale și complementare de evaluare;
- Să demonstreze metode complementare de evaluare;
- Să analizeze comparativ metode tradiționale și complementare de evaluare.
- Să utilizeze corect documentele oficiale elaborate pentru învățământul preșcolar/primar;
- Să respecte exigențele actuale în proiectarea didactică integrată a activităților
- Să proiecteze activități respectând diferite niveluri ale integrării
- Să recunoască modelele de integrare curriculară
- Să analizeze diferitele tipuri de CDS-uri
- Să redacteze un curriculum la decizia școlii în funcție de criterii specificate

METODE ȘI PROCEDEE SPECIFICE DE LUCRU CU COPIII CU CES INTEGRAȚI ÎN ȘCOLILE DE MASĂ

Programul de formare urmărește dezvoltarea pregătirii profesionale a cadrelor didactice care predau în ciclul primar și preșcolar în vederea formării competențelor specifice construirii unui demers didactic incluziv, deschis și adaptat copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Sesiunile/temele programului:

Modulul I: Metode de lucru cu copilul cu CES din școlile de masă

1. Educația incluzivă:

1.1 Educația incluzivă în context internațional: definiție, fapte, statistici, considerații pe marginea argumentării conceptului;

1.2 Bariere în calea învățării;

1.3 Aspecte-cheie: bazată pe comunitate, fără bariere, promovează colaborarea, egalitatea;

2. Principiile unei școli incluzive de succes

3. Ghidul de incluziune; elaborarea unei schițe de proiect de dezvoltare școlară, realizarea Planurilor de Intervenție personalizată.

Modulul II Metode interactive de predare

1. Metode de învățare prin cooperare-abordare teoretică

1.1 Incluziunea și învățarea prin cooperare

1.2 Teoriile care fundamentează învățarea prin cooperare

1.3 Elementele învățării prin cooperare

2. Exersarea metodelor de învățare prin cooperare.

2.1 Mozaic, turul galeriei, brainstorming, știu-vreau să știu-am învățat, eseul de 5 minute, Sinelg, Lectura în perechi etc.)

Modulul III Proiectarea și evaluarea didactică la copiii cu CES

1. Modelul trifazic al învățării (ERR)

2. Curriculum-ul Național

3. Curriculum-ul incluziv

4. Proiectarea activității didactice

Obiectivele programului:

Obiective generale:

- Proiectarea activităților și sarcinilor de învățare care să respecte principiul diversității în învățare;
- Practicarea educației incluziv – integrative pentru toți copiii cu C.E.S.;
- Realizarea unui management al clasei de bună calitate în vederea eficientizării activităților, a climatului și a relațiilor educaționale stabilite cu/ în clasa de elevi;
- Proiectarea și implementarea unor strategii de învățare prin cooperare;
- Utilizarea eficientă a metodelor și tehnicilor de predare caracterizate prin implicarea activă a elevilor, precum și metode care îi ajută să își exerseze capacitatea de a lucra într-o echipă;
- Înțelegerea implicațiilor pe care le au în adaptarea curriculum-ului incluziv;
- Proiectarea activităților instructiv-educative în colaborare cu comunitatea, activități ce promovează atitudinea civică pro-activă;
- Elaborarea strategiilor eficiente ale parteneriatului școală-familie;
- Utilizarea diverselor proceduri educative și de evaluare în concordanță cu diferențele culturale și lingvistice.

Obiective specifice:

- Să promoveze filosofia și practicile educației incluzive, multiculturale și anti-discriminatorii;
- Să utilizeze diverse proceduri educative ținând cont de diferențele culturale și lingvistice;
- Să adapteze demersul didactic pentru copiii cu CES;
- Să realizeze Planuri de Intervenție Personalizată pentru copiii cu CES;
- Să utilizeze conceptele cheie din domeniul educației incluzive;
- Să utilizeze strategii și tipuri de adaptare curriculară;
- Să utilizeze în proiectarea didactică metode activ – participative;
- să proiecteze strategii eficiente pentru implicarea tuturor elevilor;
- să demultiplieze experiențele dobândite în colectivele din care provin;
- să proiecteze demersuri didactice bazate pe reflecție și inovatie.

Studiu privind impactul programelor de formare derulate de Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad în cadrul proiectului POSDRU „Calitate și Competitivitate în Cariera Didactică”

Studiul privind impactul programelor de formare urmărește evidențierea gradului de satisfacție a beneficiarilor în raport cu nevoile, prioritățile, recomandările de formare continuă identificate anterior și incluse în curricula programelor de formare livrate prin acest proiect, determinând schimbări conceptuale și practice în procesul educativ desfășurat în școlile din mediul rural și urban din județul Arad.

Scopul cercetării este acela de analiză a impactului programelor de formare a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar preprimar și primar, din județul Arad. Derivând de la acest scop au fost avute în vedere următoarele obiective:

- Evidențierea impactului programelor de formare a cadrelor didactice privind accesarea unor cursuri de formare flexibile și adaptabile nevoilor personale și profesionale; (structură, mod de organizare, metodologie de formare, expertiza oferită de formator, materialele de formare, etc)
- Reliefarea părerilor cadrelor didactice referitoare la dezvoltarea propriile seturi de informații, abilități și atitudini intrinseci competenței profesionale prin intermediul programelor de formare;
- Identificarea altor domenii de formare considerate de cadrele didactice ca fiind necesare lor pentru dezvoltarea profesională continuă.

Grupul țintă implicat în derularea studiului sunt cadrele didactice din învățământul preșcolar și primar, din județul Arad, participante la programele de formare din cadrul proiectului „Competitivitate și calitate în cariera didactică”: *Metode active de predare-învățare-evaluare adaptate ISCED 0-1, Elemente de didactică integrată în învățământul preșcolar și primar, Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă.* Universul populației pentru acest studiu este reprezentat de cadrele didactice din învățământul preuniversitar preprimar și primar, din județul Arad. Ne referim astfel la un univers al populației de cercetare format din 500 de cadre didactice. Pentru cercetarea noastră am calculat mărimea eșantionului cu eroare de aproximativ 4%, știind că sunt acceptate valori ale acestei erori între 1% și 5%. Locațiile efective în care au fost aplicate instrumentele de cercetare a impactului programelor de formare derulate în cadrul proiectului au fost alese la nivel de județ după următoarele criterii: cadre didactice din învățământul preuniversitar preprimar și primar din mediul urban și mediul rural, femei și bărbați, directorii unităților școlare ce constituie eșantionul cadrelor didactice menționate anterior. S-a asigurat astfel o distribuție relativ simetrică a subiecților din eșantion cu distribuția cadrelor didactice ce alcătuiesc universul populației.

Studiul s-a realizat pe un eșantion reprezentativ pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar incluse în proiect și a avut ca obiectiv colectarea și sintetizarea datelor necesare pentru definirea programelor de formare profesională a cadrelor didactice. Studiul a constituit

principalul reper în raport cu care, la finalul proiectului, se evaluează eficiența și impactul programului.

În vederea realizării studiului privind impactul programelor de formare, la nivel Partener 2 – Casa Corpului Didactic "Alexandru Gavra" Arad, a fost elaborat un ghid de aplicare a instrumentelor, precum și o propunere de structură a studiului de impact al programelor de formare derulate în cadrul proiectului. Strategia utilizată în elaborarea studiului are la bază interviuri individuale semistructurate adresare directorilor și ancheta pe bază de chestionar adresată cadrelor didactice participante la formare.

În urma prelucrării și analizării datelor obținute prin *chestionareacadrelor didactice* cu privire la impactul programelor de formare derulate în cadrul proiectului s-au desprins următoarele aspecte:

- motivația participării la programele de formare livrate în cadrul proiectului: nevoia de îmbunătățire a calității activității didactice oferită elevilor/copiilor (53%), dorința de împărtășire a propriei experiențe cu ceilalți colegii (26%), nevoia de a afla noutățile din domeniul științelor educație (32%).
- conținutul programelor de formare livrate se caracterizează prin adecvarea nevoilor de dezvoltare profesională (51% în foarte mare măsură, 25% în mare măsură), accesibilitate (66,88% în foarte mare măsură, 9,12% în mare măsură), aplicabilitate la clasă (59,79% în foarte mare măsură, 20,27% în mare măsură), asigurarea unui echilibru între elementele teoretice și practice utile în proiectarea activităților educaționale moderne (53,71% în foarte mare măsură, 16,21% în mare măsură), promovarea de idei noi cu privire la metodologia de predare (63,84% în foarte mare măsură, 10,13% în mare măsură).
- Activitatea formatorilor: peste 60% dintre cadrele didactice chestionate au apreciat în foarte mare măsură faptul că formatorii au utilizat tehnici variate de formare, au conștientizat nevoile de formare ale participanților și au oferit asistență, au oferit soluții și propuneri pe parcursul stagiilor de formare directă, au valorificat experiența anterioară a cursanților, au utilizat metode de formare adecvate pentru atingerea obiectivelor propuse, au oferit sprijin individualizat ca facilitatori ai învățării, au oferit timp suplimentar pentru formare la solicitare, au monitorizat și evaluat activitatea de formare a cursanților.
- Abilitățile dezvoltate prin parcurgerea programelor de formare: peste 60% dintre cadrele didactice chestionate au apreciat în foarte mare măsură faptul că și-au dezvoltat comportamentul didactic empatic, abilități și tehnici de ameliorare a comunicării în grupul de copii, de utilizare a unor instrumente eficiente de cunoaștere a copiilor, de adaptare a demersului didactic la particularitățile psiho-sociale ale copiilor, de utilizare a metodelor și tehnicilor interactive centrate pe elev, de cultivare a autonomiei și creativității copiilor, de proiectare a unor activități educaționale cu caracter inter, pluri și transdisciplinar, de realizare a unei evaluări centrate pe progresul copiilor, de adaptare a demersului didactic la nevoile elevilor, stilurile de învățare, de adaptare a demersului didactic la specificul și nevoile comunității locale etc.
- Beneficiile considerate importante de către participanți, ca urmare parcurgerii programelor de formare vizează îmbogățirea cunoștințelor din aria tematică specifică cursurilor, îmbogățirea activității didactice, modalități de lucru cu copiii cu CES pentru a facilita procesul de integrare etc.

- Din perspectiva competențelor dezvoltate de către cursanți peste 66% dintre repondenți afirmă că și-au dezvoltat competențe avansate metodologice, de comunicare, de relaționare, evaluare, psiho-sociale, tehnologice și de management al carierei, competențe de proiectare a activităților de predare și evaluare.

În urma analizării datelor obținute prin *interviewarea directorilor unităților de învățământ* cu privire la impactul programelor de formare derulate în cadrul proiectului s-au desprins următoarele:

- Repondenții consideră că programele de formare s-au desfășurat în condiții foarte bune, existând o colaborare foarte bună între formatori și formabili.
- Programele de formare au fost utile deoarece au abordat teme de actualitate. Aceste noutăți pot fi aplicate la clasă, fiind în beneficiul copiilor. Programele de formare au contribuit la însușirea unor tehnici și metode de lucru cu copiii cu CES.
- Cadrele didactice aplică tehnicile și metodele însușite la cursuri. Elevii sunt obișnuiți să lucreze cu metodele noi și sunt mai deschiși spre nou.
- Cadrele didactice participante la programele de formare din cadrul proiectului au diseminat în rândul colegilor din unitatea de învățământ metodele învățate.
- Participarea la aceste programe, din cadrul proiectului, a fost benefică și pentru cadrele didactice debutante, contribuind la dezvoltarea lor profesională.
- După derularea programelor de formare s-a constatat o mai bună cooperare între catedrele de învățători și educatoare precum și structurarea unor grupuri de lucru pentru derularea de proiecte didactice și extracurriculare comune.
- În ceea ce privește modul de proiectare și desfășurare a lecțiilor de către cadrele didactice care au participat la programele de formare repondenții au constatat următoarele: cadrele didactice sunt bine informate, folosesc metode noi de predare și munca diferențiată, utilizează mai multe metode interactive. Proiectarea se face vizând formarea de competențe la elevi. Au fost sesizate schimbări și în ceea ce privește creșterea numărului proiectelor transdisciplinare. Cadrele didactice țin cont, în proiectarea și desfășurarea lecțiilor, de particularitățile fiecărui elev, fiind preocupate de derularea activităților integrate și orientarea către activități centrate pe elev.
- Directorii unităților de învățământ apreciază pozitiv calitatea conținutului programelor de formare, calitatea activităților de formare desfășurate și gradul de aplicabilitate în unitatea de învățământ a conținuturilor cuprinse în programele de formare.

Participarea la programele de formare din cadrul proiectului "Competitivitate și calitate în cariera didactică" a fost benefică atât pentru cadrele didactice cât și pentru elevii cadrelor didactice participante la programele de formare prin creșterea calității actului educațional.

Repondenții au oferit și o serie de sugestii și recomandări cu privire la îmbunătățirea ofertei de formare a cadrelor didactice referindu-se la derularea unor programe de formare care privesc dezvoltarea abilităților practice, învățarea diferențiată, managementul negocierii și conflictelor, managementul documentelor școlare, gestionarea bazelor de date, educația incluzivă, limbile străine, implementarea proiectelor.

Exemple de bune practici

Programul de formare

Metode active de predare-învățare-evaluare adaptate ISCED 0-1

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Strategii didactice active

	<p>Nivelul de vârstă: 6 - 7 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formarea deprinderii de a asocia obiecte din mediu forma geometrică corespunzătoare; • exersarea competențelor antreprenoriale prin planificarea acțiunii și negocierea implicării • consolidarea cunoștințelor referitoare la diferite categorii de jucării din punct de vedere al formei <p>Tema activității: Copilărie fericită</p>
	<p>Durata: 120 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevi de ciclul primar</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să asocieze formelor geometrice corespondentul lor în realitatea înconjurătoare; • să îmbine armonios diferite forme sau culori pentru realizarea estetică a jucăriilor; • să exerseze deprinderile practice însușite; decupare, îmbinare, lipire.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: exercițiul, conversația, problematizarea, turul galeriei</p> <p>Resurse materiale: materialul de la centru tematic sau de interes (jucării, figurine, mașinuțe, imagini cu jucării, modele), trusa Dienes, trusa Logi II, forme geometrice, coli diferit colorate, șabloane, foarfece, adeziv, fișe, ecusoane</p> <p>Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crenguța-Lăcrămioara Oprea, „Strategii didactice interactive”, EDP, București, 2007 • Silvia Breben, Elena Gongea, „Metode interactive de grup”, Ed. Arves, 2006
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Organizarea copiilor pentru activitatea frontală:</i> copiii sunt așezați în semicerc</p> <p><i>Scenariul activității:</i> Se face cunoscut copiilor că este momentul să începem</p>

realizarea jucăriilor.

Explic regula jocului: Copilul numit alege o formă geometrică, o descrie punând-o la cele anterioare, astfel încât să compună o jucărie. La semnal, copilul care a plasat ultima formă geometrică găsește o denumire pentru jucăria astfel creată

Se continuă descrierea formelor geometrice până la crearea a două-trei jucării. În complicarea sarcinii, copiii sunt atenționați că la semnal, după denumirea jucăriei create, din aceleași forme geometrice, prin reasamblare trebuie să obțină o jucărie diferită.

Variantade joc I:

Copiii sunt așezați în cerc față-în-față în perechi. În fața fiecărei perechi se află câte un plic ce conține forme geometrice. La semnal ei extrag din plic o singură formă pe care o descriu și o integrează în structura creată.

-la semnalul “schimbă perechea” copilul din exteriorul cercului se deplasează spre dreapta, făcând pereche cu alt coleg

-perechea care a realizat o structură cu aspectul unei jucării face cunoscut acest lucru, iar perechea iese din joc pentru a-și depozita lucrarea la expoziție.

-jocul continuă până la epuizarea pieselor din plicul aflat în fața fiecărui copil din cercul interior

Varianta de joc II:

Se organizează colectivul de copii în trei grupe, fiecare copil dintr-un grup aducându-și contribuția la crearea unor jucării din categoria precizată. Astfel:

grupul 1 creează jucării din categoria păpuși

grupul 2 creează jucării din categoria mașinuțe

grupul 3 creează jucării din categoria animăluțe

Se lucrează la mese, fiecare grup având la dispoziție un număr egal de forme geometrice de mărimi și culori diferite.

În cadrul grupului copiii interacționează în vederea realizării corecte a sarcinii: coechipierii urmăresc corectitudinea răspunsului și a acțiunilor, intervenind atunci când este cazul, fără a deranja celelalte echipe. După finalizarea aranjamentelor, un reprezentant al fiecărui grup prezintă rezultatul muncii.

Copiii sunt anunțați că am ajuns la momentul când, în sfârșit putem să realizăm ”Posterul cu jucării”. Se așează la măsuțe în trei grupuri, de la fiecare grup câte un copil distribuie materialele necesare pentru lucru: coli diferite colorate, forfece, adeziv, modele. Copiii sunt anunțați că vor lucra în perechi, sau în colectiv pentru realizarea lucrării, fiecare grup având libertatea de a crea ce jucărie dorește sau câte dorește. Reamintesc copiilor că pentru aceasta trebuie mai întâi să se gândească ce jucărie doresc să realizeze, să stabilească din ce forme geometrice o pot realiza, abia apoi trec la decuparea formelor respective (utilizând conturarea după șablon, îndoire hârtie, sau decuparea directă după un șablon), așezarea lor pentru a constitui întregul, urmând ca în final, după obținerea rezultatului dorit, să fixeze cu adeziv fiecare formă geometrică la locul ei.

Recompensarea comportamentului realizat

	<p>Răsplata finalizării sarcinilor este tocmai produsul muncii lor, dar și autoaprecierea comportamentului prin completarea tablourilor personale.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Prin intermediul activităților matematice, copilul este pus în situația de a deveni conștient de propria gândire, de a ști „ce face” și „pentru ce face”, de a se exprima într-un limbaj corect și precis. Astfel, înainte de a cunoaște numerele naturale, copilul trebuie să stabilească contacte nemijlocite cu mulțimile de obiecte, să le descopere proprietățile caracteristice, să stabilească relații între ele și să efectueze diverse operații din care să rezulte noi mulțimi cu noi proprietăți.</p> <p>În procesul formării reprezentărilor matematice, copiii răspund prompt, mai întâi, prin acțiune, reușind mai greu să explice operațiile pe care le-au efectuat sau rezultatele pe care le-au obținut, din cauza rămânerii în urmă a planului verbal.</p> <p>În continuare copiii au fost puși în situația de a manipula materialele și de a executa diferite lucrări observând astfel proprietățile materialelor și calitățile lor estetice precum ar fi textura, culoarea sau forma.</p> <p>În cadrul activității s-a urmărit antrenarea de abilități disciplinare și/sau transferabile, oferind copiilor ocazii de comunicare, cooperare, utilizare a unor surse variate de informații, investigație, experimentare, identificare de soluții etc.</p> <p>În cadrul activității, datorită abordării integrate, s-a observat o mai rapidă activare a informațiilor iar în planul relațiilor interpersonale s-a încurajat comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare.</p>
	<p>Anexe: Anexa 1</p>

Dobroica Zaharia – profesor pentru învățământul primar
Școala Gimnazială „Frații Neuman” Arad

Modulul: Redimensionarea procesului didactic din perspectiva unei învățări active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Activitățile opționale în învățământul primar

	<p>Nivelul de vârstă: 8-10 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • însușirea noțiunii de troc și a rolului acestuia în evoluția comerțului; • dezvoltarea capacităților de identificare a situațiilor în care se realizează un schimb în natură; • dezvoltarea operațiilor gândirii: analiză, sinteză, abstractizare și generalizare, prin dezvoltarea sarcinilor propuse. <p>Tema activității:Trocul</p>
	<p>Durata:60 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevi și cadrele didactice</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunea de troc; • să exemplifice actele de schimb în natură în care au fost implicați; • să descrie un schimb realizat, motivând tranzacția realizată; • să identifice rolul deținut într-un schimb : vânzător – cumpărător.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: conversația euristică, observația, explicația, demonstrația, instructajul, exercițiul, observarea curentă, autoevaluarea, lucrul în echipă</p> <p>Resurse materiale: video – proiector, jetoane cu imagini ale unor obiecte necesare trocului, obiecte reale necesare realizării unui troc, prezentare power point „Trocul”</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manualul „ Educație financiară-auxiliar curricular. Banii pe înțelesul copiilor (clasele I – IV)” • Caietul elevului „Educație financiară- auxiliar curricular. Banii pe înțelesul copiilor (clasele I – IV)”
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Captarea atenției:</i> 5 minute</p> <p><i>Anunțarea subiectului și a obiectivelor:</i> 2 minute</p> <p><i>Dirijarea învățării:</i> 22 minunte</p> <p>Prezentarea diferitelor nevoi de realizare a unor schimburi de produse în trecut</p> <p>Definirea noțiunii de troc și spațiul în care se realizează acesta</p>

	<p>Sunt formate succesiv două perechi de elevi, care să realizeze cu ajutorul obiectelor reale sau a jetoanelor trocuri în „iarmaroc”.</p> <p>Elevii trebuie să explice trocurile pe care le-au realizat și condițiile în care se pot realiza acestea.</p> <p>Se prezintă 4 și 5, legate de evoluția trocului și necesitatea apariției banilor.</p> <p><i>Fixarea cunoștințelor:</i> 6 minute</p> <p>Se realizează o discuție cu elevii referitoare la troc, fixându-se ideile de pe slide-ul „Reținem!” și „Să ne amintim!”</p> <p>Rezolvarea de către elevi a exercițiului propus pe ultimul slide, prin realizarea legăturilor dintre cele două coloane în vederea realizării unui troc avantajos.</p> <p><i>Asigurarea feed-back-ului:</i> 4 minute</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sunt chemați în față pe rând 6 elevi cărora li se pun pălăriile și rezolvă sarcini aferente. * Pălăria albă – Informează * Pălărie roșie – Spune ce simți * Pălăria neagră – Aspecte negative * Pălăria galbenă – Aspecte pozitive * Pălăria verde – Generează noi idei • Ce troc ai putea folosi cu un coleg de al tău ?
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Identificare unor termeni specifici domeniului financiar- bancar în contexte practice accesibile elevilor. Recunoașterea unor instrumente de plată și servicii bancare. Identificare situațiilor în care se realizează un schimb în natură (troc) sau o operațiune bancară.</p>
	<p>Anexe: Anexa 2</p>

Fărcaș Rodica Liliana – profesor pentru învățământul primar
 Porușnicu Alexandra Bianca – profesor pentru învățământul primar
 Școala Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Învățarea prin cooperare

	<p>Nivelul de vârstă: 8-9 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Constituirea unui grup partenerial care să promoveze valori comune la nivelul partenerilor implicați în proiect; • Promovarea dialogului și a comunicării între elevii celor două clase implicate în acest proiect;(sectia romana \sectia slovacă) • Înlăturarea barierelor de comunicare între clase și înscrierea în direcția de dezvoltare a învățământului în cadrul reformei; • Dezvoltarea cooperării și colaborării între cadrele didactice. <p>Tema activității:"Crăciunul aceeași sarbatoare -tradiții,obiceiuri,limbi diferite"</p>
	<p>Durata:4 ore</p>
	<p>Locul derulării: Sala de clasă Participanți: copii, părinți, invitați-preoți (ortodox, evanghelic luteran), cadre didactice</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să se dezvolte relații de prietenie între elevii celor două clase; • Să se desfășoare diverse activități de cunoaștere a tradițiilor celor două culturi; • Să se dobândească de cunoștințe moral-civice; • Să se dezvolte toleranța și comportamentul civilizată între elevi.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: brainstorming ,explicatia ,exercitiul,conversatia, cvintetul, ciorchinele; Resurse materiale:fișe de lucru, calculator, gustări și dulciuri , lipici, hârtie glasată,foarfece ,ceai cald; Resurse bibliografice: http://e-learning.ccdvaslui.ro/platforma/</p>
	<p>Pași necesari: <i>Organizarea spațiului de învățare:</i>sala de clasă <i>Organizarea grupului de copii pe grupeși a invitaților</i> <i>Scenariul activității:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • activitatea zilei va debuta cu prezentarea fiecărui participant (se va specifica numele, naționalitatea,limba și religia), se vor discuta asemănările și deosebirile sesizate; • se va iniția un brainstorming având ca punct de pornire întrebarea: "Dacă noi suntem atât de diferiți Crăciunul poate fi la fel pentru noi toți ?"/;

	<ul style="list-style-type: none"> • organizați pe grupe, elevii din fiecare grup vor prezenta câte un obicei, o tradiție cunoscută de ei despre această sărbătoare; pe grupe, copiii vor realiza coli de flip-chart ciorchinele "Craciunul"; • se va organiza un recital de colinde -elevii fiecărui grup vor alege și vor cânta un colind știut de ei; • părinții ne vor invita la expoziția cu degustare "preparate dulci tradiționale", pe care le vor și descrie; • invitații (preoții) vor prezenta câteva idei importante în legătură cu această sărbătoare, vor răspunde la întrebările adresate de elevi pe această temă; • activitatea va continua cu realizarea pe grupe a diferitelor ornamente pentru brad; • fiecare grup de elevi va realiza un cvintet iar în interiorul unei coronițe (ornament de Crăciun) vor introduce cvintetul realizat; • se va împodobi bradul cu ornamentele confecționate după care se va colinda în jurul lui; • participanții vor fi organizați în două cercuri concentrice și vor avea loc schimburi de păreri cu privire la activitatea zilei (metoda îngheață - dezgheață); • se vor face aprecieri și se vor înmâna diplome fiecărui participant;
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Necesitatea educării copilului în spirit activ-participativ în vederea integrării sale într-o societate multietnică, dinamică, supusă schimbării este o idee pe cât de veche pe atât de actuală și pe atât de necesară.</p> <p>Am ales acest proiect de parteneriat deoarece considerăm că are un caracter atractiv, elevii vor participa cu optimism, însuflețire și dăruire, într-o atmosferă de voie bună la acest proiect și își vor lărgi orizontul de cunoaștere și acceptare a diferențelor culturale și religioase.</p>
	<p>Anexe:</p>

Gal Maria - Instructur
Pantea Maria – profesor pentru învățământul primar
Liceul Teoretic "Jozef Gregor Tajovsky" Nădlac

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Utilizarea optimă a metodelor învățării prin cooperare

	<p>Nivelul de vârstă: 9-10 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate: Elevii își vor manifesta sentimentele față de faptele personajelor literare; își vor coordona activitatea pentru utilizarea și orientarea eficientă pe materialele prezentate de învățător. Tema activității:Unitatea de învățare,,Țara”</p>
	<p>Durata: 50 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevii clasei a III- a</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să citească corect, conștient și fluent un text; • să povestească conținutul fragmentelor delimitate; • să formuleze ideile principale sub formă de titluri.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, exercițiul, problematizarea, munca independentă, dialogul dirijat, Harta povestirii; Resurse materiale : portofoliul, fișe, portrete ale domitorilor și ale scriitorilor; Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației și Cercetării – Consiliul Național pentru Curriculum, <i>Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de limba și literatura română – învățământ primar și gimnazial</i>; • Dumitru Almaș , <i>Povestiri istorice</i>, București, E.D.P., 2001;
	<p>Pași necesari: Se prezintă o planșă ce reflectă „Harta povestirii”. Elevii recunosc metoda. (Anexa 1). Se prezintă portretele personajelor istorice studiate în cadrul unității de învățare”Țara”,elevii fiind solicitați să le recunoască și să-și amintească textele literare studiate. Se face referire la Alexandru Ioan Cuza Anunțarea temei și a obiectivelor: Astăzi vom continua să aprofundăm textul ”Moș Ion Roată și Vodă Cuza”,scris de Ion Creangă. Se scrie data și titlul lecției pe tablă și pe caietele elevilor. Se discută fișa biografică a lui Ion Creangă. Se citește textul „Moș Ion Roată și Vodă Cuza”, în lanț, selectivă, pe roluri. Se reia citirea textului, pe fragmente (Anexa 2).</p>

	<p>Se povestesc fragmentele.</p> <p>Pentru formularea ideilor principale elevii vor rezolva sarcini referitoare la: desprinderea ideilor principale sub formă de titluri, găsirea de sinonime și antonime pentru cuvinte date și formulări de întrebări / răspunsuri. .</p> <p>Se verifică activitatea elevilor și se scriu ideile principale pe tablă și pe caiete, sub formă de titluri. Elevii sunt atenționați privind scrierea corectă în pagină.</p> <p>Obținerea performanței</p> <p>Solicit elevii să povestească oral, în întregime lecția ajutându-se de ideile principale.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>În timpul acestei activități elevii au fost foarte activi și interesați de tot ce e nou, au participat cu interes fiind receptivi la sarcinile primite ceea ce a dus la o mai bună comunicare și la o mai bună colaborare în echipă.</p>
	<p>Anexe:</p> <p>Anexa 3 -fișă de lucru Harta povestirii</p> <p>Anexa 4 –textul „Moș Ion Roată și Vodă Cuza”</p>

Illyes Paula - Lucia, profesor pentru învățământul primar
 Roharic Florina-Claudia, profesor pentru învățământul primar
 Liceul Teoretic „J.Gregor Tajovsky ” Nădlac

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Strategii didactice active

	<p>Nivelul de vârstă: 6-10 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> Promovarea valorilor morale prin intermediul poveștilor <p>Tema activității: Ziua internațională a cărților pentru copii-Călătorie prin lumea cărților</p>
	<p>Durata: 120 minute</p>
	<p>Locul derulării: Școala Gimnazială "Iosif Moldovan", Arad, Asociația Magia Cuvântului-Arad,</p> <p>Participanți: 130 elevi din ciclul primar de la Școala Gimnazială "Iosif Moldovan" Arad, 6 cadre didactice, 15 părinți ai copiilor din ciclul primar, Storyteller, bibliotecar</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> dezvoltarea gustului pentru lectură; dezvoltarea imaginației, creativității și exprimării corecte; dezvoltarea spiritului de cooperare și competiție.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: povestirea, conversația, problematizarea, brainstorming</p> <p>Resurse materiale: hârtie A4, cărți de povești pentru copii</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> Creții, C., Psihopedagogia succesului. – Polirom, Iași, 1997 Neașu, I., Instruire și învățare. – Editura Științifică, București 1990
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>A1. Micii creatori de povești-</i> ateliere de creație de povești (activitate derulată la Școala Gimnazială "Iosif Moldovan", Arad)</p> <p><i>A2. Magia cuvântului-</i> jocuri și exerciții pentru dezvoltarea imaginației, creativității și exprimării corecte (activitate derulată la sediul Asociația Magia Cuvântului)</p> <p><i>A3. Campionii poveștilor</i> - premiarea celor mai originale povești create de către elevi (activitate derulată la sediul Asociației Magia Cuvântului).</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p>

	În urma derulării acestui proiect, elevii din clasele primare au dobândit deprinderi de valorificare a potențialului creativ, au înțeles importanța poveștilor și a cărților pentru dezvoltarea lor armonioasă, și-au dezvoltat gustul pentru lectură.
	Anexe:

Indrieș Olga Cristina – profesor pentru învățământul primar

Blidar Codruța – profesor pentru învățământul primar

Școală Gimnazială „Iosif Moldovan” Arad

Santa Iulia – profesor itinerant

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Arad

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode ale învățării prin cooperare

	<p>Nivelul de vârstă: 8-10 ani</p>
	<p>Tema activității: Energia solară</p>
	<p>Durata: 50 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasa Participanți: copii, cadrele didactice</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să identifice factori care influențează calitatea vieții; • să selecteze informații despre energia solară din materialul prezentat; • să utilizeze informațiile desprinse în realizarea sarcinilor de lucru; • să cunoască avantajele și dezavantajele energiei solare; • să conștientizeze importanța utilizării de surse naturale regenerabile; • să descopere modalități de utilizare a energiei solare; • să participe cu interes la rezolvarea sarcinilor de lucru.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația euristica, explicația, exercițiul, prezentare Power Point, ciorchinele, brainstormingul, munca în echipă, metoda “Pălăriilor gânditoare” Resurse materiale: fișe de lucru, calculator cu conexiune internet , materiale Power-Point, coli de flipchart galbene, palarii, markere Resurse bibliografice: google, wikipedia;</p>
	<p>Pași necesari: <i>Captarea atenției.</i> Învățătoarea va înmâna elevilor câte o coala de flipchart pe care va fi desenat un ciorchine, pornind de la cuvântul „soare”. Fiecare elev își va construi propriul ciorchine adăugând cât mai multe informații despre soare. <i>Anunțarea obiectivelor.</i> Se va realiza prin metoda brainstormingului, pornind de la întrebarea „Care sunt descoperirile științifice care ne influențează calitatea vieții?” <i>Dirijarea învățării.</i> La această etapă se va folosi metoda „Pălăriile gânditoare”. În prima etapă se prezintă o prezentare în power-point în care sunt descrise energiile alternative. Se împarte clasa în 6 grupe, fiecare grupă reprezentând o culoare: grupa pălăriilor albe, grupa pălăriilor roșii, grupa pălăriilor galbene, grupa pălăriilor negre, grupa pălăriilor albastre și grupa</p>

	<p>pălăriilor verzi.</p> <p>Pentru realizarea sarcinilor de lucru fiecare echipă va primi câte o fișă cu informații despre energia solară.</p> <p><i>Obținerea performanței.</i> Învățătoarea va solicita elevilor din fiecare grupă să-și prezente rezultatele muncii echipei</p> <p><i>Asigurarea retenției și transferul de cunoștințe.</i> La această etapă învățătoarea le adresează elevilor întrebarea: <i>Cum puteți folosi energia solară?</i></p> <p>Elevii rămân în grupele din timpul activității și vor nota 2 posibile soluții.</p> <p>Se compară soluțiile găsite de echipele de elevi.</p> <p><i>Încheierea activității</i> se realizează prin aprecieri, se poartă discuții și se oferă diplome .</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Elevii prezintă impresiile/lucrurile pe care le-au învățat despre energia solară.</p>
	<p>Anexe: Anexa 5</p>

Iamriska Rodica – profesor pentru învățământul primar
 Marginean Camelia – profesor pentru învățământul primar
 Liceul Teoretic "Jozef Gregor Tajovsky" Nădlac

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Învățare-evaluare

	<p>Nivelul de vârstă: 6-7 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul familial. <p>Tema activității: „Un mediu curat, o viață sanatoasă!”</p>
	<p>Durata:35-40 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevii clasei pregătitoare</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> să manifeste un comportament corect în relație cu mediul familial; să identifice efectele pozitive și negative ale acțiunilor proprii asupra mediului apropiat.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, exercițiul, explozia stelară, brainstorming-ul Resurse materiale: imagini, fotografii, planșe, flipchart, carioci. Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, <i>Metode interactive de grup-ghid metodic</i>, Editura Arves. http://www.poeziipentrucopii.ro
	<p>Pași necesari:</p> <p>Scaunele vor fi așezate în semicerc iar materialele necesare desfășurării lecției vor fi așezate în așa fel încât elevii să aibă acces la ele. Elevii se vor așeza pe scaune iar în mijloc se va afla flipchart-ul. Lecția începe cu prezentarea poeziei „Strigătul naturii”. După prezentarea poeziei se extrage ideea centrală ”salvarea mediului” și se expune pe steaua cea mare aflată pe flipchart. Elevii vor forma cinci grupe iar fiecare reprezentant din grupă trebuie să extragă o întrebare. Se citește întrebarea și fiecare grup are cinci minute să o analizeze și să formuleze întrebări în concordanță cu situațiile problemă descoperite.</p> <p>După expirarea timpului, elevii revin în semicerc și adresează întrebările elaborate în grup, celorlalte grupuri care răspund întrebărilor.</p> <p>Întrebările interesante se scriu pe câte o steluță care se fixează pe un poster.</p> <p>CE? Ce este poluarea? Cine poluează mediul? De ce iubiți mediul?</p> <p>CINE? Cine poate împiedica poluarea mediului? Cine îngrijește spațiul verde? Cine iubește și ocrotește mediul?</p>

	<p><i>UNDE?</i> Unde întâlniți poluare? Unde trebuie duse deșeurile? Unde duce poluarea mediul?</p> <p><i>DE CE?</i> De ce iubiți mediul? De ce s-au uscat copacii? De ce poluează omul mediul?</p> <p><i>CÂND?</i> Când oprim poluarea mediului? Când spunem că iubim mediul?</p> <p>La sfârșitul lecției fiecare grup trebuie să realizeze un desen care să reprezinte planeta așa cum și-o imaginează. Se vor face aprecieri asupra participării în cadrul lecției.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Am considerat necesară această activitate deoarece educația pentru protecția mediului a devenit o dimensiune a curriculumului având scopul de a iniția și promova o atitudine responsabilă față de mediu și de a-i face pe elevi să conștientizeze pericolele unei degradări a mediului și să învețe să respecte legile naturii.</p>
	<p>Anexe: Anexa 6</p>

Pința Loredana Rafaela – profesor pentru învățământul primar
Școala Gimnazială Fântânel

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Utilizarea optimă a metodelor învățării prin cooperare

	<p>Nivelul de vârstă: 6-7 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • exprimarea propriului punct de vedere, însoțit de argumente. <p>Tema activității: Programul zilnic al școlarului</p>
	<p>Durata: 50 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevii clasei</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să descrie, pe baza unei imagini alese dintr-o serie dată, o activitate a școlarului; • să întocmească programul zilnic al școlarului; • să realizeze postere prin pictarea imaginilor prezentate.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: tehnica foto-limbajului, posterul Resurse materiale: imagini reprezentând diferite activități ale școlarului, acuarele, pensule, pahare pentru apă. Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzum, Corina, <i>Strategii pentru eficientizarea învățării</i>, Editura Universității „Aurel Vlaicu” Arad, 2009
	<p>Pași necesari:</p> <p>Pe tablă vor fi expuse imagini reprezentând diferite activități desfășurate de un elev în diferite momente ale zilei, în ordine aleatorie. Se va anunța tema discuției din ora de curs: „Programul zilnic al școlarului”. Elevii vor fi îndrumați să privească, cu atenție imaginile expuse și să-și aleagă imaginea despre care vor dori să spună câteva cuvinte. Copiii vor trece pe rând prin fața tablei, vor privi imaginile în liniște, după care își vor relua locurile în bănci. Câțiva elevi vor descrie evenimentul prezentat în imaginea aleasă de ei, până se vor epuiza toate imaginile. Prezentările se vor face aleatoriu, nerespectându-se ordinea logică a activităților. În prezentările lor, elevii vor descrie activitatea respectivă, vor specifica dacă le place sau nu să o desfășoare și momentul zilei în care o desfășoară. Se vor oferi colegilor sugestii pentru a-și petrece ziua cât mai plăcut.</p> <p>După ce copiii își prezintă opiniile, vor fi întrebați care sunt pentru ei cele mai grele activități pe care le desfășoară zilnic și de ce. Colegii cărora acele activități nu li se par grele vor oferi sfaturi celorlalți, pentru a transforma</p>

	<p>acțiunile în unele ușoare și plăcute.</p> <p>În final, se vor așeza imaginile în ordinea logică a desfășurării acțiunilor ilustrate, fixându-se programul zilnic al școlarului. Elevii se vor grupa câte 3-4 în funcție de activitatea preferată. Vor picta imaginea aleasă, realizând postere. Apoi posterele se vor expune în ordinea firească desfășurării activităților ilustrate.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Dezvoltarea acestei competențe este foarte importantă la școlarul mic deoarece îl obișnuiește să formuleze propriile judecăți de valoare asupra unui eveniment, să le argumenteze, să asculte și să respecte părerile celorlalți colegi. Învățătorul trebuie să fie atent ca elevii să nu se plictisească. În acest sens poate introduce în activitate o ghicitoare, o poezie sau un cântec tematic cu mișcare.</p>
	<p>Anexe: imaginile reprezentând activitățile școlarului</p>

Szajak Sorina - profesor pentru învățământul primar

Nica Andrea - profesor pentru învățământul primar

Liceul Teoretic,, Jozef Gregor Tajovsky" Nădlac

Programul de formare

Elemente de didactică aplicată și predare integrată în învățământul preșcolar și primar

Modulul: Valențe instructiv-educative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Abordarea integrată a conținuturilor în învățământul preșcolar/primar

	Nivelul de vârstă: 3-6 ani
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • discută cu colegii și cu educatoarea despre diferite meserii, despre uneltele specifice diferitelor meserii, despre utilaje și echipamente cu care intră în contact sau care le sunt prezentate; • observă caracteristici ale diferitelor materiale (forma, culoare, textură, miros, gust etc.). <p>Tema activității: Tot ce știi despre meserii</p>
	Durata: 90 minute
	<p>Locul derulării: sala de grupă</p> <p>Participanți: copii, părinți</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască meseriile pe baza unei scurte descrieri (ghicitori); • să se exprime corect gramatical, în propoziții simple și dezvoltate, • să exerseze deprinderi practic-gospodărești, utilizând obiectele și materialele puse la dispoziție pentru realizarea temei.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, elemente de problematizare, brainstorming, piramida, ciorchinele, jocul, turul galeriei</p> <p>Resurse materiale: jocul meseriilor, fișe individuale, creioane colorate, steluțe, cosulețe, calendarul naturii, panouri, imagini meserii, jetoane meserii, unelte, biscuiți, sirop, nuci, vase, tăvi, șortulete, CD-player</p> <p>Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Curriculum pentru învățământul preșcolar”, Ministerul Educației și Cercetării, DPH, București, 2009;

	<ul style="list-style-type: none"> • „Educația timpurie – ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar”, Adina Glava, Lolica-Lenuța Tătaru, Maria Pocol, Editura Paralela 45, 2009; • „Activitatea integrată în grădiniță”, Didactica Publishing House, București, 2009.
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Organizarea pe centre de interes:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliotecă- "Meserii folositoare"- citire de imagini • Artă - "Cărticica mea cu meserii" • Știință " Găsește uneltele meseriașului", Jocul meseriilor <p><i>Organizarea copiilor pentru activitatea frontală:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Copiii sunt așezați în semicerc <p><i>Scenariul activității</i></p> <p>Prima activitate pe domenii experiențiale este «Când voi fi mare ce voi fi oare?» și aparține domeniului Limba și Comunicare. Se realizează sub forma unui joc didactic în care copiii trebuie să recunoască meseriilor și să le asocieze cu imagini ce reprezintă uneltele,denumind produsele lor precum și să găsească cuvinte care arată acțiunile specifice unei meserii. Copiii sunt grupați în două echipe; probele cuprind aceleași sarcini, care se rezolvă de către fiecare echipă; punctele se acordă pentru rezolvarea corectă a sarcinilor; coechipierii pot completa răspunsurile; câștigă echipa care adună cele mai multe puncte.</p> <p>Proba 1- "Piramida meseriilor"-ghicește meseria, alege imaginea corespunzătoare.</p> <p>Proba 2 -"Alege și grupează"-alege un jeton cu o meserie, caută jetoanele cu uneltele sale și numește produsele corespunzătoare.</p> <p>Proba 3 -"Răspunde repede și bine"- spune cu ce sunet începe cuvântul și desparte în silabe.</p> <p>Se realizează tranziția către cea de-a doua activitate, unde copiii vor lucra împreună cu părinții. "Cofetarii pricepuți"este a doua activitate pe domenii experiențiale și aparține domeniului Om și Societate. Fiecare echipă are ca sarcină să realizeze un arici din ingredientele salamului de biscuiți. Copiii trebuie să amestece ingredientele primite, să dea forma de arici compoziției cu ajutorul unei folii, să pună țepii ochii și nasul din cereale cu cacao.</p> <p><i>Recompensarea comportamentului realizat</i></p> <p>Răsplata finalizării sarcinilor este tocmai produsul muncii lor (ARICIUL),dar și a unor diplome de merit pentru eforturile depuse pentru realizarea cu succes a tuturor sarcinilor din această zi.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Activitatea a fost concepută ca o activitate integrată. Din acest punct de vedere au fost vizate mai multe competențe. Comportamentul urmărit în cadrul DLC vizează stăpânirea exprimării orale, ca și abilitate de a înțelege comunicarea verbală, pornind de la premisa că prin acultare și exprimare în situații de grup,</p>

	<p>preșcolarii devin capabili să exploreze experiențele altor persoane și să-și extindă astfel propriul repertoriu de experiențe semnificative. Prin activitățile din acest domeniu se urmărește ca aceștia să vorbească cu încredere, clar și fluent, utilizând modalități de exprimare adecvate pentru diferite situații și categorii de auditoriu. În ceea ce privește domeniul Om și Societate copiii au fost puși în situația de a manipula materialele și de a executa diferite lucrări observând astfel proprietățile materialelor și calitățile lor estetice precum ar fi textura, culoarea sau forma.</p> <p>În cadrul activității s-a urmărit antrenarea de abilități disciplinare și transferabile, oferind copiilor ocazii de comunicare, cooperare, utilizare a unor surse variate de informații, investigație, experimentare, identificare de soluții etc. Așadar în activitatea prezentată mai sus copiii au fost încurajați să caute informații privind meseriile, locul de desfășurare, uneltele adecvate etc, să propună variante de organizare a muncii pe care să le ilustreze cu material intuitiv(trusa de doctor, ustensile de bucătărie, șort de bucătar, unelte , halat de doctor, trusa tâmplarului etc). În cadrul activității, datorită abordării integrate, s-a observat o mai rapidă activare a informațiilor iar în planul relațiilor interpersonale s-a încurajat comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare. Copiii au fost mai angajați și mai responsabili promovându-se astfel atitudini pozitive. În ceea ce privește cadrul didactic, noi educatoarele am devenit un „facilitator” mai mult decât o sursă de informații.</p> <p>Ca dificultate pot preciza faptul că doi copii nu au avut părinții prezenți, dar fiind o grădiniță de la sat, unde oamenii se cunosc între ei, copiii au fost repede „adoptați” de vecina sau matusa lor și astfel problema a fost repede rezolvată. Părinții au fost foarte impresionați de cunoștințele copiilor și au participat cu mare plăcere la activitate deoarece totul s-a desfășurat sub forma unui joc, astfel aducându-și aminte cu nostaljie de copilărie.</p>
	<p>Anexe:</p>

Budeanu Claudia Carina – profesor pentru învățământul preșcolar
 Cazan Diana Ionela – profesor pentru învățământul preșcolar
 Grădinița cu P.P. Macea-Școala Gimnazială”Pavel Covaci”Macea

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare.

	<p>Nivelul de vârstă: 3-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formarea deprinderii de asociere a unor obiecte din mediu cu forma geometrică corespunzătoare; • exersarea competențelor antreprenoriale prin planificarea acțiunii și negocierea implicării; • consolidarea cunoștințelor referitoare la diferite categorii de jucării din punct de vedere al formei <p>Tema activității: Împărăția jucăriilor</p>
	<p>Durata:40 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți:copii de vârstă preșcolară</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să asocieze formelor geometrice corespondentul lor în realitatea înconjurătoare; • să îmbine armonios diferite forme sau culori pentru realizarea estetică a jucăriilor; • să exerseze deprinderile practice însușite; decupare, îmbinare, lipire.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: exercițiul, conversația, problematizarea, turul galeriei</p> <p>Resurse materiale: materialul de la centru tematic sau de interes (jucării, figurine, mașinuțe, imagini cu jucării, modele), trusa Dienes, trusa Logi II, forme geometrice, coli diferit colorate, șabloane, foarfece, adeziv, fișe, ecusoane</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viorica Preda, coordonator, „Metodica activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, Ed. Gheorghe-Cârțu Alexandru, Craiova, 2009 • „Didactica activităților instructiv - educative pentru învățământul preprimar”, Ed. Didactica Nova, Craiova, 2005 • Crenguța-Lăcrămioara Oprea, „Strategii didactice interactive”, EDP, București, 2007 • Silvia Breben, Elena Gongea, „Metode interactive de grup”, Ed. Arves, 2006 • Magdalena Dumitrana, „Didactica preșcolară”

Pași necesari:

Organizarea pe centre de interes:

Știință „Cutia cu jucării”

Joc de masă „Matricea jucăriilor”

Artă -modelaj „Jucăria preferată”

Organizarea copiilor pentru activitatea frontală:

Copiii sunt așezați în semicerc

Scenariul activității

Se face cunoscut copiilor că este momentul să începem realizarea jucăriilor.

Explic regula jocului: Copilul numit alege o formă geometrică, o descrie punând-o la cele anterioare, astfel încât să compună o jucărie. La semnal, copilul care a plasat ultima formă geometrică găsește o denumire pentru jucăria astfel creată. Se continuă descrierea formelor geometrice până la crearea a două-trei jucării.

În complicarea sarcinii, copiii sunt atenționați că la semnal, după denumirea jucăriei create, din aceleași forme geometrice, prin reasamblare trebuie să obțină o jucărie diferită.

Variantă de joc I:

Copiii sunt așezați în cerc, pe covor, față-în-față în perechi. În fața fiecărei perechi se află câte un plic ce conține forme geometrice. La semnal ei extrag din plic o singură formă pe care o descriu și o integrează în structura creată.

-la semnalul “schimbă perechea” copilul din exteriorul cercului se deplasează spre dreapta, făcând pereche cu alt coleg

-perechea care a realizat o structură cu aspectul unei jucării face cunoscut acest lucru, iar perechea iese din joc pentru a-și depozita lucrarea la expoziție.

-jocul continuă până la epuizarea pieselor din plicul aflat în fața fiecărui copil din cercul interior

Varianta de joc II:

Se organizează colectivul de copii în trei grupe, fiecare copil dintr-un grup aducându-și contribuția la crearea unor jucării din categoria precizată. Astfel:

grupul 1 creează jucării din categoria păpuși

grupul 2 creează jucării din categoria mașinuțe

grupul 3 creează jucării din categoria animăluțe

Se lucrează la mășuțe, fiecare grup având la dispoziție un număr egal de forme geometrice de mărimi și culori diferite.

În cadrul grupului copiii interacționează în vederea realizării corecte a sarcinii: coechipierii urmăresc corectitudinea răspunsului și a acțiunilor, intervenind atunci când este cazul, fără a deranja celelalte echipe. După finalizarea aranjamentelor, un reprezentant al fiecărui grup prezintă rezultatul muncii.

Ca element de tranziție, voi antrena copiii în jocul distractiv ”Plimbă jucăria”.

Copiii sunt anunțați că am ajuns la momentul când, în sfârșit putem să realizăm ”Posterul cu jucării”. Se așează la mășuțe în trei grupuri, de la fiecare grup câte un copil distribuie materialele necesare pentru lucru: coli diferite

colorate, foarfece, adeziv, modele. Copiii sunt anunțați că vor lucra în perechi, sau în colectiv pentru realizarea lucrării, fiecare grup având libertatea de a crea ce jucărie dorește sau câte dorește. Reamintesc copiilor că pentru aceasta trebuie mai întâi să se gândească ce jucărie doresc să realizeze, să stabilească din ce forme geometrice o pot realiza, abia apoi trec la decuparea formelor respective (utilizând conturarea după șablon, îndoire hârtie, sau decuparea directă după un șablon), așezarea lor pentru a constitui întregul, urmând ca în final, după obținerea rezultatului dorit, să fixeze cu adeziv fiecare formă geometrică la locul ei. Fiecare poster, va face parte din "Catalogul cu jucării" pe care grupa îl va trimite în Împărăția jucăriilor. Sugerez copiilor că se pot consulta în vederea alegerii jucăriei realizate astfel încât să fie cuprinse în catalog în mai multe jucării originale create de ei. După finalizare, lucrările sunt expuse pe holul grupei în vederea „testării” reacțiilor altor copii la noile jucării.

Propun copiilor participarea la jocul de mișcare de tip labirint "Jucăria rătăcită". Copiii sunt antrenați în construirea unui traseu de tip labirint, utilizând pentru aceasta fâșii subțiri de pâslă. Se grupează apoi în două echipe, fiecare având alternativ rolul de creator al obstacolelor sau de însoțitor al "Jucăriei rătăcite". Copilul-jucărie închide ochii (stă cu spatele), în timp ce echipa adversă amplasează la intersecția drumurilor diferite obstacole, reprezentate simbolic de forme geometrice (triunghi –casă, dreptunghi-autocamion, barieră, etc). La semnal, copilul-jucărie pornește la drum, însoțit de pe margine de coechipierii săi, care îi sugerează drumul pe care trebuie să meargă pentru a ajunge în "Împărăția jucăriilor". Jocul se reia cu schimbarea rolurilor.

Recompensarea comportamentului realizat

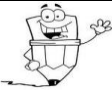
Răsplata finalizării sarcinilor este tocmai produsul muncii lor, dar și autoaprecierea comportamentului prin completarea tablourilor personale *steluțele /cactusul grupei*.

Reflecții. Am ceva de spus!

Prin intermediul activităților matematice, copilul este pus în situația de a deveni conștient de propria gândire, de a ști „ce face” și „pentru ce face”, de a se exprima într-un limbaj corect și precis. Astfel, înainte de a cunoaște numerele naturale, copilul trebuie să stabilească contacte nemijlocite cu mulțimile de obiecte, să le descopere proprietățile caracteristice, să stabilească relații între ele și să efectueze diverse operații din care să rezulte noi mulțimi cu noi proprietăți.

În procesul formării reprezentărilor matematice, copiii răspund prompt, mai întâi, prin acțiune, reușind mai greu să explice operațiile pe care le-au efectuat sau rezultatele pe care le-au obținut, din cauza rămânerii în urmă a planului verbal. De aici, necesitatea ca educatoarele să insiste pentru însușirea și utilizarea de către fiecare copil a limbajului matematic adecvat și a exprimării corecte și logice. Pornind de la observarea atentă a copiilor sub aspectul exprimării cunoștințelor matematice în timpul rezolvării sonore a problemelor

	<p>în joc, ne putem da seama unde întâmpină aceștia greutăți, care sunt expresiile pe care nu și le-au însușit și pe care trebuie să le fixăm, ce confuzii fac și pe care trebuie să le înlăturăm din gândirea și vorbirea copiilor.</p> <p>În ceea ce privește domeniul Om și Societate copiii au fost puși în situația de a manipula materialele și de a executa diferite lucrări observând astfel proprietățile materialelor și calitățile lor estetice precum ar fi textura, culoarea sau forma.</p> <p>În cadrul activității s-a urmărit antrenarea de abilități disciplinare și/sau transferabile, oferind copiilor ocazii de comunicare, cooperare, utilizare a unor surse variate de informații, investigație, experimentare, identificare de soluții etc.</p> <p>În cadrul activității, datorită abordării integrate, s-a observat o mai rapidă activare a informațiilor iar în planul relațiilor interpersonale s-a încurajat comunicarea și rezolvarea sarcinilor de lucru prin cooperare.</p> <p>Copiii au fost mai angajați și mai responsabili promovându-se astfel atitudini pozitive. În ceea ce privește cadrul didactic, noi educatoarele am devenit un „facilitator” mai mult decât o sursă de informații.</p>
	<p>Anexe: Anexa 7, Anexa 8</p>

Butaș Laura – Amalia – profesor pentru învățământul preșcolar

Barna Cornelia - Educatoare

Școala Gimnazială „Pavel Covaci” Macea – Grădinița cu Program Prelungit Macea

Modulul: Valențe instructiv-formative ale activităților integrate în învățământul preșcolar
 Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală/ Promovarea sănătății și nutriției

	<p>Nivelul de vârstă: 4-5 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • formarea deprinderilor de alimentație sănătoasă și a unor deprinderi elementare de gătit sănătos <p>Tema activității: „Master chef la grădiniță”</p>
	<p>Durata: 25 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: copiii de vârstă preșcolară</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască, selecteze, procure și prepare alimente sănătoase; • să-și formeze deprinderi igienice în timpul preparării meniului ales; • să relaționeze în cadrul grupului, în scopul îndeplinirii sarcinilor.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: explicația, demonstrația, exercițiul, munca în echipă Resurse materiale: fișe de prezentare a unor preparate model, pâine, cremă de unt, fructe, legume, farfurioare și cuțițașe din plastic, șervețele, scobitori Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, <i>Metode interactive de grup-ghid metodic</i>, Craiova, Editura Arves, 2008 • https://www.facebook.com/RevistaBABY/posts/10152679465221269
	<p>Pași necesari:</p> <p>La începutul activității copiii au fost așezați în semicerc pentru a putea avea vizibilitate la toate materialele și alimentele aranjate pe măsuțe în mijlocul sălii de grupă. După ce le-au identificat, le-am propus să preparăm împreună câteva sandwichuri și salate folosind acele produse care ne asigură o alimentație sănătoasă și despre care am învățat toată săptămâna. Apoi am trecut la o scurtă documentare vizualizând câteva imagini cu tot felul de sandwichuri și preparate realizate în mod cât mai creativ, propunându-le să își prepare ei înșiși o mică gustare, așa cum își doresc ei. Ne-am împărțit apoi pe trei echipe (căpșuna voioasă, spanacul mușchiulos și pătrunjelul poznaș) fiecare echipă având rolul ei în organizarea ”evenimentului culinar”. Prima echipă a spălat legumele, a doua echipă a pregătit pe cele trei mese ustensilele de lucru iar a treia echipă a distribuit pâinea, scobitorile, șervețelele, șunculița și crema de unt etc necesare realizării temei.</p>

	<p>Odată ce partea organizatorică a fost finalizată, fiecare copil a trecut la îndeplinirea sarcinii. Copiii au fost încurajați să colaboreze, să fie originali și creativi și să se sprijine unii pe ceilalți astfel încât la final să obținem o adevărată expoziție culinară. În final, înainte de a trece la evaluarea cât se poate de concretă a produsului muncii lor (degustare), am învățat să realizăm ornamente din șervețelele astfel încât masa să poată avea un aspect frumos, apetisant și atractiv din toate punctele de vedere. Apoi, bineînțeles, copiii s-au bucurat din plin de produsele muncii lor realizând cât este de ușor să ne hrănim gustos și sănătos.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Pentru desfășurarea acestei activități am apelat la colaborare, cooperare și luarea unor decizii în comun urmărind în același timp ca preșcolarii să conștientizeze necesitatea adoptării unui stil de viață sănătos și, implicit, a unei alimentații sănătoase. Totodată copiii au dat dovadă de inițiativă, perseverență și creativitate. Preșcolarii pot fi puși în contact cu acest domeniu prin manipularea unor alimente și materiale și prin executarea unor lucrări care țin de domeniul abilităților practice. Dacă li se oferă copiilor timpul, ocazia și libertatea de a lucra cu materialele specific gastronomiei, de a face singuri descoperiri și de a testa idei în practică, atunci însușirile sau calitățile astfel stimulate vor ajuta la punerea bazelor unor activități viitoare ale vârstei adulte. Activitățile de gătit s-a dovedit că reprezintă o distracție și o relaxare pentru copii, că promovează competența, independența și experimentarea. Materialele de care beneficiază copiii în acest tip de activitate au rolul de a oferi satisfacția obținerii unui produs propriu, printr-un efort îmbinat cu plăcerea de a lucra, de a se exprima pe sine. De altfel, în amenajarea acestui spațiu, educatorul se va asigura de confortul și siguranța în care copiii vor lucra.</p> <p>Un inconvenient a fost faptul că, având în vedere că grupa este formată dintr-un număr foarte mare de copii, este destul de dificil de realizat îndrumări pe fiecare în parte ori de câte ori ar fi dorit să fie sprijiniți atunci când intenționau să realizeze aranjamente mai complicate.</p> <p>Ca o concluzie, s-a demonstrat și de această dată că prin aceste activități copilul dobândește cunoștințe și deprinderi elementare de utilizare a instrumentelor pentru gătit și își formează deprinderi igienice privind alimentația și condițiile de muncă.</p>
	<p>Anexe:</p>

Faur Amelia Rodica – profesor pentru învățământul preșcolar
 Popovici Mihaela Dorilena – profesor pentru învățământul preșcolar
 Grădinița PP Nr. 1 Arad

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Strategii didactice utilizate în învățământ. Metode, tehnici și procedee de predare-învățare Metode activ-participative centrate pe educabili

	<p>Nivelul de vârstă: 5-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> dezvoltarea gândirii critice și a interrelațiilor <p>Tema activității: „Jocul meseriilor”</p>
	<p>Durata: 30 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: copii de vârstă preșcolară</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> să enunțe întrebări și răspunsuri corecte referitoare la meserii, să aleagă jetoanele corespunzătoare meseriei de pe ecuson; să relaționeze în cadrul grupului, în scopul îndeplinirii sarcinilor.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, exercițiu, brainstorming, ciorchinele Resurse materiale: minge, ecusoane, planșe, jetoane Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, <i>Metode interactive de grup-ghid metodic</i>, Craiova, Editura Arves, 2008
	<p>Pași necesari: Într-o primă etapă activitatea se desfășoară frontal, copiii sunt așezați în cerc, educatoarea stă în mijlocul cercului având o minge în mână. Educatoarea aruncă mingea unui copil din cerc, timp în care rostește versurile: „ Spune repede și bine/ Ce știi despre mine (cofetar, croitor, profesor, informatician, etc). Copilul prinde mingea, spune un cuvânt referitor la meseria respectivă (unelte, produse, loc de desfășurare, costumație, etc) și o aruncă următorului copil, repetând întrebarea. Jocul se continuă până în momentul în care au fost implicați toți copiii. Valorificând răspunsurile copiilor, am descoperit că fiecărei meserii îi corespund anumite unelte și că în urma desfășurării ei se obțin produse. Copiii au fost împărțiți în 4 grupe în funcție de ecusonul ales de fiecare (grupa medicilor, grupa croitorilor, grupa bucătarilor, grupa tipografilor). Fiecare grupă primește o planșă care are în mijloc imaginea meseriei de pe ecuson. Copiii lipesc pe planșă, în jurul meseriei doar jetoanele care reprezintă</p>

	<p>uneltele și produsele corespunzătoare. Se stabilesc apoi legăturile între imaginea meseriei și imaginile reprezentate de jetoanele lipite, se trasează linii albastre de la unelte la meserie și linii roșii de la produse la imaginea meseriei, realizându-se astfel ciorchinele.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus! Prin intermediul acestei activități s-a urmărit să se ofere copiilor posibilitatea de a-și exprima propriile idei, de a interrelaționa și coopera în cadrul grupurilor. Preșcolarii au învățat unii de la alții, fiecare simțindu-se valorizat, fiind implicați activ inclusiv copiii timizi. Unele dificultăți au fost întâmpinate în momentul în care copilul trebuia să se concentreze atât la prinderea mingii, cât și la a da un răspuns corect la întrebarea enunțată, dar prin exercițiu ele au fost depășite. Copiii au realizat importanța muncii în echipă, a relaționării și comunicării dintre membri.</p>
	<p>Anexe:</p>

Horvath Adriana – profesor pentru învățământul preșcolar
Gheț Ioana Florina – profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița PP Nr. 1 Arad

Modulul II: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode de dezvoltare a interrelaționărilor

	<p>Nivelul de vârstă: 4 – 5 ani</p>
	<p>Tema activității: „Cuvinte fermecate”</p>
	<p>Durata: 50 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupa Participanți: copii de vârstă preșcolară, educatoare</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să enumere cel puțin trei modalități în care pot fi de ajutor colegilor; • să numească cel puțin patru <i>formule magice</i> (te rog, multumesc, poftim, cu plăcere); • creșterea abilității de a relaționa cu ceilalți.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: explicația, conversația, jocul, problematizarea, competiția, exercițiul.</p> <p>Resurse materiale: coli de hartie, jetoane reprezentând formule de politețe, carioci, lână, mărgelile, carte de povești, creioane, ecusoane cu fete vesele</p> <p>Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Curriculum pentru învățământul preșcolar, 3-6/7 ani</i>, MECT, 2008 • <i>Revista Învățământului preșcolar</i> nr.1-2/2008 și nr.3- 4/2008” • M. Bizdună și A. Neagu, <i>Texte pentru educația limbajului la preșcolari</i>, Editura PROGNOISIS • A.Glava, <i>Introducere în pedagogia preșcolară</i>”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002 • Maria Bârjoveanu, Maria Olaru, Romel Bârjoveanu, „Ce a uitat Fanică să spună” în <i>Carte de învățătură pentru cei mici, părinți și bunici</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995, pag.105-106
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Moment organizatoric:</i> pregătirea materialului didactic; aranjarea mobilierului; intrarea copiilor în clasă.</p> <p><i>Captarea atenției:</i> se va realiza prin citirea poeziei „Cuvinte fermecate” în care sunt prezentate formule de politețe: salutul, rugămintea, mulțumirea). Se anunță copiii că vor desfășura o activitate practica urmata de povestea „Ce a uitat Fănuță să spună?” din care vor afla despre comportamentul unui băiețel de vârsta lor și căruia îi vor pregăti daruri. Se explică copiilor modul de</p>

	<p>desfășurare a activităților pe sectoare, sarcinile pe care le au fiecare (confeccionarea unor brățări și mărgele) și motivația lucrului (găsirea utilităților în mediul ambiental).</p> <p><i>Povestea educatoarei</i> „Ce a uitat Fănuță să spună?” va fi animată de intervențiile copiilor la solicitările educatoarei și, mai ales, de găsire a altui final care să demonstreze schimbarea în bine a comportamentului lui Fănuță.</p> <p><i>Obținerea performanței:</i> copiii sunt invitați la mese unde sunt pregătite materialele necesare desfășurării activității practice. „Șiragurile de mărgele și brățări” realizate de preșcolari, vor fi recompensa-surpriză pentru eroul povestirii, care a fost ajutat să-și corecteze comportamentul.</p> <p>Educatoarea urmărește îndeaproape fiecare copil, discută cu el, îi dă indicații sau îl va ajuta să rezolve sarcina, după caz.</p> <p>Lucrările se expun în ordinea finalizării lor, alcătuiindu-se o mini-expoziție la „Oglinda grupei”.</p> <p><i>Asigurarea retenției și a transferului.</i> Fiecare copil alege un jeton reprezentativ unei formule de politețe și spune o situație în care a folosit acea formula de politețe, apoi este recompensat cu un medalion care are un chip vesel.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Pentru că în lucrul cu copiii vor exista mereu situații conflictuale, considerăm că este o temă necesară și care nu trebuie să lipsească din planificarea anuală începând cu grupa mică și continuând în următorii ani, doar astfel copiii vor dobândi cei „7 ani de acasă”. Formând în ei o atitudine politicoasă ne ușurăm viața nouă și lor. Activitatea prezentată o considerăm doar o picătură din munca de zi cu zi, ea trebuie întărită neapărat de exemplul personal al cadrelor didactice.</p>
	<p>Anexe: Anexa 9</p>

Bun Mihaela - profesor pentru învățământul preșcolar
 Pintilie (Popa) Claudia- profesor pentru învățământul preșcolar
 Todorovici Ancuța- profesor pentru învățământul preșcolar
 Liceul Tehnologic Vinga-Gradinița P.P. Vinga

Modulul I: Psihogeneza copilului la vârstele timpurii

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul Teoriei Inteligențelor Multiple în cunoașterea copilului preșcolar.

	<p>Nivelul de vârstă: clasa pregătitoare</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> dezvoltarea personală a copilului, în funcție de structura sa psihică <p>Tema activității: "1 Iunie, Ziua Copilului"</p>
	<p>Durata: 4 ore</p>
	<p>Locul derulării: clasă și curtea școlii</p> <p>Participanți: învățătoarea, părinții elevilor, elevii</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> să conștientizeze aptitudinile deținute; să își dezvolte și îmbogățească aptitudinile deținute; să respecte libertatea altuia, conform principiului "Libertatea mea merge până la locul unde nu încalcă libertatea celui alt."
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: jocul didactic, "Turul galeriei", conversația, problematizarea, brainstorming-ul</p> <p>Resurse materiale: mobilierul modular al clasei, casetofon, videoproiector, curtea școlii, cărți, covorașe groase, obiecte pentru desen (hârtie, creioane colorate, carioci, creioane cerate, ascuțitori etc.), obiecte pentru cusut (etamină, ace de cusut, ață de cusut divers colorată, foarfeci), obiecte pentru confecționarea unui colaj (decupaje din hârtie și material textil, lipici, foarfeci, carioci, creioane colorate etc.), mingi, casete și CD-uri cu povești, cretă, markere, magneți, tablă magnetică, cărți aduse de elevi, cu texte scurte și cu imagini, două covorașe groase, elemente de recompensare.</p> <p>Resurse bibliografice: -</p>
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Organizarea spațiului de învățare:</i></p> <p>Voi organiza sala de clasă pe centre de interes. Elevii vor fi anunțați cu câteva zile înainte despre modul cum se vor desfășura activitățile în această zi, deci de la ora 8 vor ști ce vor putea să facă. Vor cunoaște modul de organizare, dar centrele de interes vor fi o surpriză, pentru că nu le voi dezvălui în prealabil. Bineînțeles, materialele necesare le voi pregăti împreună cu părinții elevilor, fiecare contribuind cu ceea ce poate.</p> <p>Astfel, m-am gândit la următoarele centre de interes: "Cercul de teatru", "Cercul de desen", "Cercul de lectură", "Cercul de sport", "Cercul de cusut",</p>

”Cercul iubitorilor de animale”, ”Cercul poveștilor” și ”Cercul desenelor pe asfalt”. De asemenea, activitatea zilei va fi împărțită în două părți egale, despărțite de pauza de masă. După pauza de masă ne vom ocupa toți de ”Cercul desenelor pe asfalt”, ”Cercul de sport” și de ”Cercul desenelor animate”, primele două desfășurându-și activitatea în curtea școlii, iar celelalte cercuri vor funcționa între orele 8 și 10, în clasă.

Organizarea grupului de copii:

Elevii se vor împărți singuri pe echipe, după ceea ce doresc să realizeze în această zi.

Scenariul activității:

În primele două ore, fiecare elev se va orienta spre unul dintre cercurile organizate în clasă, activitatea schimbându-se după fiecare 15 minute. Dacă un elev dorește să nu schimbe locul activității după 15 minute, are voie să facă acest lucru, putând rămâne ambele prime două ore în același cerc, dar dacă dorește să schimbe activitatea, va putea face acest lucru tot la 15 minute.

În acest scop, sala de clasă va fi amenajată în felul următor:

-pentru ”Cercul de teatru” vor avea amenajată partea din față a clasei, delimitată cu creta pe parchet; vor avea la dispoziție recuzită specifică, adusă în prealabil de acasă de către toți elevii clasei; regula pe care ei trebuie să o respecte trebuie să fie păstrarea unui ton mai coborât al vocii, pentru a nu-și deranja colegii care lucrează în alte centre de interes; sarcina lor va fi de a pregăti o mică scenetă pentru colegi, care va fi interpretată cu 10 minute înaintea orei 12, ora plecării acasă;

-pentru ”Cercul de desen”, se va pregăti un modul de mobilier format din 6 măsuțe și 6 scaune, scaunele fiind așezate de jur împrejurul măsuțelor unite; pe măsuțe vor avea foi pentru desen (albe și xeroxate cu diferite imagini), carioci, creioane colorate, creioane cerate, ascuțitori, coș de gunoi pentru ascuțit creioanele, aproape de ei; sarcina lor va fi de a realiza o expoziție de desene, pe care o vor prezenta colegilor cu 15 minute înainte de ora 12;

-pentru ”Centrul de lectură”, se va amenaja un colț al clasei cu raftul cu cărți din biblioteca clasei, un covor și mai multe scaune, pe care vor putea sta cititorii pentru a-și savura lectura preferată;

-pentru ”Cercul de cusut”, se vor pregăti 6 măsuțe unite cu 6 scaune, iar pentru cusut se vor pregăti mai multe bucăți mici pătrate din etamină, pe care este desenat contur al unor imagini cu animale, plante, litere, cifre etc., precum și ace de cusut, foarfeci și ață pentru cusut, de diferite culori; grupul acesta de copii va beneficia mai mult de sfaturi, îndrumări, supraveghere;

-pentru ”Cercul iubitorilor de animale”, se vor pregăti 6 mese lipite și 6 scaune, iar pe mese vor găsi materiale decupate cu animale din diverse materiale (hârtie cu diferite texturi, material textil), hârtie creponată, foarfeci, lipiciuri, apă pentru spălat pe mâini, șervețele din hârtie; sarcina lor va fi de a realiza un afiș prin care să atragă atenția ”trecătorilor” asupra frumuseții animalelor și a necesității ocrotirii lor (prin mesaje cu impact, desenate și/ sau scrise);

	<p>-”Cercul poveștilor” va beneficia de un covor pe care vor sta elevii așezați, și un casetofon la care vor asculta povești (ei vor alege, din ”oferta” adusă de ei și de mine, pe casete și CD-uri).</p> <p>După pauza de masă vom ieși în curte, unde toți elevii clasei vor face parte din cele trei cercuri rămase. Se va începe cu un concurs de desene pe asfalt cu tema ”Activitatea mea preferată”, finalizat cu diplome și cu mici premii, iar apoi voi organiza cu ei câteva jocuri de mișcare (”Nu e loc pentru al treilea!”, ”Semănatul și culesul cartofilor”, ”Mingea prin tunel”), un concurs de alergare- viteză și jocurile cu cântec ”Țăranul e pe câmp” și ”Podul de piatră”. Se va reintra în clasă și se va viziona un film cu desene animate propus de elevi și ales prin vot democratic.</p> <p><i>Recompensarea comportamentului realizat:</i></p> <p>La finalul zilei, absolut toți elevii vor primi diplome, personalizate în funcție de domeniul în care a activat cel mai bine (pot fi mai multe domenii).</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>În urma experienței de viață și a celei pedagogice, am observat, ca atâția colegi, presupun, că cele mai multe satisfacții (singurele, de fapt) și cel mai mare număr de succese profesionale, dar nu numai, le obțin cei care fac ceea ce le place și pentru care sunt dotați intelectual, psihologic etc. Deci acesta este drumul care trebuie urmat: axarea pe tipurile de inteligență native pe care le are copilul și pe dezvoltarea celor pe care le are mai puțin dezvoltate, dar îi sunt necesare.</p>
	<p>Anexe:</p>

Leucă- Enache Elena - profesor pentru învățământ primar,
Mica-Prundeanu Anca- profesor pentru învățământ primar,
Năsui Alina- profesor pentru învățământ primar
Colegiul Național ”Vasile Goldiș” Arad

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare. Metode activ-participative centrate pe educabili

	<p>Nivelul de vârstă: 6-11 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să manifeste interes pentru organizarea unui târg caritabil; • să manifeste o atitudine pozitivă față de ajutorarea altor copii; • să interacționeze pozitiv în cadrul unor activități de grup. <p>Tema activității: Târg de Paști</p>
	<p>Durata: 4 ore</p>
	<p>Locul derulării: Școala Gimnazială Fîntînele Participanți: elevii claselor pregătitoare, elevii clasei a-IV-a de la Școala Gimnazială Fîntînele, părinții</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să își prezinte obiectele confecționate în timpul săptămânii ”Să știi mai multe, să fii mai bun”; • să participe activ la jocul de rol ”Iepuraș, bine te-am găsit!”; • să interpreteze vocal și cu ajutorul jucăriilor muzicale, cântece despre Iepuraș.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice conversația, jocul de rol, cântarea pe grupe, demonstrația, observația, descrierea</p> <p>Resurse materiale obiectele confecționate de elevi (coșulețe din carton colorat, ouă încondeiate, tablouri realizate cu materiale din natură, vase de floridin sticle de plastic etc), jucării muzicale (sticle de plastic umplute cu semințe), costum de iepuraș</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Breben, Silvia, Gongea, Elena, ”Metode interactive de grup. Ghid metodic pentru invatamantul prescolar (60 de metode si 200 de aplicatii practice pentru invatamantul prescolar)”
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Organizarea spațiului de învățare:</i> locația târgului va fi o sală de clasă, pe care am aranjat-o corespunzător pentru desfășurarea târgului.</p> <p><i>Organizarea grupului de copii.</i> Elevii sunt împărțiți pe clase și fiecare clasă își ”vinde” obiectele confecționate, în schimbul unor articole de îmbrăcăminte și jucării ce urmează a fi donate unei case de copii; În timpul jocului de rol, elevii sunt împărțiți pe echipe</p>

	<p><i>Scenariul activității.</i> Elevii au confecționat diferite obiecte decorative de Paști, în timpul săptămânii "Să știi mai multe, să fii mai bun!". Aceste obiecte sunt în fața părinților și a altor vizitatori din localitate, la târgul caritabil de Paști. Aceștia vor achiziționa obiectele decorative în schimbul unor articole de îmbrăcăminte sau a unor jucării, care ulterior vor fi donate unei case de copii. La finalul târgului, elevii vor participa la jocul de rol "Iepuraș, bine te-am găsit!" și vor interpreta: rolul iepurașului de Paști și al ajutoarelor sale, precum și a unor copii care sunt vizitați de aceștia. De asemenea, vor interpreta cântece despre iepurașul de Paști, acompaniate cu ajutorul jucăriilor muzicale.</p> <p><i>Recompensarea comportamentului realizat.</i> Elevii, împreună cu învățătoarele, vor vizita casa de copii, pentru a dona hainele și jucăriile, după care vor merge în parcul copiilor.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Am considerat că este necesară organizarea unui târg caritabil, deoarece copiii trebuie să manifeste compasiune față de semenii și să experimenteze bucuria de a dăruia. În urma realizării acestei activități, am observat că elevii au fost încântați de faptul că i-au ajutat pe cei nevoiași și chiar s-au integrat în grupul copiilor de la Centrul de Primire Minori (s-au jucat împreună, i-au ajutat să realizeze desene, copiii de la centru le-au prezentat elevilor clădirea).</p>
	<p>Anexe: Anexa 10, Anexa 11</p>

Maxim Alexandra - profesor pentru învățământul primar

Dudău Flavia - profesor pentru învățământul primar

Ploscaru Ioana - învățător

Groza Claudiu - profesor pentru învățământul primar

Școala Gimnazială Fântânele - Școala Primară Tisa Nouă

Modulul I: Psihogeneza copilului la vârstele timpurii

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul Inteligenței Emoționale în cunoașterea și formarea copilului; Învățarea școlară; Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară.

	<p>Nivelul de vârstă: 9-10 ani</p>
	<p>Tema activității: „Dacii și romanii”- excursie tematică</p>
	<p>Durata: 3 zile</p>
	<p>Locul derulării: Cabana Lolaia - Retezat Participanți: copii, părinți, cadre didactice, monitori Asociația Montana Adeona, alți adulți din comunitate</p>
	<p>Obiective vizate: La sfârșitul excursiei elevii trebuie să fie capabili:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ să își dezvolte deprinderile de orientare pe hartă și pe teren; ▪ să recunoască obiectivele/edificiile vizitate; ▪ să descrie particularitățile geografice legate de formele de relief întâlnite; ▪ să protejeze mediul înconjurător (în popasurile făcute); ▪ să sesizeze particularitățile monumentelor istorice vizitate plasându-le în timp și spațiu, notând și curiozități legate de ctitori și ctitoriile vizitate; ▪ să observe existența elementelor comune dintre monumentele istorice și cele culturale; ▪ să aprecieze frumusețile faunei și florei; ▪ să valorizeze intra și interdisciplinar informațiile istorice, geografice, literare și de protecție a mediului înconjurător culese; ▪ să-și expună părerea despre obiectivele turistice vizitate; ▪ să motiveze de ce cunoașterea și ocrotirea monumentelor istorice și cele ale mediului înconjurător reprezintă o îndatorire elementară a fiecărui cetățean.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: învățarea topică, ancheta, învățarea prin descoperire, dramatizarea, jocuri didactice Resurse materiale: îmbrăcăminte, încălțăminte și arme specifice dacilor și romanilor, enciclopedii, povestiri istorice, atlas, filme documentare Resurse bibliografice -</p>
	<p>Pași necesari: <i>Pregătirea excursiei</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - colaborarea cu părinții elevilor - colaborarea cu conducerea unității de învățământ pentru avizarea excursiei - calcularea cheltuielilor de deplasare și stabilirea costului excursiei/ elev, comunicarea și acceptarea benevolă de către toți participanții - documentarea asupra traseului, obiectivelor turistice de vizitat și asupra tuturor caracteristicilor locurilor care urmează a fi străbătute - întocmirea unui regulament de desfășurare a excursiei și prelucrarea lui elevilor participanți (pe bază de proces verbal) <p><i>Desfășurarea propriu-zisă a excursiei</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizarea elevilor - vizitarea obiectivelor turistice - prezentarea proiectelor echipei de ghizi ai clasei - organizarea de activități educative și distractive <p><i>Valorificarea achizițiilor rezultate în urma desfășurării excursiei</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - întocmirea unui album documentar cu fotografii; - compunerile și proiectele realizate de elevi; - inițierea unor discuții, dezbaterii, exprimarea de impresii legate de excursia desfășurată <p>Tema excursiei "Dacii și Romanii" vine din dorința elevilor și a dascălilor de a fixa cunoștințele dobândite din lecțiile de istorie și de a "trăi pe viu", de a recrea viața acestora;</p> <p>Programul dezvoltă competențele de cooperare, inter-relaționare eficientă și muncă în echipă atât cu colegi de vârstă apropiată cât și cu elevi mai mici respectiv mai mari;</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Stimularea curiozității, deblocarea creativității prin formarea unei culturi comunicative de bază care să le dea elevilor posibilitatea să înțeleagă lumea din jur și să își exprime gândurile și sentimentele față de frumosul din natură, artă și societate – în vederea formării unei personalități armonioase care să obțină rezultatele necesare conviețuirii în sistemul social actual.</p>
	<p>Anexe: Anexa 12</p>

Cauca Simona – profesor pentru învățământul primar

Florea Adriana– profesor pentru învățământul primar

Liceul de Arte „Sabin Drăgoi” Arad

Modulul I: Psihogeneza copilului la vârstele timpurii

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară.

	<p>Nivelul de vârstă: 9-10 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să desprindă informații esențiale dintr-un text citit; • să citească corect, fluent și expresiv un text de mică întindere. <p>Tema activității: „Lumină și culoare”, după Nicolae Iorga</p>
	<p>Durata: 90 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevii clasei a III-a</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să citească corect, cursiv și expresiv textul; • să folosească în structuri proprii cuvintele și expresiile noi; • să opereze cu informațiile din textul citit; • să formuleze întrebări și răspunsuri corecte referitoare la textul studiat; • să-și exprime propriile opinii și sentimente legate de textul citit; • să găsească sinonime pentru cuvintele date; • să desprindă mesajul educativ al lecturi.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: explicația, exercițiul, conversația, problematizarea, observația dirijată, R.A.I., cvintetul; Resurse materiale: manual, album de pictură, markere, jetoane, fișe de lucru, laptop Resurse bibliografice: Marcela Peneș, <i>Limba și literatura română - manual pentru clasa a III-a</i>, Editura Ana, București, 2005; Ionel Jianu, Petru Comarnescu, Ștefan Luchian-Editura de stat pentru literatură și artă, București, 1956 Vasile, Fluieraș, <i>Paideia și gândire critică</i>, Editura Casa cărții de știință, Cl Napoca, 2003</p>
	<p>Pași necesari: Organizarea colectivului de elevi în vederea bunei desfășurări a lecției. Asigurarea climatului afectiv necesar. Se realizează o scurtă discuție despre activitatea artistică (pictură și muzică) pe care o desfășoară elevii în acest liceu apoi se vor face referiri la pictori și muzicieni celebri, la operele și activitatea lor. (se vor da exemple)</p>

	<p><i>Prezentarea textului și a autorului.</i></p> <p>Se intuiesc imaginile (tablourile) de la pag .98, punându-se accent pe descoperirea temelor din opera pictorului.</p> <p>Se fac referiri și la activitatea scriitorului și istoricului Nicolae Iorga.</p> <p>*Exersarea actului citirii (procedee diferite de lectură)</p> <p>Citire în gând, în lanț.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Se explică cuvintele necunoscute și se alcătuiesc enunțuri noi.</i> • <i>Citire selectivă :</i> <p>Citiți enunțul din care aflăm unde și-a petrecut pictorul copilăria.</p> <p>Citiți propozițiile care vorbesc despre însușirile artistului.</p> <p>Citiți fragmentul din care aflăm cum și-a petrecut ultimii ani de viață.</p> <p>Se cere rezolvarea exercițiului următor :înlocuirea cuvintelor subliniate din propoziția: „<u>Iubea florile și găzele, lumina și culorile pe care le <u>privea îndelung</u> și ele <u>rămâneau întipărite</u> în mintea <u>lui</u>.</u>” cu sinonime.</p> <p>1.Găsiți sinonime pentru cuvintele:locurile în care te-ai născut, luare-aminte, meleaguri, a colinda.</p> <p>2. Alcătuiți propoziții cu sensurile cuvântului <u>a colinda</u>.</p> <p>Pentru conștientizarea conținutului , se va cere elevilor să formuleze întrebări și răspunsuri care au legătură cu textul studiat .(Se vor folosi jetoane colorate în formă de stea .Elevul alege o stea , rostește o întrebare și numește un coleg care trebuie să răspundă și se continuă astfel jocul).</p> <p>Se realizează explicarea titlului „Lumină și culoare”.Se prezintă elevilor un album cu tablouri din creația pictorului și se analizează.</p> <p>Pornind de la informațiile pe care le-au achiziționat pe parcursul orei prin activitățile de citire, formulare de întrebări și răspunsuri, elevii vor rezolva exerciții pe fișe.(Anexa 1). Mai întâi vor avea de așezat în ordinea firească ideile principale , apoi vor completa în caiete, pentru fiecare idee cu informații din text.Se va face verificarea frontală a fișei și se va completa la tablă posterul cu datele din fișă și cu imagini reprezentând tablouri ale pictorului.</p> <p>Activitatea se va desfășura pe fundal muzical (muzică la flașnetă).Pe parcursul completării fișei se va insista pe educarea elevilor în spiritul perseverenței și al muncii, urmând exemplul de viață al pictorului.</p> <p>Se realizează cvintetul, (în perechi) și se completează pe poster și în caiete.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Activitatea frontală este foarte importantă în cadrul orelor de limba română unde elevii trebuie să comunice mai mult decât în alte ore. Am ales această formă de organizare pentru a avea un feed-back continuu de la elevi (dar și ei să-l aibă) despre modul în care au citit și conștientizat conținutul textului ,ca mai târziu, la activitatea individuală și în perechi să fiu convinsă că elevii pot realiza corect sarcinile propuse.Activitatea frontală a implicat atât comunicarea dascăl-elev, cât și cea elev-elev prin jocul propus. Fiind și un text non-literar consider că organizarea frontală în prima parte a lecției e necesară pentru a ști că elevii au înțeles mesajul textului.</p> <p>Activitatea individuală avea ca scop formarea deprinderii de a selecta</p>

	<p>informații importante dintr-un text non literar despre viața artistului. Consider că e foarte important ca elevul să știe să aleagă și apoi să le utilizeze sau să integreze în alte contexte informațiile pe care le are un mesaj.</p> <p>Realizarea unui cvintet despre artist presupune un efort mai mare din partea elevilor, iar munca în echipă, sau în perechi poate fi în acest caz mai eficientă Unde sunt mai multe capete sunt mai multe idei, dar și soluții mai bune.</p> <p>Munca de creație va presupune aici și toleranță, acceptare , colaborare pentru realizarea unui cvintet cât mai frumos.</p>
	Anexe: Anexa 13

Moș Gabriela – profesor pentru învățământul primar
Sărăndan Gheorghe – profesor pentru învățământul primar
Liceul de Arte „Sabin Drăgoi” Arad

Modulul III: Valențe instructiv-formative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Proiectarea didactică între tradițional și modern.

	<p>Nivelul de vârstă: 6-7 ani</p>
	<p>Competențe vizate: <i>Dezvoltare personală:</i> 1.1. Prezentarea trăsăturilor personale elementare în contexte variate 2.3. Explorarea propriilor caracteristici necesare pentru a fi un bun prieten <i>Comunicare în limba română:</i> 2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare 2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare 3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare Tema activității: <i>Micul Tren Albastru</i> (Unitatea de învățare: Ne mișcăm, ne plimbăm, călătorim)</p>
	<p>Durata: 50 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevii clasei I</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să formuleze (oral) corect cel puțin 2 propoziții despre ce se va întâmpla în fragmentul următor; • să formuleze corect cel puțin 2 propoziții inițiind un dialog pe tema dată; • să completeze <i>Primul meu jurnal de călătorii</i> prin colorare a cel puțin 3 mijloace de transport.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice lectura predictivă, conversația, observația, explicația, exercitiul munca independentă, problematizarea, joc didactic; Resurse materiale CD, laptop, coli A3, carioca, coli colorate, jetoane mijloace de locomoție, jetoane cuvinte; Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viorica Pârâială, Dumittu D. Pârâială, Claudia Balan, Anica Vasilache, Teodora Tanasă, <i>Activități în completarea programului din ciclul primar</i>, Editura Euristica, Iași • M.E.C.T.S, <i>Programele școlare pentru clasa I</i>, București, 2013 • Platforma ICOS, <i>Resurse- Prezentări, Articole tematice</i>, Biblioteca de proiecte • Mirela Mihailescu, Stefan Pacearca <i>Comunicare în limba română, -manual pentru clasa I</i>, Editura Intuitext, 2015

	<ul style="list-style-type: none"> • Stefan Pacearca, Camelia Burlan, Roxana Gheoghe, Irina Negoită, Matematică și explorarea mediului-caietul elevului, Editura DPH, 2015 • www.didactic.ro
	<p>Pași necesari:</p> <p><i>Organizarea spațiului de învățare:</i> sala de clasă (aranjarea mobilierului pentru munca pe echipe)</p> <p><i>Organizarea grupului de copii:</i>pe echipe</p> <p><i>Scenariul activității:</i></p> <p>Captarea atenției se realizează prin intermediul metodei: Cufărul cu surprize: conține date despre cum trebuie să se poarte și să se implice în activitățile zilei (anexa 1)</p> <p>Anunțarea subiectului și a obiectivelor urmărite;9</p> <p>Astăzi vom face o scurtă călătorie imaginară.Vom însoți un Mic Tren Albastru și vom avea posibilitatea să vedem locuri frumoase și să întâlnim alte vehicule. (anexa 2) Este prezentat un trenuleț de jucărie albastru.</p> <p>Se citește primul fragment de cadru didactic, se citește încă o dată de un elev și se adresează întrebări:</p> <p>*Cum se simțea trenul?</p> <p>* De unde venea?</p> <p>*Cu cine credeți că se va întâlni?</p> <p>Se citește al doilea fragment, al treilea fragment de cadru didactic, se citește încă o dată de un elev și se compară predicțiile cu conținutul fragmentului apoi se fac noi predicții până la finalul povestioarei.</p> <p>Se analizează comportamentul vehiculelor-ajutor (prietenie) și se concluzionează printr-un proverb: <i>Prietenul la nevoie.....(se cunoaște)</i></p> <p>Le prezint un nou proiect tematic: <i>Primul meu jurnal de călătorii-</i> prima pagină a proiectului se completează în clasă, celelalte pe rând pe măsură ce vizitează noi locuri(la bunici, excursii cu părinții etc). Se aleg trei mijloace de transport (prin colorarea lor) cu care ar dori să călătorească, iar apoi trebuie să aleagă dintre acestea doar unul cu denumirea căruia vor alcătui propoziții (chiar și un scurt text)(anexa3)</p> <p>Joc de rol: Cum ne comportăm în mijloacele de transport (tren, tramvai etc)</p> <p><i>Recompensarea comportamentului realizat:</i>jetoane cu mijloace de transport pe ce re le vor putea utiliza în completarea jurnalului de călătorii</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Pentru desfășurarea unei activități didactice eficiente, metodele dețin rolul esențial. Fără a menține o clasificare artificială între tradițional și modern, trebuie spus că tendința actuală este de a transforma și optimiza metodele de învățământ în sensul sporirii eficienței lor educaționale.</p> <p>În expunerea povestirii, folosind metoda lecturii predictive, elevii au fost implicați activi în sarcina didactică. Am constatat că această metodă valorifică și stimulează potențialul creativ și originalitatea copiilor. Dacă profesorul urmărește dezvoltarea gândirii critice a elevilor săi, atunci el va folosi metode și tehnici activ-participative.</p>

Anexe: Anexa 14, Anexa 15

Mirescu Daniela Ionela - profesor pentru învățământul primar,
Liceul Teoretic *Gheorghe Lazăr*, Pecica

Ursa Emanuela- Corina - profesor pentru învățământul primar,
Școala Gimnazială Nr.2, Pecica

Nicolae Georgiana – profesor pentru învățământul primar,
Școala Gimnazială Nr.2, Pecica

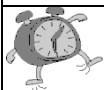

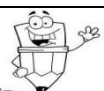

Programul de formare:

Metode si procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă

Modulul: Metode de lucru cu copilul cu CES din școlile de masă

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Educația incluzivă- Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă

	Nivelul de vârstă: 5-6 ani
	Comportamentul vizat/Competențe vizate: <ul style="list-style-type: none"> să imite acțiunile necesare îngrijirii corpului Tema activității: Obiecte de igienă
	Durata: 30 minute
	Locul derulării: sala de grupă Participanți: educatoarea,20 decopii din care 2 copii cu CES
	Obiective vizate: <ul style="list-style-type: none"> să recunoască obiectele de igienă personală; să imite modul de folosire a acestora.
	Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, exercițiul; Resurse materiale: fișe de lucru, creioane colorate, obiecte de uz personal; Resurse bibliografice: <ul style="list-style-type: none"> Suport de curs Metode si procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă, CCD Vaslui, CCD Argeș, CCD Arad, 2014
	Pașii necesari: Organizarea spațiului de învățare în sala de grupă;se lucrează cu grupe omogene de câte 4 copii; copiilor le sunt prezentate obiectele de uz personal; se discută despre fiecare obiect în parte, li se prezintă fișa de lucru (Anexa 16) și sarcinile ce trebuie rezolvate.Copiii primesc aprecieri pentru rezolvarea corectă a sarcinilor și ecusoane (Anexa 17), ce le permit intrarea în „Clubul Curățeilor”.
	Reflecții. Acest comportament este necesar în vederea formării deprinderilor de igienă personală, condiție indispensabilă integrării în colectivul de copii și implicit în viața personală.
	Anexe: Anexa 16 Fișa de lucru, Anexa 17 Ecusoane

Nedelcu Laura - profesor pentru învățământul preșcolar

Popa Jianina - profesor pentru învățământul preșcolar

Grădinița PP Palatul Fermecat Arad

Modulul: III Proiectarea și evaluarea didactică 1 copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul didacticii în educația civică la ciclul primar

	<p>Nivelul de vârstă: 10 ani, clasa a III-a</p>
	<p>Comportamentul vizat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adoptarea unui comportament moral și respectuos; <p>Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dezvoltarea competențelor moral-civice și sociale; <p>Tema activității: Respectul și lipsa de respect- activitate integrată</p>
	<p>Durata: 45 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă</p> <p>Participanți: 20 elevi (din care 2 elevi cu CES), 7 părinți, 2 cadre didactice (profesorul pentru învățământul primar și cadrul didactic de sprijin)</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să identifice formule de manifestare a respectului față de celelalte persoane și față de ei înșiși; • să-și exprime un punct de vedere personal privind comportamentele identificate; • să utilizeze "cuvintele magice" care îmbunătățesc relațiile cu ceilalți oameni.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: povestirea, explicația morală, convorbirea morală, exercițiul moral, aprobarea, exemplul moral, încurajarea, lauda, stimularea prin recompensă, încurajarea comportamentelor pozitive;</p> <p>Resurse materiale: planșe, flip-chart, fișe de lucru, carioca, videoproiector, laptop;</p> <p>Resurse bibliografice :</p> <ul style="list-style-type: none"> • MEC-Programa școlară pentru clasele III-IV, disciplina Educație civică, Bucuresti, 2004 • Matei, Lorica, Manea, Alexandrina, Educație civică-caietul elevului clasa a III-a, EDP Bucuresti, 2005;
	<p>Pași necesari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Organizarea spațiului de învățare . Sala de clasă - realizarea unui ambient plăcut</i> • <i>Organizarea grupului de elevi pe grupe omogene;</i> • <i>Scenariul activității.</i> Pe baza citatelor alese, elevii identifică persoanele față de care trebuie să se comporte cu respect: părinți, dascăli, prieteni, persoane vârstnice, eroii poporului român. Elevii completează "floarea"

	<p>(Anexa 19)cu petalele pe care sunt scrise categoriile menționate. Încercuiesc dintre expresiile date pe cele care sugerează respectul. Numesc personaje din texte literare, care au câștigat respectul celor din jur.Pe măsură ce sunt identificate alte modalități de manifestare a respectului, elevii completează ”a doua floare” (Anexa 20)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Recompensarea comportamentului realizat (diplome)</i>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus! Bunele maniere îi modelează copilului comportamentul în societate și îl învață ce înseamnă respectul. Ca atare este necesară dezvoltarea acestui comportament și a competenței moral-civice.</p> <p><i>Impactul asupra comportamentului copilului a fost unul pozitiv.Nu au fost întâmpinate dificultăți. Copiii au fost recompensați cu diploma”Cel mai frumos comportament”.</i></p>
	<p>Anexe:</p> <p>Anexa 18 Fișe de lucru</p> <p>Anexa 19 Șabloane, desene - Floarea</p> <p>Anexa 20 Șabloane, desene - Floarea</p>

Tudur Tatiana - profesor pentru învățământ primar
Școala Gimnazială Păuliș

Modulul: Proiectrea și evaluarea didactică la copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul didacticii în educația civică la ciclul primar. Simbolurile țării noastre

	<p>Nivelul de vârstă: 11 ani clasa a IV-a</p>
	<p>Tema activității: Cine știe mai multe lucruri despre țara noastră?</p>
	<p>Durata: 45 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: 20elevi (din care 2 elevi cu CES), 7 părinți, 2 cadre didactice (profesorul pentru învățământul primar și cadrul didactic de sprijin)</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să identifice simbolurile țării; • să exprime atitudini pozitive față de țară și simbolurile naționale; • să descrie drapelul României și al Uniunii Europene; • să înțeleagă importanța Zilei de 1 Decembrie.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, problematizarea, jocul-concurs; Resurse materiale: drapelul, CD cu imnul, stegulețe, ecusoane, costum popular; Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MEC-Programa școlară pentru clasele III-IV, disciplina Educație civică, București, 2004
	<p>Pași necesari: <i>Organizarea spațiului de învățare</i>,sala de clasă <i>Scenariul activității.</i> Colectivul clasei este împărțit în trei echipe omogene, fiecare elev având o floare în piept, reprezentând fiecare o culoare a drapelului: echipa roșu, echipa galben, echipa albastru. Se adresează întrebări celor trei echipe. Copiii vor rezolva probele jocului, ajutându-l pe Mario să afle cât mai multe informații despre țara noastră.. Echipa care nu răspunde corect este corectată de altă echipă, căreia i se acordă punctul/ stegulețul; Comportamentul copiilor a exprimat o atitudine demnă și pozitivă față de țară și popor.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus! Comportamentul copiilor a exprimat o atitudine demnă, pozitivă față de țară și</p>

	simbolurile naționale;
	Anexe: Anexa 21 -Fișe de lucru

Tudur Tatiana - profesor pentru învățământul primar
Școala Gimnazială Păulis

Modulul: Metode și procedee de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă
 Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode interactive de învățare la copii cu C. E. S. integrați în școlile de masă

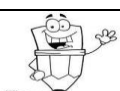
	<p>Nivelul de vârstă: 6-7 ani, clasa pregătitoare/clasa I</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea numerelor în calcule elementare; • Ordonarea numerelor în centrul 0-10. <p>Tema activității : Ne jucăm cu mașinuțe!</p>
	<p>Durata: 30 de minute activitatea; 15 minute fișa de lucru</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: elevi clasa pregătitoare sau clasa I (activitate pentru elevi cu CES integrați în învățământul de masă)</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască cifrele de la 0 la 9, ca simboluri convenționale ale numerelor mai mici decât 10; • să numere înainte și înapoi, în variante complete sau de la un punct al seriei, din 2 în 2, cu/fără manipularea obiectelor; • să ordoneze și să compare numerele în centrul 0-10.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, demonstrația, problematizarea, jocul –concurs; Resurse materiale: jetoane cu cifre, jetoane cu mașinuțe, mașinuțe, alte mijloace de transport-jucării, tablă magnetică; Resurse bibliografice :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programe școlare, emitent Ministerul Educației Naționale, București, 5 aprilie 2013; • Suport de curs, Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu C.E.S. integrați în școlile de masă;
	<p>Pași necesari: <i>Pasul 1</i> Activitatea se va desfășura în sala de clasă. Colectivul de elevi va fi împărțit în trei grupe omogene. Grupa I – Elevii vor avea pe masă mașinuțe pe care sunt lipite jetoane roșii cu numerele pare; (Anexa 2) Grupa a II-a- Elevii vor avea pe masă mașinuțe pe care sunt lipite jetoane albastre cu numere impare; (Anexa 3) Grupa a III-a- Elevii vor avea pe masă alte tipuri de mașinuțe pe care sunt lipite jetoane cu numerele de la 0 la 10. (Anexa 4)</p>

	<p>În fața clasei va fi făcută o parcare din folie de plastic cu benzi albastre și roșii</p> <p>Pasul 2</p> <p>Pleacă în cursă elevii cu mașinuțele cu numere pare, spunându-li-se că pot parca pe benzile roșii, stabilindu-se ordinea de sosire și câștigătorul.</p> <p>Vor pleca apoi în cursă elevii cu mașinuțele cu numere impare spunându-li-se că ei pot parca pe benzile albastre, stabilindu-se și la ei ordinea de sosire și câștigătorul.</p> <p>Mașinile cu numere pare vor fi ordonate apoi crescător: 2, 4, 6, 8, 10.-și descrescător: 10, 8, 6, 4, 2.</p> <p>Se va proceda la fel cu mașinuțele cu numere impare.</p> <p>Pasul 3</p> <p>Vor pleca în cursă celelalte tipuri de mașini care au lipite pe ele jetoane cu numerele de la 0 la 10. Se stabilește și la ei câștigătorul apoi se ordonează crescător și descrescător numerele așezându-se mașinuțele la locurile potrivite. Pentru aceste mașinuțe va fi organizat alt spațiu de parcare.</p> <p>Pasul 4</p> <p>Activitate desfășurată la tabla magnetică: Elevii vor ordona crescător și descrescător numerele pare și cele impare.</p> <p>Pasul 5</p> <p>Fixarea cunoștințelor-Joc (Anexa 1) -<i>Ursul doarme pe butoi! Este un joc cu numere-numără din doi în doi –numerele pare.</i> Copiii sunt așezați în cerc, iar în mijloc unul ține ochii. Ei cântă numărând din doi în doi, până ajung la zece. Se așază ghemuit, iar elevul care a ținut ochii se ridică și trebuie să-și recunoască colegul pe care l-a găsit.</p> <p>Recompense: diplome pentru câștigătorii de pe locurile 1, 2 și 3; insigne cu mașinuțe. (Anexa 5, 6)</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Prin joc elevii au învățat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • numerele de la 0 la 10; • ordonarea numerelor de la 0 la 10; • numerele pare și impare de la 0 la 10. <p>Impact asupra elevilor;</p> <p>Elevii hiperactivi au avut libertatea de mișcare.</p> <p>Au fost implicați toți elevii.</p> <p>Dificultăți întâmpinate: este o activitate care presupune multă mișcare și gălăgie.</p>
	<p>Anexe: Anexa 22, Anexa 23, Anexa 24</p>

Bozgan Eugenia Olimpia - Învățătoare
 Jucu Alina Bianca - Profesor învățământ primar
 Liceul Atanasie Marienescu Lipova

Modulul: Metode interactive de predare/abordare teoretică

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode de învățare prin cooperare

	Nivelul de vârstă: 3-5 ani
	Tema activității: Buburuze la frunze
	Durata: 15 minute
	Locul derulării: sala de grupă Participanți: 20 de copii din care 2 cu CES, educatoare, consilier școlar
	Obiective vizate: <ul style="list-style-type: none"> • să pună în corespondență buburuzele și frunzele; • să încercuiască grupa cu mai multe buburuze; • să numere în limitele 1-3; • să coloreze prima și a 3-a buburuză.
	Resurse necesare: Resurse metodologice: observația, explicația, exercițiul, turul galeriei Resurse materiale: fișe de lucru, creioane colorate, mascota Buburuza isteț, jetoane cu cifre de la 1 la 3; Resurse bibliografice <ul style="list-style-type: none"> • „Activități matematice”, Editura A.SS, 1995 • „Jocuri logice pentru preșcolari”, EDP, 1977
	Pași necesari: Activitatea se desfășoară în sala de grupă; Copiii sunt împărțiți pe subgrupe, primesc fișa de lucru (Anexa 1) a subgrupeii și rezolvă sarcinile acesteia; Copiii primesc recompensă o insignă cu „Buburuza isteț”,
	Reflecții. Am ceva de spus! În urma derulării activităților pe subgrupe, copii cu CES au fost ajutați să se integreze eficient în cadrul subgrupelor cu sprijinul educatoarei și a consilierului școlar; Rezultatele sunt vizibile în urma acestei colaborări educatoare-consilier, copii cu CES fiind antrenați în rezolvarea cerințelor;
	Anexe: Anexa 25 Fișă de lucru

Handra Adriana - profesor pentru învățământul preșcolar

Dumea Lucreția Profesor pentru învățământul preșcolar

Grădinița PP „Palatul fermecat,, Arad

Modulul: Metode si procedee specifice de lucru cu copii cu CES integrați în școli de masă
 Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Fișă de munca individuală adaptată

	<p>Nivelul de vârstă: clasa a III-a</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să înțeleagă mesajul dintr-un text scris sau o comunicare orală. <p>Tema activității: Primavara în suflet de copil - „Vestitorii primăverii,” de V. Alecsandri -consolidare cuvinte cu sens asemănător, cuvinte cu sens opus;</p>
	<p>Durata: 45 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de clasă Participanți: 16 elevi din clasa a III-a între care 3 elevi cu CES, învățător, cadru didactic de sprijin</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să formeze enunțuri logice ordonând corect cuvinte date; • să formuleze propoziții folosind cuvinte date; • să asocieze corect cuvinte cu sens asemănător/sens opus;
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: conversația, explicația, munca în echipă, ciorchinele, metoda cadranelor; Resurse materiale: manuale, dicționare, fișe de muncă individuală, volume de poezie; Resurse bibliografice * Limba și literatura română, Manual pentru clasa a III-a, Ed. Aramis, 2005 * Programa școlară pentru clasa a III-a (2005); *Crăciun, C., Metodica predării limbii române în învățământul primar, *Suport de curs –Metode si procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă;</p>
	<p>Pași necesari: <i>Organizarea spațiului de învățare</i> Sala de clasă a fost decorată cu elemente specifice anotimpului primăvară; Elevii au pregătite pe mese dicționare și volume de poezii în care ei au identificat versuri despre primăvară. <i>Organizarea grupului de copii:</i> Se va lucra frontal, pe grupe omogene și împreună cu profesorul de sprijin, individual (cei 3 elevi cu CES). <i>Scenariul activității:</i> Moment organizatoric:organizarea colectivului de elevi; Captarea atenției:prezentare PPT imagini de primăvară; Reactualizarea cunoștințelor: ciorchinele cu referire la semnele primăverii;</p>

	<p>Anunțarea temei și a obiectivelor: se anunță tema activității-<i>Primăvara în suflet de copil- Vestitorii primăverii</i> de V. Alecsandri -consolidare cuvinte cu sens asemănător, cuvinte cu sens opus;</p> <p>Dirijarea învățării:se vor parcurge conținuturi din manual și din lecturile citite de elevi, individual-lecturi care fac referire la anotimpul primăvara; pe grupe de elevi se vor realiza prezentări ale unor poezii despre primăvară, utilizând metoda cadranelor. Elevii cu CES vor lucra în aceeași grupă sub îndrumarea prof. de sprijin.</p> <p>Obținerea performanței:elevii vor lucra diferențiat fișe de muncă individuală. (Anexa 26 –fișa de muncă individuală adaptată pentru elevii cu CES)</p> <p>Realizarea feedback-ului:elevii vor recita și ilustra versuri despre primăvară;</p> <p>Fixarea și încheierea lecției: stabilirea temei pentru acasă, aprecieri privind activitatea desfășurată.</p> <p>Recompensarea comportamentului realizat: se vor face aprecieri pozitive, stimulative în special pentru elevii cu cerințe speciale de învățare;</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Foarte important ca, pe parcursul întregii vieți să ai capacitatea de a înțelege corect mesajele care îți sunt adresate pe diverse canale. Dezvoltarea acestei capacități se realizează în cadrul orelor de limba și literatura română/comunicare în limba română, prin efort propriu al elevului, munca învățătorului, la care se adaugă sprijinul învățătorului itinerant, aceasta capacitate se dezvoltă și la copii cu CES.</p>
	<p>Anexe: Anexa 26 Fișă de lucru adaptată pentru elevii cu CES,</p>

Spătariu Silviana - învățătoare
Școala Gimnazială „Teodor Păcățian,, Ususău, jud Arad

Modulul: Proiectarea și evaluarea didactică la copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Proiectarea activității didactice

	<p>Nivelul de vârstă:5-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pronunțarea corectă a sunetelor din interiorul cuvintelor; • despărțirea cuvintelor în silabe. <p>Tema activității: Jocul didactic: „Cuvinte- silabe”</p>
	<p>Durata: 30-40 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: 20 de copii din care 2 cu CES, educatoare, profesor logoped</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să denumească obiectele din imagini, pronunțând corect sunetele; • să despartă în silabe cuvintele, precizând numărul de silabe.
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: explicația, exercițiul, demonstrația, problematizarea, elemente de joc; Resurse materiale: jetoane cu imagini - joc puzzle „Despărțim în silabe” Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Didactica Publishing House, 2009; • Curriculum pentru învățământ preșcolar, 2008.
	<p>Pași necesari: <i>Moment organizatoric:</i>scăunelele sunt așezate în formă de semicerc, o măsuță pentru materiale și tabla magnetică în fața copiilor; <i>Introducerea în activitate și captarea atenției:</i>se realizează prin prezentarea lui Pinocchio care dorește să înțeleagă taina cuvintelor și a despărțirii în silabe. <i>Anunțarea temei și a obiectivelor:</i> în această activitate vom denumi obiectele din imagini și vom observa următoarele: cuvintele sunt formate din mai multe părți- silabe; <i>Dirijarea învățării:</i>pe tabla magnetică sunt așezate pe rând jetoanele; Copiii denumesc imaginile de pe jeton (sunt imagini care ilustrează cuvinte formate din 1,2,3 silabe), insistându-se pe pronunțarea corectă a sunetelor. Pinocchio roagă copiii să-l ajute să despartă în silabe aceste cuvinte. Copiii pe rând despart în silabe, repetând împreună cu Pinocchio. <i>Complicarea jocului:</i> Pinocchio împarte din ghiozdanul lui bucăți de puzzle. Pe fiecare bucată este desenat o parte din imaginea corespunzătoare cuvântului ce urmează a fi format. Pinocchio are și el bucăți de puzzle pe care le așază pe tabla magnetică pe rând, rugândcopiii să întregească imaginea. Pinocchio repetă împreună cu copiii cuvântul format și îl despart în silabe.</p>

	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Dezvoltarea acestui comportament este necesară pentru pregătirea copilului pentru școală, am întâmpinat dificultăți la copiii care nu pronunță corect sunetele, la recunoașterea cuvintelor alcătuite dintr-o singură silabă. Datorită păpușii Pinocchio copiii au repetat până la pronunțarea relativ corectă a sunetelor.</p>
	<p>Anexe:</p>

Țărău Claudia – profesor pentru învățământul preșcolar
Florea Margareta – profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița PP „Palatul Fermecat” Arad

Modulul: Metode de Învățare prin cooperare și dezvoltarea gândirii critice

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: ”Importanța dezvoltării gândirii laterale timpuriu”

	<p>Nivelul de vârstă: 5-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea deprinderilor copiilor de a învăța cum să învețe, motivația intrinsecă a învățării și dorința de a realiza sarcinile de lucru propuse; • Stimularea responsabilității, spontaneității și creativității, analiza critică și dorința de dezvoltare personală; • Îmbogățirea/consolidarea cunoștințelor despre păsările călătoare, despre mediu, natură. <p>Tema activității: „Ce știm despre păsările călătoare” - activitate de educare a limbajului.</p>
	<p>Durata:60 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: preșcolarii grupei mari</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să încercuiască litera cu care începe cuvântul dat; • să despartă cuvintele în silabe stabilind numărul acestora; • să scrie cifra care arată câte silabe are cuvântul; • să rezolve sarcinile de lucru cooperând în grup; • să elaboreze idei și soluții originale pentru cerințele date; • să examineze lucrările (tablourile) făcând observații și comentarii în calitate de vizitatori și critici; • să reexamineze produsul realizat (fiecare grupă) pe baza comentariilor critice din timpul turului galeriei aducând corecțiile necesare.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: explicația, expunerea, exercițiul, conversația, interviul de grup, problematizarea, ciorchinele, învățarea prin cooperare, trierea aserțiunilor, turul galeriei.</p> <p>Resurse materiale: jucării, panou pentru evidenta bulinelor primite; siluete-jetoane cu păsări, copaci, cuiburi, alte elemente pentru realizarea tablourilor; ecusoane cu păsări călătoare, cariocă, lipici, un copil îmbrăcat în zâna Primăvară, coșuleț, plicuri numerotate.</p>

	<p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Curriculum pentru învățământul preșcolar</i> • Suport de curs - Metode active de predare - învățare - evaluare • „Programa activităților instructiv educative în grădinița de copii” • Viorica Preda, Grădinița altfel – scrisori metodice, Editura Integral, București, 2003 • Silvia Breban, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga- Metode interactive de grup • Suport de curs Modul –Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă –proiect POSDRU ID 137974
	<p>Pași necesari:</p> <p>Sala de grupă este decorată cu elemente potrivite temei propuse: planșe despre păsările călătoare, etc.</p> <p>Organizarea materialelor și amenajarea sălii de grupă</p> <p><i>Inițial, copiii sunt organizați pentru activitatea frontală, pentru a participa la Activitatea de dimineață și introducerea în activitate.</i></p> <p><i>Urmează gruparea și alegerea centrelor de interes unde vor lucra și stabilirea echipelor, a sarcinilor fiecărui echipă.</i></p> <p><i>Scenariul activității</i> presupune explicarea și prezentarea sarcinii didactice: consolidarea cunoștințelor despre păsările călătoare; formarea deprinderilor de exprimare corectă, fluentă și coerentă în propoziții și fraze; dezvoltarea operațiilor gândirii, analiza, sinteza, generalizarea; cultivarea interesului și plăcerii pentru învățarea prin cooperare.</p> <p>Regulile jocului sunt următoarele: copiii împărțiți în două grupe (berze și rândunici) vor spune, fiecare grupă pe rând, lucruri legate de cele două păsări, pe care educatoarea le va scrie pe tablă sub formă de ciorchine, după care conducătorul grupului va preciza cu ce sunet începe un cuvânt ales, îl va despărți în silabe și va preciza câte silabe are cuvântul.</p> <p>Recompensarea comportamentului realizat constă în descoperirea unei povești despre păsările călătoare și a unui cântecel pe această temă. De asemenea, fiecare copil primește câte o imagine care va fi utilizată în activitățile viitoare precum și ecusonul de stimulare.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Leția de predare-învățare se desfășoară ca “o aventură a cunoașterii”, întreaga lume, dezvoltarea copilului, întreg procesul de cunoaștere fiind călătorie fascinantă, plină de obstacole și probe. Datorită organizării lecției în acest mod, datorită strategiilor de învățare care se bazează pe cooperare, descoperire, interactivitate, interdisciplinaritate, copilul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații uneori dificile, examinându-le și descoperind soluții plauzibile.</p>

	<p>Fiecare problemă propusă devine o provocare imposibil de refuzat.</p> <p>Fiecare obiect reprezintă un simbol, o parte a unui întreg, o sursă de inspirație, o explozie de posibilități.</p> <p>Copilul învață prin descoperire, aplicând cunoștințe acumulate anterior, experimentează, își pune întrebări și caută cât mai multe soluții și aplică deprinderi și priceperi.</p> <p>Întreg procesul de învățare-predare-evaluare este adaptat în funcție de personalitatea fiecărui copil dacă activitatea se desfășoară pe grupe și individual.</p>
	Anexe:

Iagyi Jelmira – profesor pentru învățământul preșcolar
Șarga Ramona-Amalia – profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița cu Program Prolungit "Furnicuța" Arad

Modulul: Metode de Învățare prin cooperare și dezvoltarea gândirii critice

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: "Importanța dezvoltării gândirii"

	<p>Nivelul de vârstă: 5-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea deprinderilor copiilor de a învăța cum să învețe, motivația intrinsecă a învățării și dorința de a realiza sarcinile de lucru propuse; • Dezvoltarea capacității de a înțelege și utiliza numerele și cifrele. • Exersarea unor operații de gândire (sinteză, comparație), precum și cultivarea unor calități ale gândirii (corectitudinea, promptitudinea, rapiditatea); • Folosirea unui limbaj matematic adecvat. <p>Tema activității: „Cine știe mai bine” - activitate cu conținut matematic, la care se aplică fișe de lucru adaptate elevilor cu CES</p>
	<p>Durata: 60 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: preșcolarii grupei mari</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să formeze perechi între elementele a două mulțimi prin punere în corespondență; • să compare mulțimile prin apreciere globală, utilizând corect termenii (mai multe, mai puține, tot atâtea); • să numere elementele mulțimii și să stabilească numărul și cifra corespunzătoare; • să raporteze conștient numărul la cantitate și invers • să utilizeze corect numerele cardinale și ordinale; • să identifice și să scrie vecinii numerelor date; • să recunoască locul numărului 7 în șirul numeric și să-l încercuiască; • să recunoască, să denumească și să scrie elementele grafice din care este compusă cifra 7; • să descompună corect numărul 7 și să verbalizeze corect acțiunea; • să verbalizeze toate acțiunile folosind un limbaj matematic adecvat;

	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: explicația, jocul, demonstrația, conversația, exercițiul, problematizarea, ghicitorile, brainstorming-ul.</p> <p>Resurse materiale: siluete cu mijloace de locomoție (vapoare, avioane), cifre, fișe, creioane colorate, pălării, buline, medalioane, scrisoarea cu întrebări, panou de lucru.</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programa activităților instructive-educative în grădinița de copii, Editura V&Integral, București, 2005; • Dumitru Gherghina, Nicolae Oprescu, Ion Dănilă, Cornel Novac, Vali Ilic, Claudiu Bunăiașu, Gina Cămărașu, Anca Păunescu – Metodica activităților instructiv-educative în învățământul preprimar, Editura Didactică Nova-Craiova 2007; • Silvia Breban, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga – Metode interactive de grup, Editura Arves, 2006; • Suport de curs Modul –Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă –proiect POSDRU ID 137974.
	<p>Pași necesari:</p> <p>Sala de grupă este decorată cu elemente potrivite temei propuse: planșe despre păsările călătoare, etc.</p> <p>Organizarea materialelor și amenajarea sălii de grupă</p> <p><i>Inițial, copiii sunt organizați pentru activitatea frontală, pentru a participa la Activitatea de dimineață și introducerea în activitate.</i></p> <p><i>Urmează gruparea și alegerea centrelor de interes unde vor lucra și stabilirea echipelor, a sarcinilor fiecărui echipă.</i></p> <p><i>Scenariul activității</i> presupune explicarea și prezentarea sarcinii didactice: Să realizeze sarcinile în succesiunea dată de educatoare și să se integreze în ritmul impus de activitate; să colaboreze în grup pentru a rezolva sarcinile date. Ca și elemente de joc se vor folosi: poezia, mânuirea materialului, întrecerea, acordarea bulinelor, numărare a bulinelor, surpriza.</p> <p>Copiii vor fi împărțiți în patru grupe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copilul desemnat de educatoare va veni în față și va rezolva sarcina enunțată de educatoare • Cel care va răspunde corect va primi o bulină • Dacă nu va ști să răspundă, va fi ajutat de colegii din grup <p>Recompensarea comportamentului realizat constă în colorarea unor fișe cu figuri, cifre și imagini. De asemenea, fiecare copil primește câte o bulină de stimulare.</p>

	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Copilul învață prin descoperire, aplicând cunoștințe acumulate anterior, experimentează, își pune întrebări și caută cât mai multe soluții și aplică deprinderi și priceperi.</p> <p>Întreg procesul de învățare-predare-evaluare este adaptat în funcție de personalitatea fiecărui copil dacă activitatea se desfășoară pe grupe și individual.</p> <p>Datorită organizării lecției în acest mod, datorită strategiilor de învățare care se bazează pe cooperare, descoperire, interactivitate, interdisciplinaritate, copilul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații uneori dificile, examinându-le și descoperind cele mai bune și adecvate soluții posibile.</p>
	<p>Anexe: -</p>

Moș Nersilia Izabela -Profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița cu Program Prelungit "Curcubeul Copiilor" Arad
Sântejudeanu Alina -Profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița cu Program Prelungit "Curcubeul Copiilor" Arad

Modulul: Metode de Învățare prin cooperare și dezvoltarea gândirii critice

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: "Exersarea metodelor de învățare prin cooperare"

	<p>Nivelul de vârstă: 5- 6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activitate cu conținut de Cunoașterea mediului, la care se aplică fișe de lucru adaptate elevilor cu CES; • Verificarea și consolidarea cunoștințelor referitoare la diverse profesii întâlnite în societate și viața adultă; • Activizarea vocabularului cu cuvinte referitoare la unele profesii și unelte (verbe reprezentând acțiuni specifice diverselor meserii); • Dezvoltarea unor procese psihice de cunoaștere: percepții, reprezentări, gândirea cu operațiile ei, cultivarea atenției. <p>Tema activității: „Cine știe mai bine”</p>
	<p>Durata: 60 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: preșcolarii grupei mari.</p>
	<p>Obiective vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască meseriile pe baza unei imagini; • să asocieze imaginea meseriei cu imaginea uneltelor necesare pentru desfășurarea ei; • să motiveze alegerea unei unelte pentru o anumite meserie; • să identifice produsele specifice unei anumite meserii • să identifice pe baza unei ghicitori uneltele care se folosesc într-o anumită meserie • să execute corect sarcinile de pe fișa de lucru • să imite acțiuni specifice desfășurate cu uneltele.
	<p>Resurse necesare:</p> <p>Resurse metodologice: explicația, jocul, demonstrația, conversația, explicația, problematizarea și bazate pe acțiune directă: lucrul pe fișă.</p> <p>Resurse materiale: material didactic demonstrativ: un disc cu segmente pe care sunt desenate imagini cu meserii. Prin învârtire se descoperă pe rând câte o imagine cu diverse meserii; jetoane cu mobilă, bloc, haine, flori; material distributiv: câte 5 jetoane pentru fiecare copil (pentru medic: stetoscop, seringă; pentru grădinar: sapă, greblă, casma, stropitoare; pentru tâmplar: ciocan, cuie, fierăstrău; pentru bucătar: oală, polonic, cuțit; pentru croitor: ac, ață, foarfece; pentru constructor: mistrie, cancioc); fișe.</p>

	<p>Resurse bibliografice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programa activităților instructive-educative în grădinița de copii, Editura V&Integral, București, 2005; • Maria Taiban: „Jocuri didactice pentru grădinița de copii” – EDP 1976; • Suport de curs Modul –Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă –proiect POSDRU ID 137974; • Dumitru Gherghina, Nicolae Oprescu, Ion Dănilă, Cornel Novac, Vali Ilic, Claudiu Bunăiașu, Gina Cămărașu, Anca Păunescu – Metodica activităților instructiv-educative în învățământul preprimar, Editura Didactică Nova-Craiova 2007;
	<p>Pași necesari:</p> <p>Sala de grupă este decorată cu elemente potrivite temei propuse. Organizarea materialelor și amenajarea sălii de grupă:</p> <p>Inițial, copiii sunt organizați pentru activitatea frontală, pentru a participa la Activitatea de dimineață și introducerea în activitate. Urmează gruparea și alegerea centrelor de interes unde vor lucra și stabilirea echipelor, a sarcinilor fiecărei echipă.</p> <p>Scenariul activității presupune explicarea și prezentarea sarcinii didactice: Să realizeze sarcinile în succesiunea dată de educatoare și să se integreze în ritmul impus de activitate; să colaboreze în grup pentru a rezolva sarcinile date, referitoare la recunoașterea, denumirea, precizarea utilității uneltelor, a produselor și a meseriei respective.</p> <p>Se va explica procedeul de joc: roata se va învârti și va fi oprită la o meserie. Copiii vor trebui să recunoască meseriașul și să scoată din coșuleț imaginile uneltelor folosite de respectivul meseriaș, motivând alegerea.</p> <p>Exemplu: Ce meserie reprezintă imaginea la care s-a oprit roata ? (tâmplar)</p> <p>Scoateți din coșuleț imaginile uneltelor pe care le folosește tâmplarul.</p> <p>De ce ai scos imaginea ciocanului din coșuleț ?</p> <p>Li se va cere copiilor să reproducă apoi versurile pe care le-au învățat despre tâmplar.</p> <p>Se vor prezenta apoi imagini cu produsele rezultate din munca prestată de diverși meseriași. Copiii vor recunoaște produsul, cine îl execută și cu ce unelte.</p> <p>Exemplu: Ce reprezintă această imagine ? (haine)</p> <p>Cine lucrează hainele ? (croitorul)</p> <p>Copiii sunt rugați să ridice din coșuleț imaginile uneltelor cu care s-au lucrat hainele, imitând diverse acțiuni specifice croitorului: cusutul, tăierea materialului etc.</p> <p>Grupa va fi împărțită în două echipe. Fiecare echipă va trebui să răspundă la o ghicitoare. Fiecare răspuns corect valorează un punct.</p>

	<p>Câștigă echipa care adună cele mai multe puncte. Prin conversație li se va explica copiilor cerința fișei. Profesorul itinerant și de sprijin sau al doilea cadru didactic de la clasă va aplica elevului cu intelect liminar fișa de lucru adaptată nivelului și posibilităților lui. După terminarea rezolvării fișei, aceasta va fi corectată oral, dându-se exemplu o fișă realizată corect, pentru fișa adaptată elevului cu CES, de exemplu, se vor face doar aprecieri pozitive referitoare la punctele/elementele rezolvate corect. Se va interpreta cântecul: „Brutarii” Prin conversație se vor face aprecieri generale și individuale asupra modului de desfășurare al jocului.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus! Copiii învață prin descoperire, aplicând cunoștințe acumulate anterior, experimentează, pun întrebări și caută cât mai multe soluții. Întreg procesul de învățare-predare-evaluare este adaptat în funcție de personalitatea fiecărui copil dacă activitatea se desfășoară pe grupe și individual, abordând strategii de învățare care se bazează pe cooperare, descoperire, interactivitate, interdisciplinaritate, la care copilul să participe activ.</p>
	<p>Anexe:</p>

Veliciu Manuela - Profesor pentru învățământul preșcolar
Voian Doina - Profesor pentru învățământul preșcolar
Grădinița cu Program Prelungit "Curcubeul Copiilor" Arad

Modulul: Metode de Învățare prin cooperare și dezvoltarea gândirii critice

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: "Importanța dezvoltării gândirii preșcolariilor prin activități de învățare prin cooperare"

	<p>Nivelul de vârstă: 5-6 ani</p>
	<p>Comportamentul vizat/Competențe vizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea capacității de a se concentra și a asculta cu atenție o poveste; • Formarea capacității de a aprecia faptele bune și a dezaproba faptele rele; • Dezvoltarea memoriei voluntare și a atenției; <p>Comportamentul vizat se referă la dezvoltarea deprinderilor copiilor de a învăța cum să învețe, dezvoltarea motivației intrinseci a învățării și dorința de a realiza sarcinile de lucru propuse.</p> <p>Tema activității: Povestirea „Cenușăreasa de Frații Grimm” - activitate de educarea limbajului și formare de priceperi și deprinderi, la care se aplică fișe de lucru adaptate elevilor cu CES</p>
	<p>Durata: 60 minute</p>
	<p>Locul derulării: sala de grupă Participanți: preșcolarii grupei mari</p>
	<p>Obiective vizate: În vederea dezvoltării capacității de a se concentra și a asculta cu atenție o poveste, a aceleia de a forma capacitatea de a aprecia faptele bune și a dezaproba faptele rele, în favoarea dezvoltării memoriei voluntare și a atenției și nu în ultimul rând pentru fixarea conținutului poveștii prin formularea de întrebări specifice metodelor didactice aplicate, obiectivele activității care includ și 2 elevi cu CES (nevoi speciale, datorate unor perioade de inatenție și pierdere ușoară a concentrării atenției) vor urmări următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să rețină titlul și autorul poveștii; • Să rețină desfășurarea evenimentelor în succesiunea întâmplărilor, cu ajutorul planșelor; • Să aprecieze trăsăturile de voință și caracter ale Cenușăresei, desprinse din fapte; • Să dezaprobe comportamentul personajelor negative din poveste; • Să formuleze corect întrebările exploziei stelare, exprimându-se corect în propoziții și fraze;
	<p>Resurse necesare: Resurse metodologice: explicația, jocul, povestire, conversația, exercițiul, problematizarea, ghicitori, brainstorming.</p>

	<p>Resurse materiale: o păpușă reprezentând personajul principal (Cenușăreasa); imagini reprezentând momentele principale din poveste; steaua mare cu silueta Cenușăresei și steluțele cu întrebări; imagini din poveste pentru jocul Puzzle; ecusoane pentru copii.</p> <p>Resurse bibliografice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fratii Grimm, Cenușăreasa, Editura Humanitas Junior, București, 2004; • Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, Metode interactive de grup, ghid metodic, Editura Arves, Craiova, 2005; • Florica Mitu, Stefania Antonovici, Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar, Humanitas Educational, București, 2005; • Programa activităților instructive-educative în grădinița de copii, Editura V&Integral, București, 2005; • Suport de curs Modul – Metode și procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă – proiect POSDRU ID 137974.
	<p>Pași necesari:</p> <p>Sala de grupă este decorată cu elemente potrivite temei propuse, urmând organizarea materialelor și amenajarea sălii de grupă.</p> <p>Inițial, copiii sunt organizați pentru activitatea frontală, pentru a participa la introducerea în activitate. Urmează gruparea și alegerea /stabilirea echipelor, a sarcinilor fiecărui echipă.</p> <p><i>Scenariul activității</i> presupune explicarea și prezentarea <i>sarcinii didactice</i>: Să realizeze sarcinile în succesiunea dată de educatoare și să se integreze în ritmul impus de activitate; să colaboreze în grup pentru a rezolva sarcinile date.</p> <p>Atenția și interesul copiilor vor fi captate prin prezentarea păpușii, care dorește să le spună copiilor povestea ei. Educatoarea anunță titlul poveștii.</p> <p>Educatoarea redă expresiv conținutul poveștii, mânuind permanent păpușa. Textul poveștii este expus pe fragmente urmărindu-se succesiunea momentelor principale. Concomitent cu povestirea, se prezintă imagini sugestive. Aici intervine colegul de sprijin, care lucrează simultan și uneori alternativ cadrului didactic de la grupă.</p> <p><i>Explozia stelara.</i> Copiii ascultă fragmente din poveste și formulează întrebări.</p> <p>Exerciții pentru formarea grupurilor de lucru: Cenușăreasa împarte cele cinci stelute cu întrebări la cinci copii. Cei cinci copii își aleg colegii de lucru formând cinci grupuri corespunzătoare celor cinci întrebări: Ce? De ce? Cine? Când? Unde?</p> <p>În grupa se formulează întrebări pentru fiecare fragment audiat.</p> <p>După ce au audiat fragmentele se inițiază «Jocul întrebărilor» prin care copiii adresează întrebările formulate în grup.</p> <p>În final se aleg întrebări al caror răspuns exemplifică aspectele principale ale poveștii.</p> <p>Pentru partea de evaluare copiii sunt solicitați să precizeze titlul și autorul povestirii. Vor alege personajul preferat motivând alegerea.</p> <p><i>Jocul Puzzle.</i> Copiii se organizează în grupuri de câte trei copii. Un copil are simbolul «Gura», este cel care comunică (E), ecusonul cu «Mâna» este pentru cel</p>

	<p>care acționează (R) cel care assemblează puzzleul, ecusonul «Ochi» îl poartă cel de-al treilea copil «Observatorul» care urmărește modul de colaborare dintre E și R. Aceștia stau pe scaune spate în spate fără să vadă ce lucrează, au voie să adreseze doar întrebări pentru a realiza lucrarea. Observatorul urmărește, Emițătorul și Receptorul primesc același material didactic. Emițătorul are imaginea întreagă ce va fi reconstituită de Receptor, acesta scoate din plic bucățile de puzzle pentru a reîntregi imaginea.</p> <p>Fiecare grup primește o imagine diferită dar din povestea Cenușăreasa.</p> <p>Recompensarea comportamentului realizat constă în colorarea unor fișe și imagini și de asemenea, fiecare copil primește câte un ecuson-bulinuță de stimulare/recompensare.</p>
	<p>Reflecții. Am ceva de spus!</p> <p>Copiii învață prin descoperire, își pun întrebări și caută cât mai multe răspunsuri. Aici este esențial rolul unui cadru didactic de sprijin sau al unui alt coleg care să lucreze simultan cu elevii/grupa. Procesul de învățare-predare-evaluare este adaptat în funcție de personalitatea fiecărui copil însemnând adaptarea care se realizează particularizat și pentru elevii cu deficit de potențial atențional, chiar dacă activitatea se desfășoară pe grupe ori individual.</p> <p>Datorită organizării lecției în acest mod, copilul participă activ, după puterile proprii, întâlnind probleme și situații uneori dificile, la care primește un sprijin educațional și psihopedagogic adecvat pentru dezvoltarea capacității de asimilarea, concentrare și exersare a atenției, memoriei, limbajului, gândirii, etc.</p>
	<p>Anexe:-</p>

Ștefănică Bianca - Profesor pentru învățământul preșcolar
 Ivasiuc Ornella - Profesor pentru învățământul preșcolar
 Grădinița cu Program Prelungit "Furnicuța" Arad

Anexe

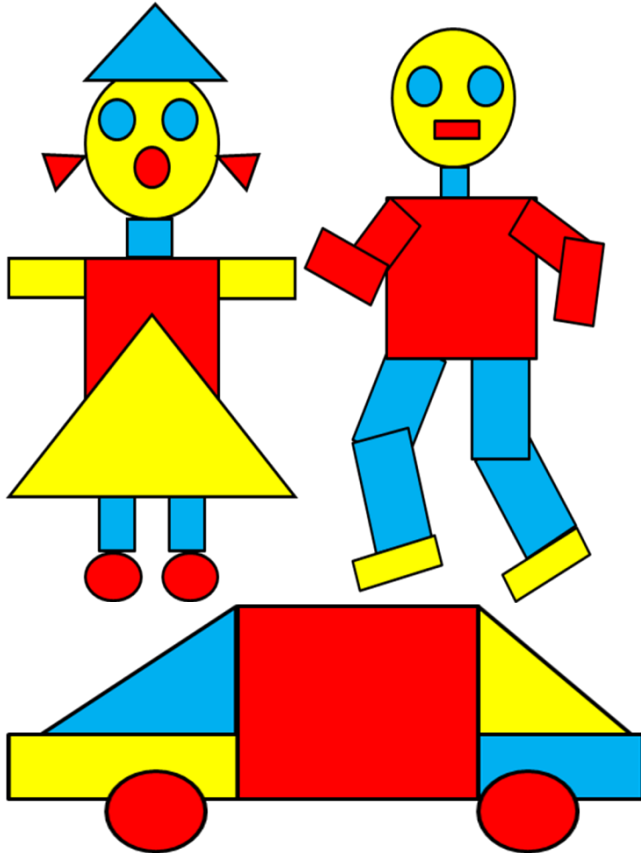
Programul de formare

Metode active de predare-învățare-evaluare adaptate ISCED 0-1

Anexa 1

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Strategii didactice active

Anexa 2

Modulul: Redimensionarea procesului didactic din perspectiva unei învățări active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Activitățile opționale în învățământul primar

1.1 CE SUNT BANII?

Povestitorul: Banii nu au arătat întotdeauna la fel și în nici un caz nu au fost obținuți dintotdeauna de la bancomate. Aceștia au o istorie mai îndelungată și s-au dezvoltat de-a lungul a mii de ani. Pe măsură ce societatea și comerțul au evoluat, a crescut în paralel și nevoia de bani, în forme tot mai sofisticate.

Bănuțul: Bună, eu sunt un "Bănuț"! Cred că voi, dragi copii, ați văzut o mulțime de Bănuți ca mine... la magazin, în poșeta mamei, în portofelul din buzunarul tatălui sau chiar... între pernele canapelei din sufragerie.

Aș dori să vă povestesc câte ceva despre mine, dar și despre câțiva frați și prieteni de-ai mei. De fapt, noi toți, formăm o mare familie, cea pe care o numim **Bani**!

Povestitorul: **Banii** sunt folosiți de către oameni pentru a-și cumpăra lucrurile de care au nevoie, mai pe scurt, banii sunt utilizați pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor.

1.2 TROCUL

Povestitorul: Cu mult timp în urmă, oamenii nu foloseau bani. Ei schimbau produsele lor cu altele, de care aveau nevoie.

În Epoca de piatră, de exemplu, oamenii nu aveau bancnotele și monedele pe care le utilizăm noi în prezent. Obişnuiau să facă schimb de bunuri între ei, adică „vindeau” și „cumpărau”, oferind ceea ce aveau, primind altceva, de care aveau nevoie. De exemplu: un vânător putea să schimbe pieile de animale cu grâu, de la un fermier; un pescar putea să dea unui vânător scoici decorative în schimbul unui topor de piatră şlefuit. Și exemplele pot continua.

Mai târziu, produsele s-au diversificat. Dacă un cizmar, care confecționa pantofi, avea nevoie de pâine de la un brutar, el trebuia să-i dea brutarului o pereche de pantofi, iar brutarul îi dădea în schimb mai multe pâini.

Acest tip de schimb se numește "troc" și se bazează pe principiul că orice bun sau serviciu care are o anumită valoare poate fi schimbat cu un altul de aceeași valoare.

Trocul a funcționat bine o perioadă... până când cizmarul avea prea multe perechi de pantofi, dar nu avea nevoie de mai multă pâine. Soluționarea acestei probleme s-a făcut prin utilizarea banilor. Brutarul și cizmarul au convenit să accepte bani pentru lucrurile pe care le ofereau la schimb. Cu ajutorul Banilor, oamenii puteau să cumpere orice lucru pe care îl doreau și în orice cantitate.

În decursul timpului, au existat, succesiv, diferite forme de bani și înlocuitori ai acestora, cum ar fi: sarea, bucățile de metal, animalele sau pieile și blănurile acestora, cerealele, scoicile și, bineînțeles, monedele (din aur, argint sau aramă, emise de stat și purtând însemne speciale ale conducătorilor sau ale statelor din care proveneau) și bancnotele (biletele de bancă sau banii de hârtie).

Totuși, trecerea de la troc la bani nu s-a făcut peste noapte, ci a durat un timp mai îndelungat. Astfel, în momentul în care oamenii au învățat cum să prelucreze metalele, schimburile au devenit mai ușoare. Acest lucru s-a datorat faptului că fiecare metal (aurul, argintul, cositorul și fierul) aveau o singură valoare pentru toată lumea.

Astfel, un fermier își putea schimba bovinele pentru o anumită cantitate de argint, iar apoi fermierul putea să utilizeze o parte din acest argint pentru a-și plăti datoriile. În acest fel, metalele de valoare și alte obiecte au devenit „o măsură a valorii”, „un mijloc de schimb”, precum și un mijloc de „stocare a valorii”, dacă erau păstrate până în momentul în care erau necesare. Așa a apărut necesitatea confecționării primelor monede. Schimbul în natură a fost înlocuit, treptat, de schimbul realizat prin intermediul banilor.

Istoria banilor ne-a arătat că ei au fost și sunt folosiți ca mijloc de schimb pentru comerț. Bani au făcut ca schimbul să se efectueze mai ușor și reprezintă un etalon utilizat pentru a măsura și compara bunurile și serviciile.

Capitolul 1

Banii

Cu mult timp în urmă, oamenii nu foloseau banii, ci schimbau produsele lor cu altele de care aveau nevoie.

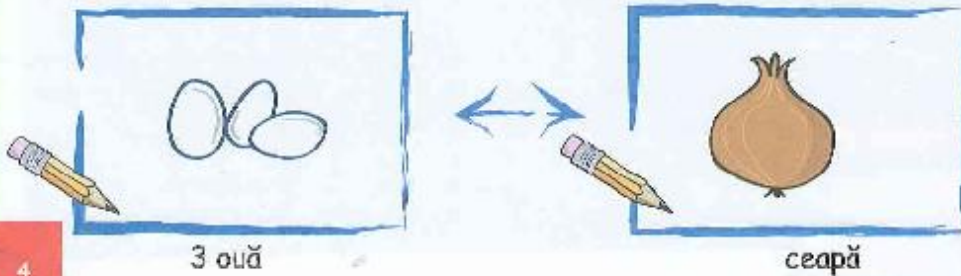
Trocul reprezintă schimbul de mărfuri sau schimbul în natură, adică schimbul direct al unei mărfi cu o altă marfă, de aceeași valoare, fără a recurge la bani.

Exemple:
alimente - îmbrăcăminte;
unelte - cereale.

Trocul se făcea în anumite spații numite târguri, jarmaroace, bălciuri sau bazare.

1. Desenează și colorează elementele trocurilor sugerate pe pagina următoare, după exemplul de mai jos:

trei mere

două cepe

două perechi de role

o bicicletă

o pereche de pantofi

două dicționare
enciclopedice

o jucărie

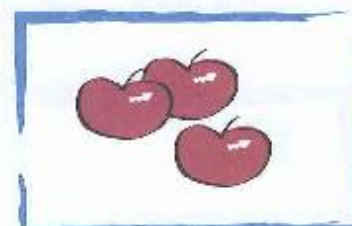
trei cutii de bomboane

2. Care dintre mărfurile din "coloana a II-a" se pot schimba cu cele din "coloana I"? Găsește mai multe variante. Motivează alegerea făcută, ținând seama de prețul produselor.

Coloana I

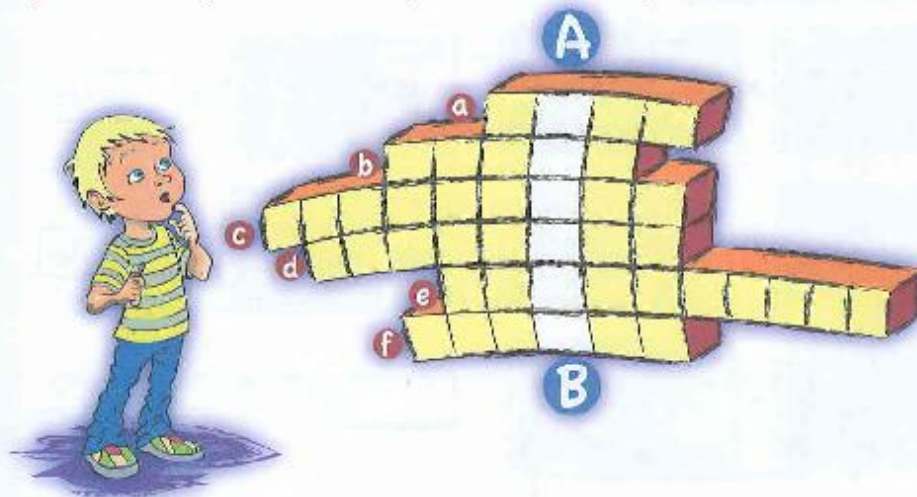
Coloana a II-a

Handwritten lines for writing the answer.

11. Completează rebusul, iar pe verticala „AB” vei obține numele unui continent.

- a) Moneda națională a României este.....
- b) Subdiviziunea leului este.....
- c) Monedele sunt confecționate la.....
- d) Bani pe suport de polimer sau.....
- e) Bani pe suport de polimer sunt confecționați într-o fabrică mare numită.....
- e) În Banca Națională a României, banii sunt depozitați într-un.....

12. Descoperă regula, continuă șirul și colorează!

13. Ai nevoie de bani atunci când:

- Îți cumperi o pentru școală.
- Plătești o pe care o faci, împreună cu colegii la Muzeul Antipa.
- Dorești să-ți cumperi o favorită.
- Plătești la un film.

14. Completează fișa și ilustrează fiecare enunț cu câte o fotografie sau un desen!

a) Mama mea lucrează la.....

b) Ea este.....

c) Tatăl meu lucrează la.....

d) El este.....

e) Ceilalți membri ai familiei au ocupații diverse:

Bunicul meu este .....

Bunica mea este .....

Fratele meu este .....

Sora mea este .....

Eu sunt elev și învăț la școala ..... din
municipiul/orașul /localitatea .....

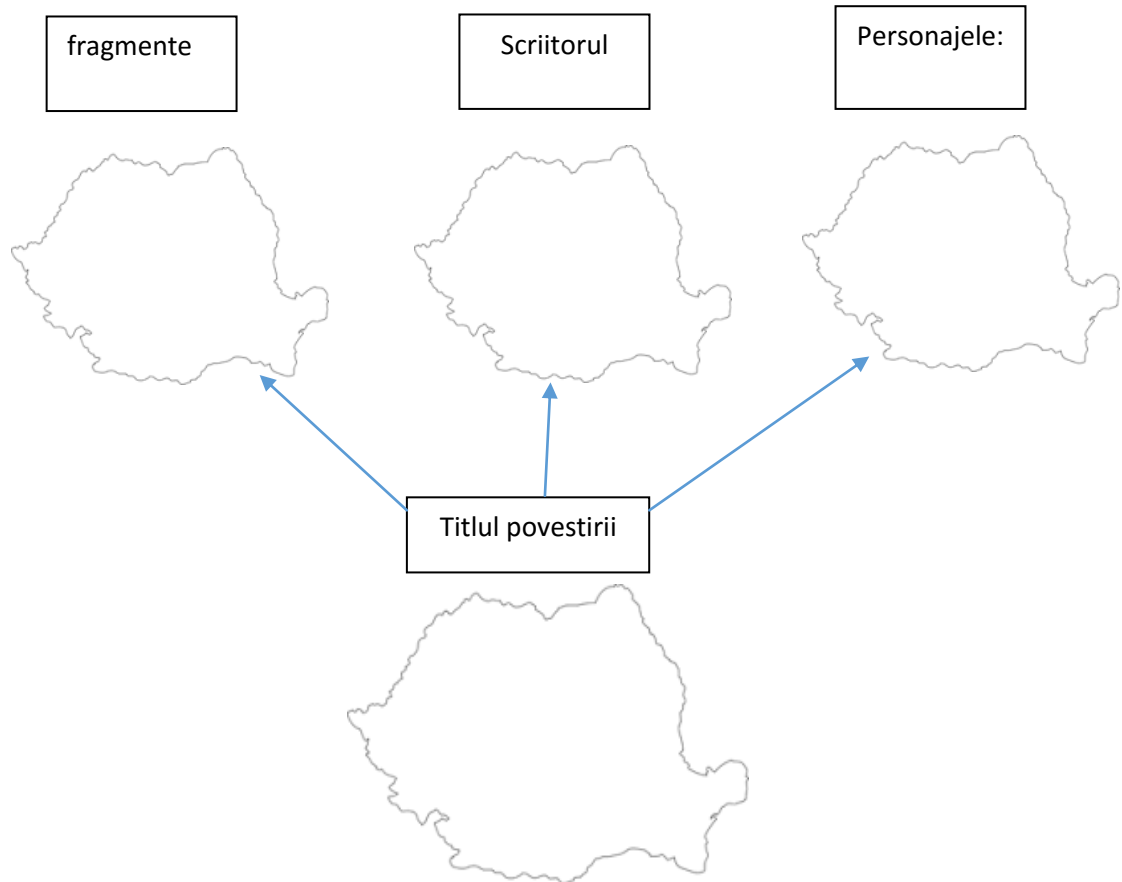
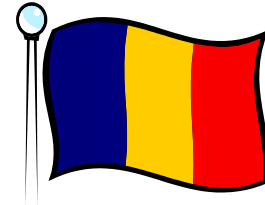
Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Utilizarea optimă a metodelor învățării prin cooperare

Anexa 3 -fișă de lucru Harta povestirii

Numele și prenumele:

Harta povestirii

Two large, irregular, cloud-like shapes on a light gray background. The left shape contains the text: "Scrieți ideile principale sub formă de titlu:". The right shape contains the text: "Găsiți cuvinte cu același înțeles:" followed by a list: "patrie -", "drapel -", "obuz -", "dorobanț -", "armată -".

Anexa 4 – textul „Moș Ion Roată și Vodă Cuza”

Moș Ion Roată și Cuza Vodă

Între țărani frunțași care au luat parte, împreună cu boierii, cu episcopii și cu mitropolitul țării la Divanul ad-hoc din Moldova, în 1857, era și moș Ion Roată, om cinstit și cuviincios, cum sunt mai toți țărani români de pretutindeni. Numai atâta, că moș Ion Roată, după câte văzuse și după câte pățise el în viață să, nu prea punea temei pe vorbele boierești și avea gădilici la limba, adică spunea omului verde în ochi, fie cine-a fi, când îl scormolea ceva la inima. Așa e țăranul: nu prea știe multe. Și moș Ion Roată, fiind țăran, cum v-am spus, deși se-nvrednicise a fi acum printre boieri, nu avea ascunzători în sufletul sau.

În Divanul ad-hoc din Moldova erau boieri de toată mâna: și mai mari, și mai mici; și mai bătrâni, și mai tineri; și mai învățați, și mai neînvățați, cum îi apucase timpul. Între acești din urmă erau de-alde bătrânul Alecu Forascu, poreclit Tololoiu, Grigore Cuza și alți câțiva de-alde aceștia, care, ținându-se de obiceiurile strămoșești, în toate sărbătorile ascultau cu evlavie slujba bisericească de la început până la sfârșit, cântând și citind la strană de-a valma cu dascălii și preoții bisericii; iar la zile mari, că să le ticnească veselia, împărțeau bucățică de pâine cu orfanii, cu văduvele și cu alți nevoiași, cum apucară din părinți. Atâta-i ajungea capul, atâta făceau și ei pe vremea lor, Dumnezeu să-i ierte și să-i odihnească, unde-or fi acolo, că bună inima mai aveau.

Anexa 5

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode ale învățării prin cooperare

„PALARIILE GANDITOARE”

Pălăria albastră:

- ☼ De ce suntem aici?
- ☼ La ce ne gândim?
- ☼ Ce vrem să realizăm?
- ☼ Unde vrem să ajungem?

Grupele odată stabilite trebuie să se ocupe exclusiv de rezolvarea problemei din punctul de vedere pe care îl reprezintă (lucrul în echipă).

În timpul exercițiului nu sunt admise formulări de genul: nu sunt de acord, nu ai dreptate, aș vrea să te contrazic, nu știi etc. (toate ideile sunt bune și pot conduce la descoperirea unor noi percepții asupra problemei; scopul este completarea și susținerea).

Pălăria albă:

- ☼ Ce informații teoretice cunoaștem?
- ☼ Ce fapte cunoaștem?
- ☼ Ce ar trebui să mai cunoaștem?

Pălăria roșie:

- ☼ Ce sentimente creează problema?
- ☼ Ce emoții sunt implicate?
- ☼ Ce simțim?

Pălăria neagră:

- ☼ Ce probleme întâmpinăm sau am putea întâmpina?
- ☼ Care sunt minusurile pe care le avem?
- ☼ Ce ce și cu cine trebuie să fim precauți?

Pălăria galbenă:

- ☼ Care sunt beneficiile rezolvării problemei?
- ☼ Care sunt aspectele ce trebuie urmărite?

Pălăria verde:

- ☼ Ce alternative avem?
- ☼ Ce schimbări trebuie făcute?

Pălăria albastră de final:

- ☼ Care este rezultatul obținut?
- ☼ Care este concepția grupului?
- ☼ Există o soluție?
- ☼ Care sunt pașii următori?

Anexa 6

Modulul: Perspective de abordare a învățării active

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Învățare-evaluare

Strigătul naturii

Pentru om, natura-i viață;
Ea-l primește și-l răsfată
Într-un mediu sănătos,
Verde, curat și frumos.

Natura e o minune
Ce încearcă a ne spune
Într-un mod fin, delicat,
Că de rău s-a săturat.

Să-i venim în ajutor,
Fiindcă-i tristă și-i e dor
De vremea de-odinioară,
Când era frumos în țară.

Pădurea avea verdeață
Și era plină de viață,
Apele erau curate,
Parcurile-amenajate.

În câmpii se cultivau
Cereale ce-aduceau,
Celor care au muncit,
Recolta ce și-au dorit.

Acum totu-i răvășit:
Pământul e nemuncit,
Pădurile sunt tăiate.
Iar apele poluate.

Să-ntreținem totul viu
Până nu e prea târziu!
Să facem pentru natură
Fiecare-o faptă bună!

Programul de formare

Elemente de didactică aplicată și predare integrată în învățământul preșcolar și primar

Anexa 7

Modulul: Procesul de învățământ

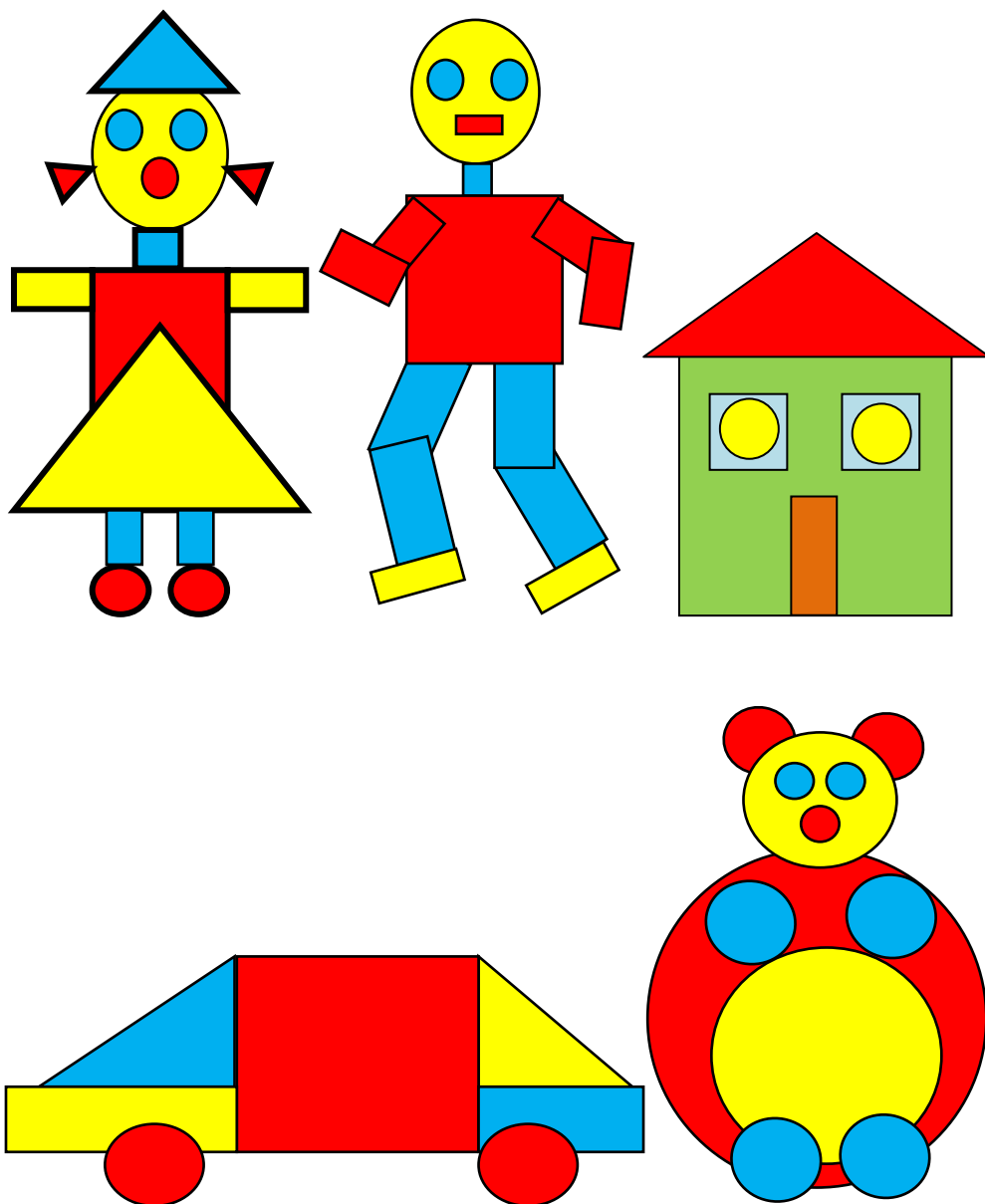
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare.

	7	5	10
			
			
			

Anexa 8

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare.

Anexa 9

Modulul II: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode de dezvoltare a interrelaționărilor

Copilul politicos

de Tincuța Gherase

Sunt copil politicos
Ce știu să mă port frumos.
Spun cuvinte fermecate,
Ce deschid uși ferecate :
„Mulțumesc”, „Te rog frumos”
Și-s convins că-s de folos!

Dimineața-n gura mare
Când sunt gata de plecare.
„Sărut mâna” spun cu drag
Bunicuței ce stă-n prag.

Pe stradă ,salut voios,
Oamenii, că-s respectuos!
Iar acasă când sosesc,
„Bună ziua”eu rostesc.

Imaginea de pe ecuson:

„

Buna treaba!

Anexa 10

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare. Metode activ-participative centrate pe educabili

"A venit un iepuraș"

Cusfială-n ochi și-n ochi și-n pași

A venit un iepurași

Îmbrăcat cu haină nouă

Și pe braț cu un coș de ouă

Le-o fi luat de la băcan

Ba e Paște recunoaște

Și-s de marțipan

Primăvara cum se știe

A deschis cofetărie

Si-nvitrina ei cea nouă

A pus dulciuri, a pus ouă

Le-ofi luat dintr-o poiată

Ba e Paște recunoaște

Și-s de marțipan

"Iepuraș de Paște"

Refren:

Să-mi aduci ceva

Un ou roșu mare

Să ciocnesc mai tare.

Hristos a înviat!

Azi e zi de sărbătoare

Este Sfântul Paști

Ouă roși și pască mare

Și doi cozonaci.

Stau pe masăți așteaptă

Să vinăîndată

Iepurașul cu cadouri

Și cu ciocolată.

Refren:.....

Tare eu m-am supărat

Că ouțul meu s-a spart

Și acum îl plâng pe el

Era roșu mititel.

Dar promit că pân la vară

Voi picta alt ou micuț

Și-l voi pune într-un cuib

Ca să iasă un puiuț.

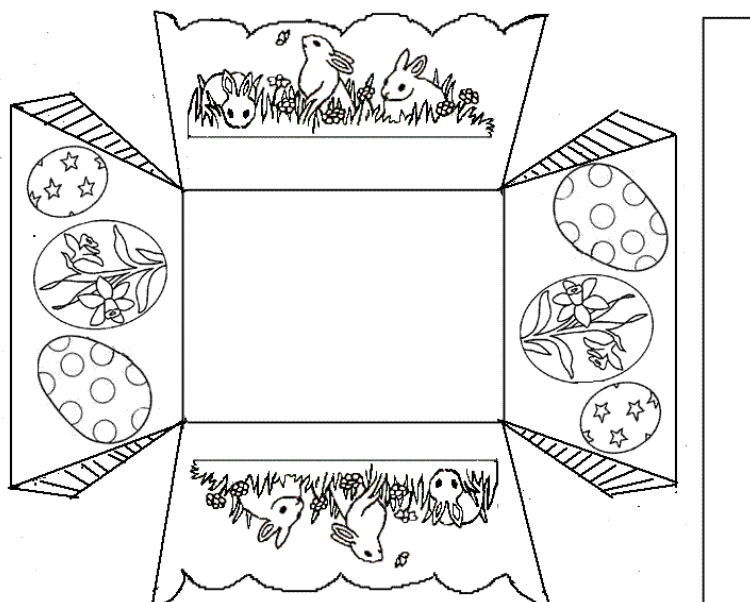
Refren:.....

Anexa 11

Modulul: Procesul de învățământ

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode, tehnici și procedee de predare-învățare. Metode activ-participative centrate pe educabili

Șablon coșuleț de Paști

Anexa 12

Modulul I: Psihogeneza copilului la vârstele timpurii

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul Inteligenței Emoționale în cunoașterea și formarea copilului; Învățarea școlară; Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară.

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Excursie tematică

Avizat inspector

Coordonatori proiect

" DACII ȘI ROMANII "

I. Itinerarul excursiei:

Arad- Timișoara- Lugoj-Oțelul Roșu-Sarmisegetuza- Hațeg- Sălașul de Sus- Nușoara- Cabana Lolaia

Retur: Nușoara- Hațeg- Călan- Băcia- Simeria- Hunedoara- Deva- Zam- Săvârșin- Arad

Lungimea traseului: aprox. 500 km

II. Data: 11- 13 iunie

III. Participanți: Elevii claselor a IV-a A și a IV-a B, cadre didactice organizatoare, un părinte în calitate de asistent medical, care asigură urgențele medicale în caz de nevoie și șofer autocar

IV. Organizatori:

Parteneri: Liceul de Arte "Sabin Drăgoi" Arad, Asociația de Turism pentru Tineret "ADEONA", comitetele de părinți

V. Scop: organizarea excursiei răspunde dorinței exprimate de elevi de a călători și de a petrece împreună timpul liber și de a cunoaște frumusețile patriei.

VI. Obiective urmărite:

A. vizitarea unor obiective turistice

Orașul Deva

Muzeul Civilizației dacice și romane - Deva

Ruinele Cetății Deva

Castelul Corvineștilor

Parcul dendrologic - Simeria

Cabana Lolaia

B. Stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea de locuri noi;

C. Creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere și căldură sufletească favorabil comunicării deschise și unei bune socializări;

D. Crearea unor reguli de comportament responsabil și împărțirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului;

E. Inițierea și desfășurarea de activități tematice educative cu caracter recreativ și relaxant;

Scop/Obiective generale:

- Cunoașterea frumuseților naturii și a celor create de om;
- Descoperirea formelor de relief și hidrografie, din județului nostru;
- Vizitarea unor locuri încărcate de istorie și cultură – Muzeul din Deva, Castelul Corvineștilor din Hunedoara, Parcul dendrologic din Simeria, Ruinele cetății Deva
- Consolidarea unor cunoștințe semnificative însușite în lecțiile de: limba și literatura română, geografie, istorie, civică, sport, muzică și științe.

Obiectiv transdisciplinar:

Stimularea curiozității, deblocarea creativității prin formarea unei culturi comunicaționale de bază care să le dea elevilor posibilitatea să înțeleagă lumea din jur și să își exprime gândurile și sentimentele față de frumosul din natură, artă și societate – în vederea formării unei personalități armonioase care să obțină rezultatele necesare conviețuirii în sistemul social actual.

Obiective specifice:

La sfârșitul excursiei elevii trebuie să fie capabili:

- Să își dezvolte deprinderile de orientare pe hartă și pe teren
- să recunoască obiectivele/edificiile vizitate
- să descrie particularitățile geografice legate de formele de relief întâlnite;
- să protejeze mediul înconjurător (în popasurile făcute)
- să sesizeze particularitățile monumentelor istorice vizitate plasându-le în timp și spațiu, notând și curiozități legate de ctitori și ctitoriile vizitate
- să observe existența elementelor comune dintre monumentele istorice și cele culturale;
- să aprecieze frumusețile faunei și florei;
- să valorizeze intra și interdisciplinar informațiile istorice, geografice, literare și de protejare a mediului înconjurător culese;

- să-și expună părerea despre obiectivele turistice vizitate;
- să motiveze de ce cunoașterea și ocrotirea monumentelor istorice și cele ale mediului înconjurător reprezintă o îndatorire elementară a fiecărui cetățean

Organizarea activității pe etape

1. Pregătirea excursiei

- colaborarea cu părinții elevilor
- colaborarea cu conducerea unității de învățământ pentru avizarea excursiei
- calcularea cheltuielilor de deplasare și stabilirea costului excursiei/ elev, comunicarea și acceptarea benevolă de către toți participanții
- documentarea asupra traseului, obiectivelor turistice de vizitat și asupra tuturor caracteristicilor locurilor care urmează a fi străbătute
- întocmirea unui regulament de desfășurare a excursiei și prelucrarea lui elevilor participanți (pe bază de proces verbal)

2. Desfășurarea propriu-zisă a excursiei

- organizarea elevilor
- vizitarea obiectivelor turistice
- prezentarea proiectelor echipei de ghizi ai clasei
- organizarea de activități educative și distractive

3. Valorificarea achizițiilor rezultate în urma desfășurării excursiei

- întocmirea unui album documentar cu fotografii;
- compunerile și proiectele realizate de elevi;
- inițierea unor discuții, dezbaterii, exprimarea de impresii legate de excursia desfășurată

Activitatea cadrelor didactice:

- este moderator între grupele de elevi;
- le prezintă elevilor aspecte legate de itinerarul ales și obiectivele excursiei;
- le stărnește elevilor curiozitatea și interesul pentru a lua contact direct cu obiectivele propuse;
- urmărește elevii să respecte regulamentul cu sarcinile și normele de comportament în mijlocul de transport, cele legate de circulația rutieră a pietonilor, în localitate și în afara ei, cele legate de vizitarea obiectivelor turistice propuse, dar și de vizitare a localităților.

Activitatea Asociației de Turism ADEONA în colaborare cu cadrele didactice:

- implică participanții în activități educative și recreative cu caracter practic în vederea înțelegerii traiului civilizației daco-romană;
- reconstituie unele scene din viața daco-romanilor atât pe vreme de pace cât și pe vreme de război;
- încurajează cunoașterea istoriei și promovează elementele de civilizație dacică și romană;
- asigură cazarea, masa și activitățile propuse elevilor, cadrelor didactice și șoferului;

Pregătirea prealabilă a elevilor de cadrele didactice:

- În cadrul acestei activități, elevii au fost împărțiți în grupe, fiecare având sarcini precise (grupa istoricilor, grupa geografilor, grupa căutătorilor de comori, grupa biologilor, grupa cronicarilor, grupa reporterilor (fotografilor). Produsele muncii lor își vor găsi locul în portofoliul realizat la sfârșitul excursiei, pe CD, în albumul clasei și în cartea cu care se lansează elevii la sfârșitul anului școlar: "Creațiile elevilor mei" (clasa a IV-a A, eventuale impresii).
- În timpul desfășurării excursiilor tematice elevii dobândesc unele deprinderi practice, care le vor fi de mare folos în viață, precum: orientarea în teren, redactarea unor schițe, desene, mânăuirea unor aparate, conceperea unor reportaje, respectarea unor reguli de grup, dezvoltarea spiritului civic. Pentru buna desfășurare a excursiilor, este necesară o pregătire prealabilă amănunțită, care constă în stabilirea temei, scopului, locului de desfășurare, prin organizarea unor convorbiri cu părinții și elevii. De asemenea se vor stabili materialele necesare și sarcinile care revin fiecărui elev în parte.

Excursia tematică modalitate concretă de realizare a educației interdisciplinare în ciclul primar

Argument

În cadrul procesului instructiv-educativ, excursia școlară este folosită tot mai mult ca metodă de învățământ. Aceasta formează la elevi deprinderea de a observa direct anumite fenomene, legăturile strânse dintre ele, interdependența lor. Excursia poate deveni o abordare cu caracter interdisciplinar a unei tematici stabilite anterior. Are un rol deosebit de însemnat în educarea elevilor în spiritual moralei civice, dezvoltându-le anumite deprinderi de manifestare colectivă și dezvoltându-le interesul pentru cunoaștere. Este o formă de activitate cu caracter activ, atractiv și mobilizator.

Prin organizarea excursiilor se solicita participarea elevilor, educatorului revenindu-i sarcina de a sintetiza cunoștințele elevilor, de a canaliza și coordona investigațiile prin observarea și intuirea directă a obiectelor și fenomenelor geografice, astfel, excursia se transformă într-un dialog științific bazat pe achizițiile dobândite, pe cultura generală pe care o posedă fiecare elev participant la dialog.

O clasificare a excursiilor ar putea fi următoarea:

- a) excursii și vizite introductive (culegerea de informații, pregătirea pentru înțelegerea și asimilarea cunoștințelor, colecționarea materialelor didactice etc.);
- b) excursii și vizite organizate în vederea comunicării de cunoștințe noi;
- c) excursii și vizite finale;
- d) excursii tematice.

Excursiile tematice se organizează, de obicei, în unități și instituții de învățământ și cercetare, muzee, case memoriale, castele, cetăți, situri, lăcașe de cult. Sunt organizate, de obicei, în alte localități. Avantajele acestor forme de organizare sunt: contactul cu lumea reală, observarea și studierea fenomenelor în condiții naturale și sociale, dezvoltarea deprinderii de a se descurca într-un mediu diferit, dezvoltarea atenției etc. Elevii sunt

familiarizați cu tematica pusă în discuție, își adâncesc cunoștințele deja dobândite și achiziționează noutăți, își formează și își consolidează atitudini și convingeri.

Excursiile sunt întotdeauna prilej de bucurie, de relaxare, de cunoaștere, și, de aceea elevii sunt încântați de organizarea lor. De asemenea, reprezintă un prilej de a cunoaște alte dimensiuni ale educației copilului, de manifestare psihică și de adâncire a relațiilor elev-elev, elev-educator, elev-educator-părinte.

Pentru cunoașterea valorilor inestimabile pe care acest colțisor de rai al României, le deține, am organizat în cadrul proiectului : „Excursie cu tematică interdisciplinară”

Învățarea topică presupune studierea „toposului”, a locului, sub toate aspectele, pentru a surprinde relații de cauzalitate și alte interrelații. În acest caz, caracterul integrator al investigației este primordial. O astfel de învățare, pe lângă aspectul formativ evident, are și avantajul apropierii învățării de natură, de real, de firesc și „câștigul” se vedește în dezvoltarea personală a elevului (autoinstrucție, autoeducație).

Am ales pentru investigare traseul Arad – Hațeg, Munții Retezat, un biotop bogat și diversificat. Am considerat că la sfârșit de clasa a IV-a acest demers poate fi și o probă de evaluare sumativă, oportună pentru mai multe discipline. Locul era cunoscut de elevi din investigațiile inițiale făcute de „echipa experților din toate domeniile” (istorie, geografie, științe), investigații indirecte prin consultarea unor site-uri de specialitate, cărți, atlas geografic, atlas biologic, atlas zoologic, enciclopedii), lucru evidențiat și de evaluarea și prezentarea proiectelor la fața locului, dar cercetarea efectuată va lărgi viziunea elevilor despre aceste locuri.

Pentru a studia acest mediu de viață complex, elevii au făcut propriile investigații la fața locului, organizați în echipe de lucru, dotate experți – ghizi, cu fișe de observare.

Iată principalele aspecte vizate:

Fișă de observație

I. Botaniștii

1. Plantele observate în călătoria noastră sunt: .....
2. Plantele care cresc pe malul apelor curgătoare sunt: .....
3. Plantele care cresc în jurul apelor stătătoare și în apă sunt.....
4. Caracteristici comune observate la aceste plante: .....
5. Asemănări și deosebiri între trestie și papură: .....
6. Descrieți/ desenați planta care v-a plăcut cel mai mult.

II. Zoologii

1. Stați de vorbă un localnic. Aflați de la el ce vietăți trăiesc în zonă.....
2. Păsările văzute de noi au fost: .....
3. Am văzut (pe pământ, în iarbă, în noroi) următoarele vietăți mărunte: .....

III. Curioșii

1. Munții Retezat sunt așezați în partea de..... a țării noastre..... la distanță de.....Km. de Arad
2. Am descoperit următoarele comori.....
3. Noi credem că acestea sunt.....

IV. Ecologiștii

1. În jurul locului în care ne-am oprit pentru picnic am găsit următoarele gunoaie:

2. După felul lor, credem că au fost aruncate de .....
3. Nu le putem lăsa în natură , pentru că .....
4. Credem că trebuie (ce să facem cu ele) .....

V. Geografii:

1. În drumul nostru observăm următoarele forme de relief: la început.....apoi.....
2. Diferențele dintre formele de relief întâlnite sunt:.....
3. Asemănările .....
4. Vremea este.....
5. Precipitații .....
6. Concluzii .....

În cadrul larg al investigației vom utiliza în experimentul propus și încercări de a folosi ca metodă *ancheta*. O serie de metode sunt „revendicate” de diferite taxonomii. Orientându-ne după criteriul *contactului direct cu realitatea*, specific investigației, am considerat ancheta ca metodă bazată pe experiență, reală și simulată.

Metoda anchetei are câteva elemente specifice:

- Activitatea se desfășoară pe baza propriilor interese de învățare ale elevilor;
- Întrebările pe care și le pun elevii sunt „întrebări problemă”, de obicei în jurul unei controverse, a unui lucru misterios, sau insuficient cunoscut, a unei dileme sau confuzii (viața dacilor și a romanilor, Castelul de la Hunedoara și ruinele Cetății Deva);
- Anchetatorii își formulează întrebări ce vor constitui un *ghid de anchetă* (fișa de anchetă); modul de structurare și de utilizare a întrebărilor este la baza anchetei; întrebările trebuie să fie relevante; nu există întrebări bune sau rele, ci doar adecvate sau neadecvate;
- Sunt anchetați toți factorii care pot avea legătură cu subiectul anchetei (în cazul dacilor și romanilor – coordonatorii activităților din asociația Adeona, în cazul Castelului Corvineștilor - ghidul, locuitorii Hunedoarei, muzeograful etc., la fel și în cazul ruinelor Cetății Deva);
- Prelucrarea datelor și valorificarea lor se va face în proiectele artistico-literare realizate de elevi;
- Tema excursiei “Dacii și Romanii” vine din dorința elevilor și a dascălilor de a fixa cunoștințele dobândite din lecțiile de istorie și de a “trăi pe viu”, de a recrea viața acestora;
- Cabana Lolaia este situată în masivul Retezat la 100 de metri de poarta principală a Parcului Național Retezat la o altitudine de 1035 m;
- Programul dezvoltă competențele de cooperare, inter-relaționare eficientă și muncă în echipă atât cu colegi de vârstă apropiată cât și cu elevi mai mici respectiv mai mari;

Telefon: Castelul Corvineștilor: 0254.711.423; Parc Dendrologic Simeria: 0254.261.254

Cetate Deva: 0254.220.288

Anexa 13

Modulul I: Psihogeneza copilului la vârstele timpurii

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Orientări principale în teoriile contemporane ale învățării și relevanța lor pentru instruirea școlară.

Titlul textului :„ Ștefan Luchian” , după Nicolae Iorga

Fișă de lucru

Data:

Titlul: Autorul:

Personajul:

Evenimente din viața pictorului:

s-a născut :.....

a copilărit: .....

a studiat la:.....

Însușiri:

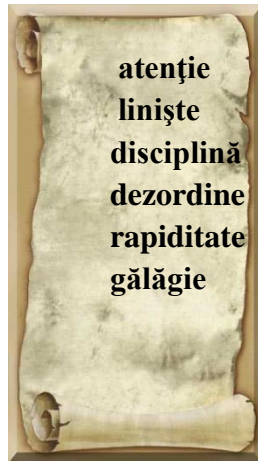
Tablouri celebre:.....

Anexa 14

Modulul III: Valențe instructiv-formative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Proiectarea didactică între tradițional și modern.

Cufărul cu surprize Cadrul didactic are la dispoziție o listă de cuvinte din care elevii vor putea alege numai acele „comori”(abilități) de care au nevoie pe tot parcursul demersului didactic. Fiecare abilitate va fi pusă în lumină prin încercuirea cuvântului folosind marker.

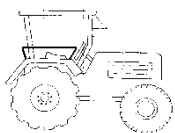
Anexa 2: Povestea Micului Tren Albastru

„Uuuu! Uuuu!” *Micul Tren Albastru* era foarte grăbit. Străbătuse multe dealuri și văi, așa că rămăsese fără putere.

Pe drum, el s-a întâlnit cu *Tractorul cel verde și Ocupat*.

-Mă duc spre oraș, s-a văitat el, dar nu mai am destul abur. Poți să mă ajuți?

-Târrr! Târrr! Eu nu, dar poate că *Micuța Mașină Galbenă* te va ajuta, a răspuns *Tractorul cel Verde și Ocupat*. Iat-o, coboară dealul!

-,Uuuu! Uuuu!” *Micul Tren Albastru* a coborât și el până s-a întâlnit cu *Micuța Mașină Galbenă*.

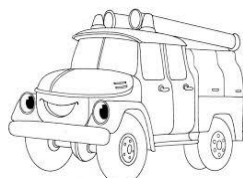

-Mă duc spre oraș, s-a văitat el, dar nu mai am destul abur. Poți să mă ajuți?

-Tiiiiit! Tiiiiit! Nu pot, a răspuns mașinuța. Dar poate *Mașina de Pompieri* te va ajuta. Este chiar lângă oraș.

-Uuuu! Uuuu! *Micul Tren Albastru* .Pufăia și mergea încet, până a zărit

Mașina de Pompieri.

-Mă duc spre oraș, a spus el, dar nu mai am destul abur. Poți să mă ajuți?

-Nino! Nino! a zis *Mașina de Pompieri*. Prin furtunul ei lung, i-a dat să bea apă *Micului Tren Albastru*.

-Acum o să te simți mai bine!

Astfel *Micul Tren Albastru* a ajuns cu bine în oraș.

-Uuuu! Uuuu ! a strigat el. Am reușit! Iar prietenii s-au bucurat împreună cu el.

-Târrr! Târrr! A spus Tractorul cel Verde și Ocupat.

-Tiiit! Tiiit! A zis și *Micuța Mașină Galbenă*.

-Nino! Nino! a adăugat *Mașina de Pompieri*. Iar *Micul Tren Albastru* a strigat Uuuuu! Uuuuu !
cât de tare a putut.

Anexa 15

Modulul III: Valențe instructiv-formative ale activităților integrate în învățământul preșcolar/primar

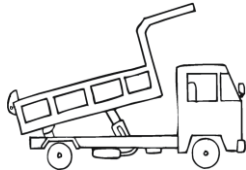
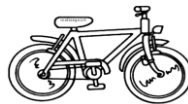
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Proiectarea didactică între tradițional și modern.

Primul meu jurnal de călătorii

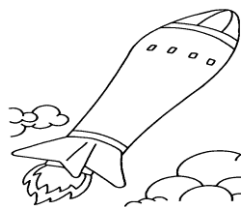
Numele meu este .....și sunt elev în clasa.....

Vreau să călătoresc în jurul lumii, dar pentru a face această călătorie trebuie să cunosc toate mijloacele de transport.

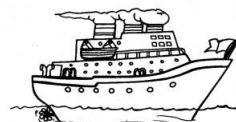
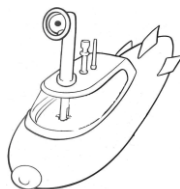
*Mijloace de transport terestre:

*Mijloace de transport aeriene:

*Mijloace de transport pe apă:

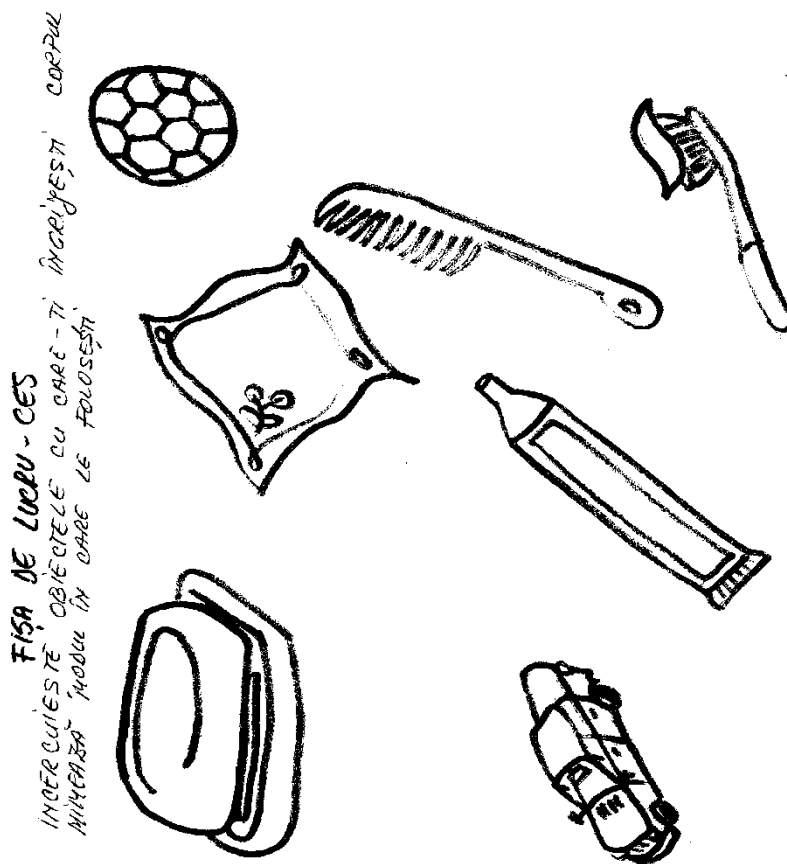
Programul de formare:

Metode si procedee specifice de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă

Anexa 16

Modulul: Metode de lucru cu copilul cu CES din școlile de masă

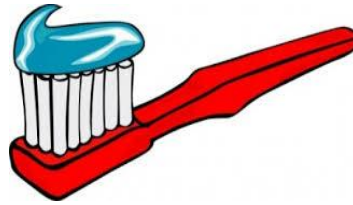
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Educația incluzivă- Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă

Anexa 17

Modulul: Metode de lucru cu copilul cu CES din școlile de masă

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Educația incluzivă- Integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă

Anexa 19

Modulul: III Proiectarea și evaluarea didactică 1 copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul didacticii în educația civică la ciclul primar

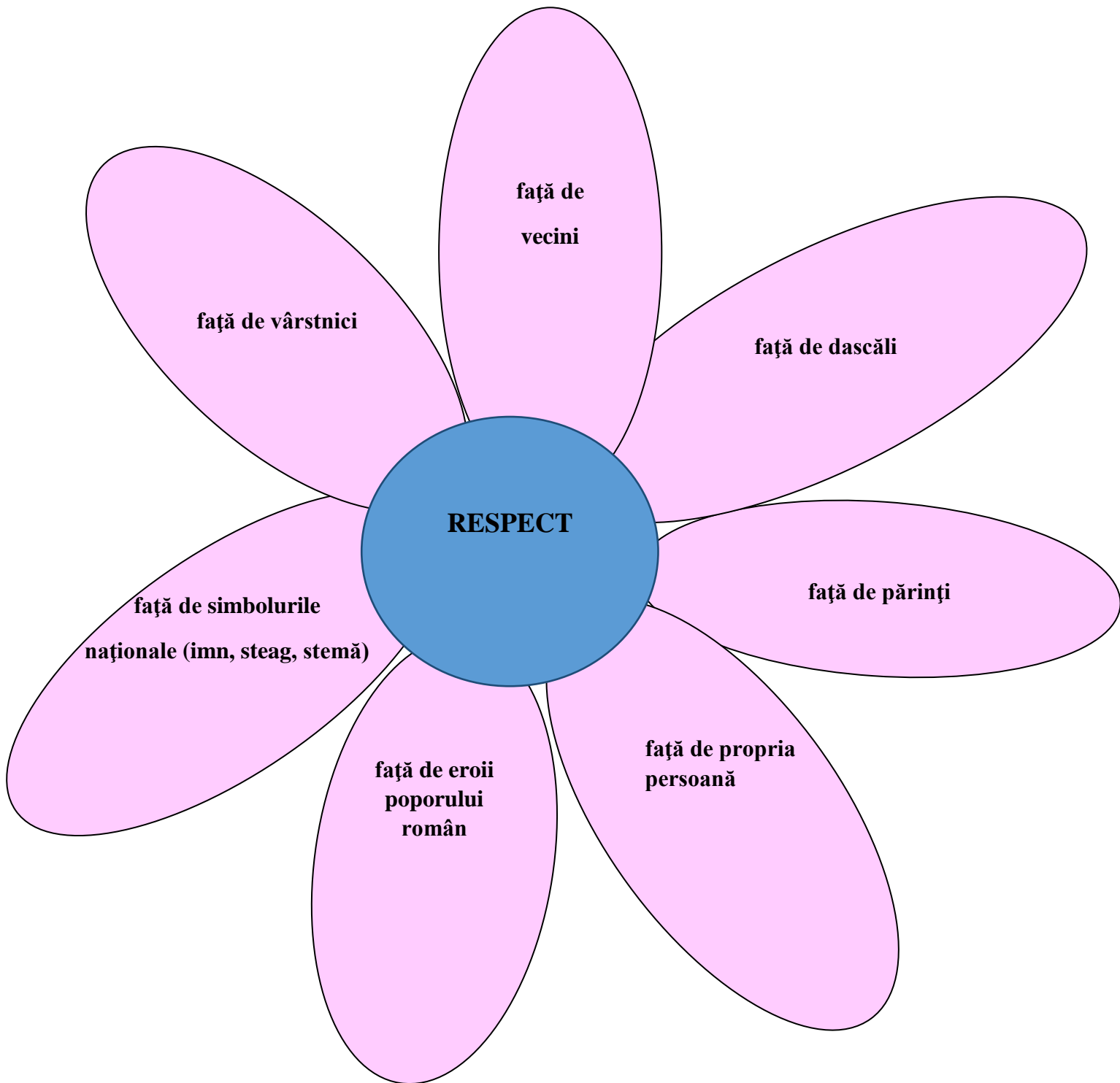

Anexa 20

Modulul: III Proiectarea și evaluarea didactică 1 copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul didacticii în educația civică la ciclul primar

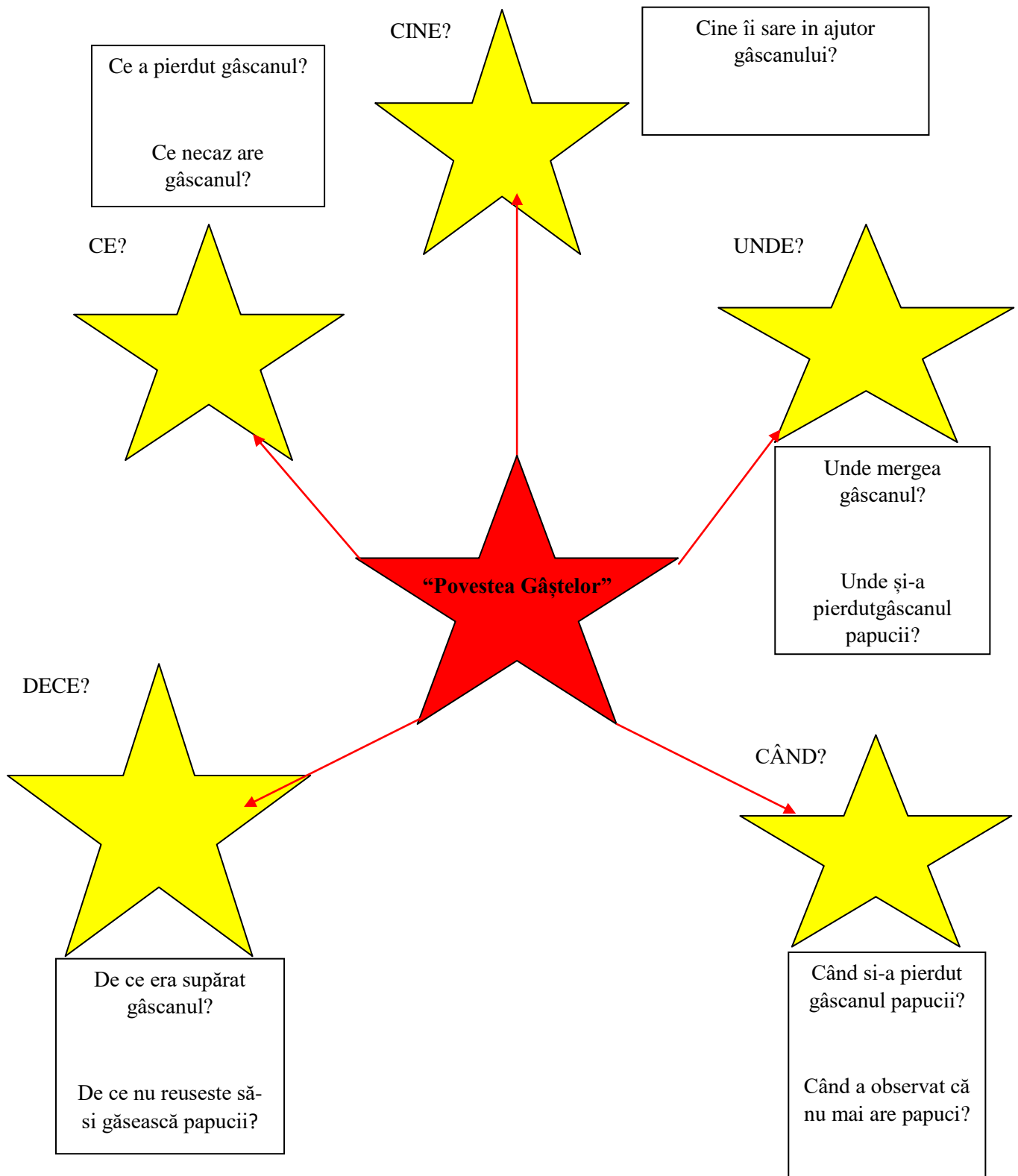
Anexa 21

Modulul: Proiectrea și evaluarea didactică la copiii cu CES

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Rolul didacticii în educația civică la ciclul primar. Simbolurile țării noastre.

FIȘĂ DE LUCRU

Adaptată pentru copiii cu CES

Anexa 22

Modulul: Metode și procedee de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode interactive de învățare la copii cu C. E. S. integrați în școlile de masă

” Ursul doarme pe butoi! ” versuri

Ursul doarme pe butoi
Numărând din doi in doi
1, 3, 5, 7, 9
Dimineața mâncăm ouă
Ca să creștem mari,
Ca să creștem mari.

Ursul doarme pe butoi
Numărând din doi in doi
2, 4, 6, 8
Cozonacul este copt
Dar ca să-l mâncăm
Pe mâini ne spălăm

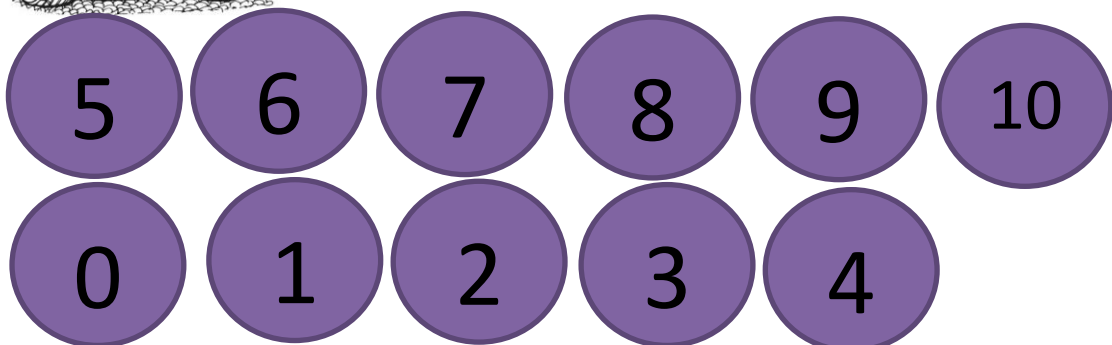
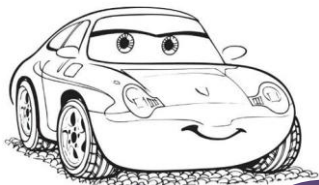
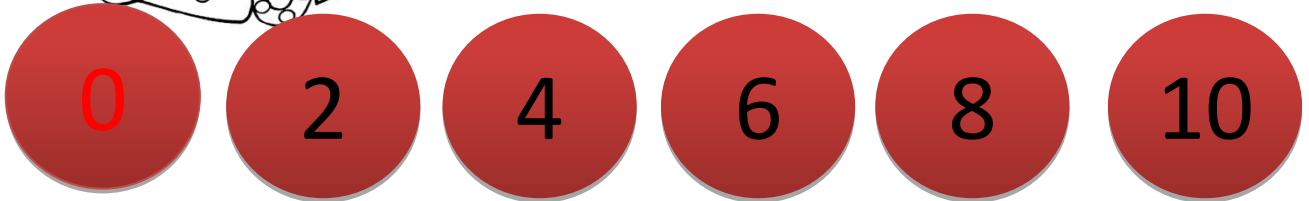
Ursul doarme pe butoi
Mormăind cu drag la noi
Mor, mor, mor și iarăși mor
Pe copii îi văd ce fac
Iar noi învățăm
Cum să ne purtăm.

Anexa 23

Modulul: Metode și procedee de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode interactive de învățare la copii cu C. E. S. integrați în școlile de masă

ȘABLOANE MAȘINUȚE

Anexa 24

Modulul: Metode și procedee de lucru cu copiii cu CES integrați în școlile de masă
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode interactive de învățare la copii cu C. E. S. integrați în școlile de masă

Numele și prenumele _____

Fișa de lucru

1. Scrie vecinii numerelor

	5	
	7	

	2	
	6	

	1	
	4	

	8	
	3	

2. Ordonează crescător și descrescător numerele:

a) Crescător

1, 8, 7, 6, 3, 5

--	--	--	--	--	--

5, 8, 9, 2, 10, 1

--	--	--	--	--	--

b) Descrescător

2, 4, 3, 8, 9, 6

--	--	--	--	--	--

8, 4, 1, 0, 5, 7

--	--	--	--	--	--

Observație: Taie cu o linie numărul pe care l-ai ordonat

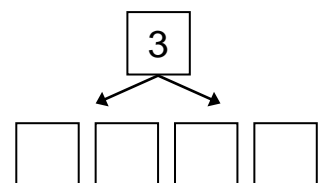
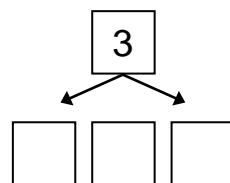
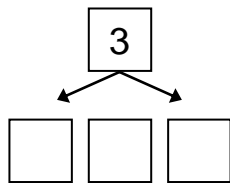
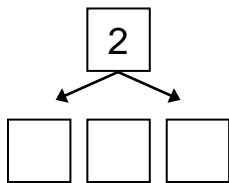
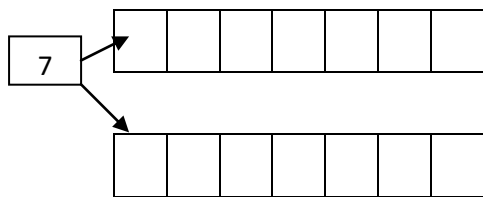
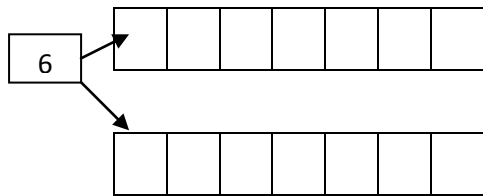
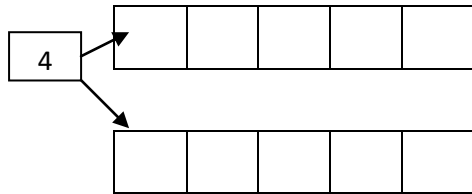
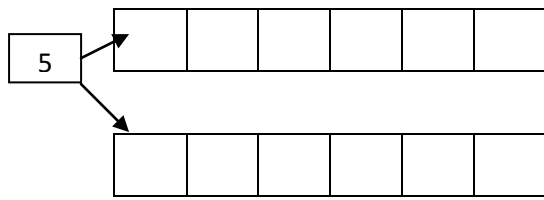
3. Colorează numerele pare:

2	1	3	7	9	8	5	6	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---

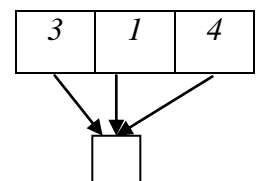
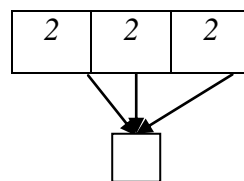
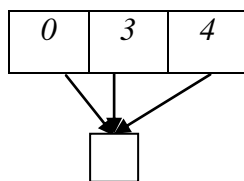
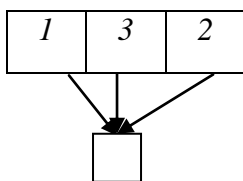
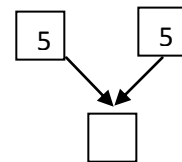
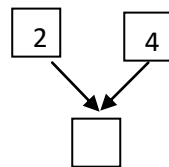
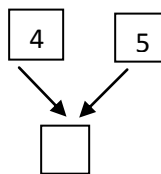
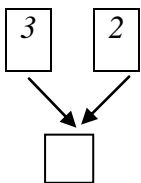
4. Colorează numerele impare:

7	4	5	2	8	9	6	3	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---

5. *Descompune numerele:*

6. *Compune numerele:*

7. Compară următoarele perechi de numere folosind semnele >, < sau =.

0 1

4 6

9 8

10 8

4 3

2 0

6 4

3 1

5 5

4 7

3 0

9 7

personaje

personaje

personaje

Câte personaje au rămas?

R: .....

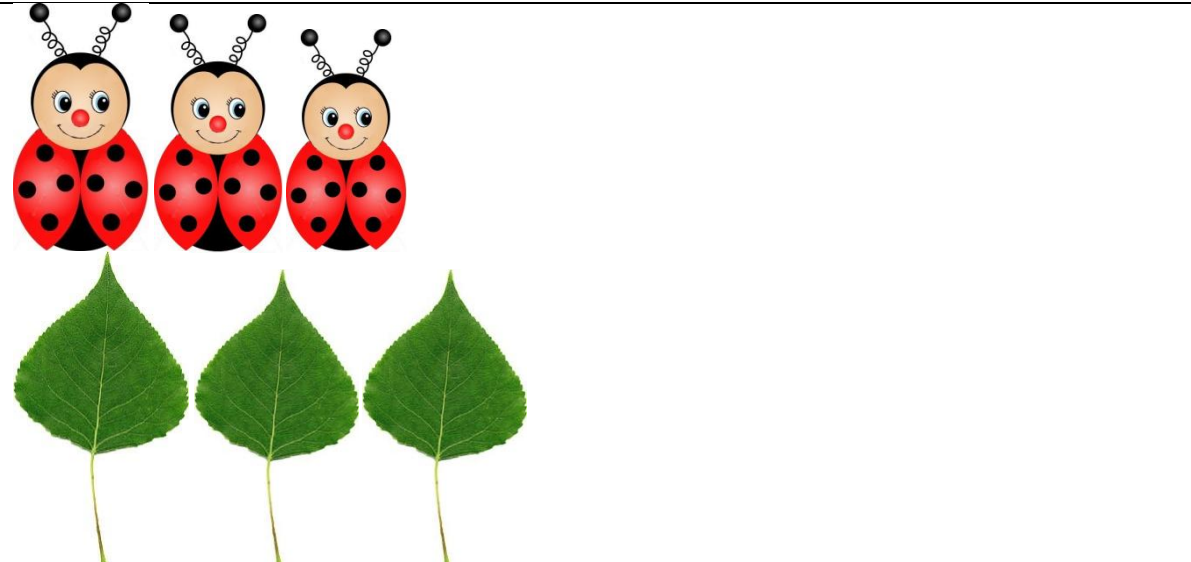
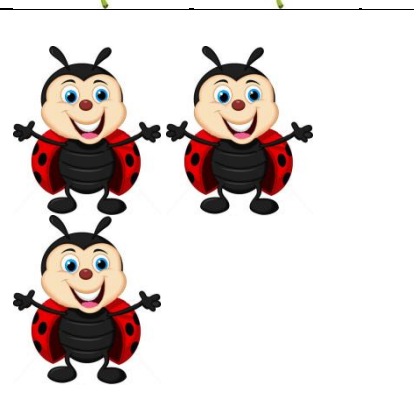

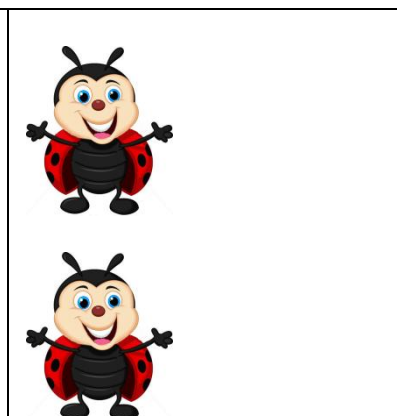
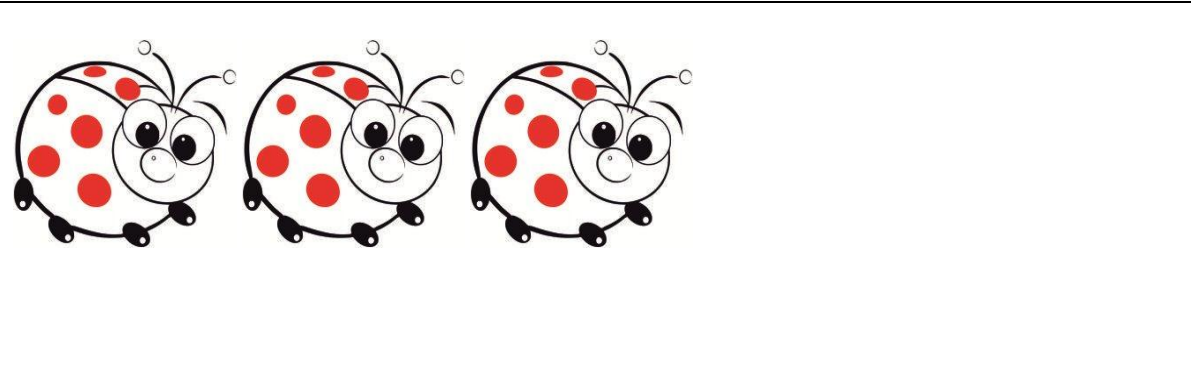
Anexa 25

Modulul: Metode interactive de predare/abordare teoretică

Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Metode de învățare prin cooperare

Fișă activitate matematică, grupa mică, nivelul 3-5 ani

Evaluare

		
		
1	2	3
		

Anexa 26

Modulul: Metode si procedee specifice de lucru cu copii cu CES integrați în școli de masă
Elementul de conținut din cadrul modulului vizat de activitate: Fișă de munca individuală adaptată

Fișă de lucru (adaptată pentru copii cu CES)

Vestitorii primaverii

de V. Alecsandri

1. Indicați numărul și ordinea cuvintelor în propoziția dată, după modelul de mai jos:

Model: „A trecut iarna geroasă...,”

1 -A

2- trecut

3 – iarna

4- geroasa

„Rândunica voioasa iarăși a sosit.

1.

2.

....

2. Explicați următoarele cuvinte:

geroasă : _____

voioasă : _____

3. Ordonăți cuvintele pentru a forma propoziții :

a) Zboară, de , mii, fluturi .

b) albina, din, adună, miere, flori.

c) cucul, pe, înflorit, cântă, copacul.

4. Completați propozițiile folosind cuvintele din partea dreaptă :

A trecut iarna _____.

Stuzul

_____ galben, aurit.

geroasă

Cântă _____-n dumbrăvioară.

cucu

5. Formați propoziții cu trei cuvinte la alegere: primăvara, fluturi, copacul, cucul, sturzul;

6. Uniți cuvintele cu înțeles opus:

înflorit

tristă

voioasă

lenesă

harnică

neînverzit

înverzit

neînflorit

4. Uniți cuvintele cu înțeles asemănător:

harnic

pom

alb

amic

copac

muncitor

prieten

imaculat